

A

PÁPAI EVANG. REFORM. EGYHÁZ

LEVÉLTÁRA

1510—1811.

ISMERTETI

LISZKAY JÓZSEF

NEVEZETT EGYHÁZ LELKÉSZE.

SZERZŐ TULAJDONA.

PÁPÁN,

A REFORM. FŐTANODA BETŰIVEL.

1875.

Egregium, ac dignitatis plenum est, majorum nostrorum memoriam revocare; religionis initia, incrementa, propagationemque intueri; gentium ac populorum bella, foedera, regimina et fata ad usum prudentiae perlustrare.

Giacomo Facciolati.

Multum adhuc restat operis, multumque restabit, nec ulli nato post mille secula praecludetur occasio aliquid adhuc adjiciendi.

Seneca.

Ha rosszul szóltam: tégy tudományt arról, — ha jól szóltam: ne verj engemet.

Jézus.

ELŐSZÓ.

Vizcseppekből alakul a tenger; porszemekből tömörül a szirt: az események logikai egymásutánja, s összefüggő lánczolata képezi a világ-történelmet.

Kegyeletet s érdeklődést multja, figyelmet s kötelezettséget jövője iránt tanúsít a nép, társadalom, s hitfelekezet, ha felkeresve a romokat, napfényre hozza az elrejtett kincset, s megfigyelve hazája földjén minden kő-, ércz-, fa- s rongydarabot, vagy kutatva egyesek s testületek irat- s levéltáraiban, a czéljára vonatkozó kéziratok, nyomtatványok, sokszor a legszerényebb tartalmú okmányok megtakarítása, s közrebocsátása által anyagot gyűjt, s követ legalább porszemeket hordogat nemzeti történelme pántheonához.

Hatott-e a culturállamok példája nemzetünkre buzdítólag, s a példa által lelkesülve hozott-e áldozatot fajunk, őslakhelye kutatása, történelmi emlékeink s monumentális vár-, templom- s zárda-

épületeink megóvása érdekében? e kérdésre felelni czélomon kívül fekszik.

Hát magyar protestáns egyetemünk tett-e koronként lépéseket arra, hogy népünk valahára a kor és miveltség színvonalán álló rendszerben olvashassa egyháza történetét? e kérdésre pirulva, de az igazság érdekében nyíltan felelem: keveset igen keveset!

Régóta érezték már a tudomány s nemzeti irodalmunk barátai e hanyagság s vétkes mulasztás szégyenét s megsirathatlan kárait. Kocsi Bálint pápai reform. professor, a nápolyi gályarabságból szabadulván, Svájczból 1676. július 18-án kérte fel Szalontai István pápai lelkes ügyvédet, s általa e hon biztosabb helyein lakó protestáns lelkészeket adatgyűjtésre, s az egyháztörténelem megírására, felhívását így indokolván: *dici non potest, quantum ignaviae et incuriae ab omnibus reformatis accusamur, quod usque adeo hactenus neglectui habuimus nostrum et posteritatis maximum commodum, exterorum de rebus nostris notitiam, ex notitia compassionem ut et tempore opportuno nostri praesentissimum subsidium.*

Megrázólag hatott-e e felhívás a szendergő elmékre, vagy kiáltó szóként hangzott el az ha-

zánk szép rónáin? fájdalom! az élet és tapasztalás nem ad megnyugtató feleletet; mert egyesek jó-hiszemű kutatásai s érdekes buvárlatai csak pislogó pásztortüzek, s koczkáztatott kísérletek, de önálló egyháztörténelmünk mindez ideig nincs, pedig multunk oly gazdag eseményekben, mint akár az angol-, francia- vagy németalföldi egyházaké, mit a történelem fényesen s megdönthetetlenül igazol.

Én azért, hogy szemeim a léha semmit nem tevés, rideg közöny, s vétkes mulasztás szégyene miatt ki ne égjenek, évekkel elébb elszántam magam egy hálátlan munkára, egyházam levéltára registrálására, s a rendezendő okmányok tartalmának rövid kivonatban a közönség elé hozására, mit ezennel benső örömmel teljesítek, és pedig azon ünnepélyes kijelentés, sőt biztosítás mellett, hogy a szerkesztés nehéz perczeiben folyvást szemeim előtt lebegett a történelmi hűség, melyet én bármily hizelgő vagy lekötelező érdek s tekintélynek feláldozni nem tudok, feláldozni nem akarok.

Czélom e füzet közzétételében volt:

Lelkészársaimat meggyőzni arról, hogy párányi körben, s korlátolt viszonyok közt is képesek lehetünk egyházirodalmunk csikorogva döcögő gépezetét gyorsabb haladásra tüzelni, s kényszeríteni, hogy életjelt adjon.

Protestáns hitfeleimnek emlékébe varázsolni szép multunk dicső napjait, vagy a szenvedésekben megedzett hőseinket, hogy példájok által buzdítva, siessenek a hitbuzgalom s áldozatkészségben nyomaikon haladni.

E haza területén létező hitfelkezeteket egyszerűen figyelmeztetni, hogy okulva a gyászos mult szivrázó eseményein, egymás iránt keblökben melegebb vonzalmat, s testvériesb érzelmet ápoljanak, s ez érzelemnek a társadalmi életben alkalmilag hű kifejezést adni törekedjenek.

Végül saját kerületem hivei előtt rámutatni a féregre, mely e század elején a pápai és révkomáromi egyházak által vívott harc óta testületünk életgyökereit oly pusztítólag emésztí, — a tengeri kigyóra, mely a felvert hullámokban vérnyomokat hagyva, iskolai rendszerünk vérlüktesítését megakasztja, s azt haladásában évekre visszalöki, — és az átokra, mely társadalmi viszonyainkra ónsulylyal nehezedik.

S e féreg nem más, mint a felhevülés vagy lelkesültség perczeiben támadt vágy és törekvés: főiskolánk helyét olykor alapos ok s kellő indokolás nélkül változtatni, cserélgetni, s azt új és szokatlan földbe átültetni akarni, mely kísérlet tanintézetünk existenciáját mindannyiszor megingatja, nem csak,

de a kedélyeket is lázas izgatottságba hozza, a nevelésügyet elsatnyítja, az iskolai nélkülözhetlen fegyelmet rendszeres dédelgetéssé devalválja; a közszellemet s hitbuzgalmat hidegség s fásultsággá változtatja, s társadalmi életünket végkép megmételyezi.

Nem új hazát keresni, hanem az elfoglalt téren terjeszkedni, a gyomot irtani, az elavult eszmék s institutiókat korszerűekkel kicserélni; szóval tanintézetünknek új irányt jelölni, s ha kell, azt *in capite et membris reformare*: hogy régi jó neve a közvélemény előtt újból kivivassék. Ez a kerület teendőinek alphája, — s ha erre a 220,000 lelket számláló testület vállalkozni nem képes, akkor nem vagyunk méltók, hogy a skót, francia s svájci reform. hitrokokok mellett helyet foglaljunk akár most, akár egykor a történelem lapjain.

Ne bolyogjunk tovább az illúzió sivár mezején, s ne sovároogjunk az égből aláhulló manna után, hanem vessünk, plántáljunk, öntözzünk, s munkánktól az ég áldása nem fog távol maradni; s jól esik majdan tapasztalnunk, hogy midőn a zengzetes szó, sallangos beszéd, s folytonos zászlófejtés s lobogtatás egyetlen porszemet sem terem, akkor a tettekben nyilatkozó vallásbuzgalom csodákat alkot.

S ha ezen vágyaim, ohajtásim, illetőleg céljaimból csak egy is teljesül: fáradságom gazdagon leend jutalmazva.

Pápán, augusztus 20, 1875.

Liszkay József.

OKMÁNYTÁR.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
1	Pápa	In die beati Bartholomaei Apostoli August 24	<p>Zápolya János szepesi gróf, Mária isten- anya iránti mély tiszteletből, annak imádása végett, földesuri jogánál fogva Pápán oltárt emel, meghagyván Péter plebánosnak, hogy a felállítandó oltáron az istenanya tisztele- tére koronként misét szolgáltatasson. E cél- ból a tó partján levő házát egy jobbágy- telekkel együtt a parochiális egyháznak ajándékozza, kötelezván utódait is, hogy az oltár gondnokait, a nevezett ház és birtok használatában sértetlenül meghagyják.</p> <p>latin, hiteles másolat.</p>
2	Buda	In festo beatae virginis Margarethae et Martiris Julius 20.	<p>II-ik Lajos magyar király a carthau- siak leveldi zárdája által*) Pápán vásárolt kőházat, melyet már elébb Zápolya János, ennek anyja Hedvig, s fivére György föl-</p> <p>*) Létezett e zárdá Városlődön, mely je- lentékeny német falu Veszprémmegyében, hol az egyik halastónak maradványai ma is láthatók.</p> <p>A Bakony, terményrajzi és régészeti vázlat 176 lapján. Irta Rómer Flóris pannonhegyi benczés, győri főgymn. tanár és muzeumőr. Győrött 1860.</p> <p>Győri történelmi s régészeti füzetek II. kötet 262 és 366. lapjain. Kiadják Ráth Károly és Rómer Flóris, a magy. tudom. akad. tagjai Győr, 1868.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
3	Szigeth	1564. Junius hó- napnak vé- gén való vasárnap Junius 23.	desuri joguknál fogva, a robot, dézsma s egyéb urodalmi kötelezettség alól fölmen- teltek, részéről szinte az adó s minden közteherreli megrovatás ellen biztosítja. latin, eredeti, pergamenthártyán, függő pecséttel. Balassa Kelemen, Dénes és Mihály somodori polgárok adóslevele 477 forint- ról, melyet vitézlő Orosztoni Pétertől a pécsi püspök tisztartójától kölcsön vettek. magyar, másolat.
4	Pápa	1564. December 6.	Enyéngi Török Ferencz pápai főka- pitány s Hunyadmegye örökös főispánja, átengedi Babolcsai Zabó Lukácsnak s utó- dainak Pápán a tó mellett Kádas György és Kokon Péter szomszédságában levő há- zát, a hozzá tartozó szántóföld, rét, legelő, szőlőhegy, viz és malmokkal együtt 55 forintért, főleg jutalmul a család érdeké- ben tett hü szolgálatiért.
5	Pápa	1577. bőjt első hava 15.	magyar, eredeti, pecsét és aláírással. Catechesis, a keresztyén hitről való rövid kérdések, melyeket minden hívő ke- resztyénnek tudni kell: Első Urnapján. Kérdés: Micsoda tenéked főképen való vigasztalásod mind életedben, mind halá- lodban? Felelet: Ez, hogy akár éljek, akár haljak, mind testestől etc.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>129. kérdés: Mit értesz e részecskén: Amen?</p> <p>Felelet: E részecske azt bizonyítja meg, hogy e dolog általán fogva ugy lesz, a mint kérem. Mert az én imádságom sokkal bizonyosan meghalgattatott Istentől, hogy nem mint az én szivemben érzésem, és kívánni tudnám.</p> <p>Csak az egy örök Istennek legyen dicséret és dicsőség.</p> <p>Pápán nyomatot Böjt első hónap 13. napján. Anno MDLXXVII.</p> <p>m, hiteles másolat.</p> <p>Marczalthői Sára, elébb Orosztoni János, utóbb Eszéki Márton hitvesének Német vagy Nemesujvárott kelt végrendelete, melynek első pontjában testét a németujvári klostromban rendeli temettetni, azután rendelkezvén ingó s ingatlan vagyonáról, s felkérvén gyermekei tutorául Battyáni Ferenczet, utolsó pontjában egyik testamentomosul Beythe István saját lelkipásztorát jelöli ki.</p> <p>m, másolat.</p>
6	Német-Ujvár	1590. Szent-györgynap előtt való kedden April 17.	
7	Pápa	1615. Junius 30.	<p>Barbély Mihály és Márok Lukács, Pápán a hosszú utcában, Bús Imre és Uki János házaik közt fekvő, s általok közösen birt házat eladják 125 forintért Biczó Jánosnak, s azt neki Bús Imre biróságában, a tanács előtt, Thoti Demeter</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
8	Pápa	1625. november 18.	<p>városi jegyző közreműködése mellett be is vallják.</p> <p>l, eredeti, pergamenthártyán, pecsét s aláírással.</p> <p>Bedeghi Nyári Miklós a pápai vár örökös ura, s hitvese Bánffy Judit, ajándéku adják Rauser György özvegyének Farkas Dorottya Asszonynak Pápán a hosszuutczában levő házukat kert, szántóföld, rét, s minden ahoz tartozó birtokrészszel, boldogult Rauser Györgynek a család iránt többbizben kitüntetett szivessége némi jutalmául.</p>
9	Pápa	1629. Február 26.	<p>l, eredeti, s hiteles másolat.</p> <p>Hegyi István s hitvese Farkas Dorottya Asszony pápai lakosok, biztosítják Felső Balázs veszprémmegye egyik eskütljét, hogy ha valamikor a Tapolczavizen levő, s tőle kétszáz magyar forintért vásárlott malmukat áruba bocsátják: ötet, illetőleg utódait értesíteni, sőt megkínálni kötelességöknek ismerendik.</p>
10	Pápa	1629. Július 1.	<p>m, töredék.</p> <p>Pordán Pál a Tapolcza folyamon működő molnárok viz vagy czéhmestere, győri püspök ő nagysága, és Pászthory Gergely palatinalis pápai tisztartó ur commissiója folytán, még is Hegyi István és a Tapolczafői község részére bizonyítványt ad arról, mily széles és mélynek kell a simaházi</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
11	Pápa	1650. Junius 18.	malomnál lenni a viz medrének, hogy a szomszédmalom birtokosa vagy bérlője kárt ne szenvedjen. m, eredeti, pecsét s aláírással. E napon hirdették ki Kanizsai János ref. püspök által az Articuli ecclesiarum orthodoxarum in Comitatus Somogy, Veszprém, Zala, Sopron et Castriferrei existentium. Ezekben a hetedik rész hatodik pontja igazolja, hogy Pápán ekkor a theologia is taníttatott, kötelességül tétevé a professornak, hogy alternatim modo theologicas, modo logicas instituat disputationes publicas, — et nulla in ea Schola septimana sine aliqua publica disputatione praetereat. I, hiteles másolat.
12	Győr	1652. Sabbatho proximo post Dominicam Sexagesimae Február 20.	Farkas Dorottya, a győri káptalan előtt minden néven nevezendő, s bárhol található vagyonát, férjének Hegyi Istvánnak birtokául nyilvánítja, s tetteleg annak rendelkezése alá bocsátja. I, eredeti, s hiteles másolat.
13	Győr	1655. Január 9.	A győri püspök — Sennyei István — értesíti Hegyi Istvánt a tapolczafői malom s a praedialisták ügyében. Panaszul említi föl ellenök, hogy bár neki ott halastava van, még is halat nem kap soha, — szeretne is megválni e hálátlan birtoktól: azért

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
14	Pápa	1637. Sabbatho proximo post festum Epiphaniae Domini Január 10.	<p>ha vele értekezni akar, irjon Bécsbe, ott fogja töltetni a farsangi időt.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Agha András és Zámbó Sára mezőlaki birtokosok mint osztályos rokonok, veszprémmegyei alispán, Körbei István előtt egyezkednek vagyonuk jövőbeni kezelése iránt.</p> <p>Ez okmányból kiderül, hogy nevezett időben Pápán a reform. lelkész Czeglédi Pál, Mezőlakon pedig Győrvári István voltak, s az egyezkedésnél is mint tényezők szerepeltek.</p> <p>l, eredeti s másolat.</p>
15	Pápa	1637. August 17.	<p>Kutasi Mihály ház és földbirtokosnak végrendelete, melynek ötödik pontjában a helybeli ref. egyháznak 100 magyar forintokat; — a praedikátoroknak Czeglédi Pál uramnak 12 ezüst tallért; Saári Uramnak 6 ezüst tallért; — az ispotálybeli szegényeknek két vég fekete kintula posztót; — az iskolamesternek 6 tallért; — a diákoknak 16 magyar forintot rendel kifizettetni.</p> <p>m, eredeti.</p>
16	Győr	1637. Feria quinta proxima post festum S. Martini Episcopi et Confessoris Novem-ber 12.	<p>Orosztony Zsuzsánna özvegy Kutasy Mihályné a győri káptalan előtt ünnepélyesen tiltakozik maga, s az illetők nevében mindazok ellen, kik néhai férje egyes részbirtokait elfoglalni akarják.</p> <p>l, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
17	Pápa	1658. Január 5.	Agha András és hitvese gecsei Pethő Zsuzsánna egy részről, más részről Biczó János között létrejött házcsere föltételeit tartalmazó kiadvány a pápai tanács részéről Hencz Imre bíróságában, szerkesztve Bosnyák Pál városi jegyző által. l, eredeti.
18	Pápa	1658. Január 10.	Hegyi István assecurationalis levele, melyben kötelezi magát arra, hogy a malma után járó árendát valamint eddig, úgy ezután is, úgy a magyar mint a török V. részére pontosan fizetendi. m, eredeti kézirat.
19	Pápa	1658. August 14.	Zámbó Krisztina Asszony záloglevele, melyben a kemenczehelyi rétjét 70 magyar forintokban Kutasy Mihályné Orosztony Zsuzsánnának használat végett élte fogytaig átengedi. m, eredeti, és hiteles másolat.
20	Győr	1659. Február 18.	Draskovics György győri püspök levele Hegyi István vecseszéki alispánhoz, s Pápaváros főbirájához, melyben értésére adja, hogy az általa vásárolt malom birhatására nézve ő sem tehet többet mint egyik előde Naprágyi Demeter. Tudniillik a birtokjog csak személyét, de utódait nem fogja illetni. m, eredeti.
21	Győr	1659. Márczius 11.	Draskovics György győri püspök ismételve figyelmezteti Hegyi Istvánt, hogy

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
22	Pápa	1640. Junius —	<p>a birtokjog kizárólag személyét, de utódait épen nem illeti, — köszöni a küldött madarakat, — a hat köből gabonát ez évre elengedi, de komolyan figyelmezteti, hogy jövőben kötelezettségének eleget tegyen. m, eredeti.</p> <p>Nemes Kozma György fiát Jánost a sanyaru török fogságból kiváltandó, Pápán a hosszú utczában Borsadi Pál és Mészáros Mihály szomszédságában fekvő házat özvegy Kutasi Mihályné Orosztony Zsuzsánna Asszonynak s utódainak 100 magyar forintért elzálogosítja, illetőleg a városi tanács előtt neki átadja.</p> <p>l, másolat.</p>
23	Pápa	1640. Szeptemb. 19.	<p>Gróf Eszterházy István levélben kéri, fel Draskovics György győri püspököt bizottmány kiküldésére, mely a Hegyi István által épített malmot műszakilag megvizsgálja, — miután köztudomásu dolog, hogy e malom a többieknek praecjudikál, mit ő azzal igazol, hogy előbb neki is nyolcz malomkereke forgott, most pedig alig öt.</p> <p>m, eredeti.</p>
24	Pápa	1640. Oktober 21	<p>Gróf Eszterházy István és Thurzó Erzsébet, tekintve Hegyi Istvánnak a család irányában tanúsított hűségét s hasznos szolgálatait, annak a hosszúutczában levő házat, jobbágytelkét, kertjét s egyéb ingatlan vagyonát minden teher s szolgálati kötele-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
			zetség alól fölmentik, s e szabadságot ki- terjesztik annak hitvesére Farkas Dorottyára, s mindkét nemű utódaira.
			l, hiteles másolat.
25	Pápa	1642. Szeptemb. 4.	Osztályegyezség, mely egy részről kanizsai Pálffy János pápai predikátor és superintendens özvegye Thaly Kata, más részről első hitvese Bottló Erzsik Asszony- tól származott gyermekei Pálffy Pál és János között létre jött, közreműködven Czeplédi Pál pápai predikátor és superintendens, Sár- y István második pápai predikátor, Széplaki Botka Ferencz, s az egész városi tanács.
			m, eredeti.
26	Pápa	1647. Ápril 29.	Nádasdy Boldizsár és Szeghy János országos commissariusok, a töröktől félelem miatt ad faciem Praesidii nem mehetvén, Pá- pán kelt levelökben adják vissza a tihanyi évang. predikátornak azon házat, hozzá tar- tozó szántófölddel, rét s erdővel együtt, melyet már elébb is az evang. minister lakott, — s feljogosítják egyházi functióji- nak folytatására, a predikálásra, sőt arra is, hogy proventusait percipialhassa.
			m, hiteles másolat.
27	Győr	1650. Május 15.	Draskovics György kibecsléssel fenye- geti Hegyi Istvánt, ha a malom utáni censust pontosan nem fizeti s annak adja, ki attól az igazat neki mindenkor kellő időben megadja.
			m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
28	Győr	1650. Május 13.	<p>Gróf Eszterházy János válasza Botka Ferenczhez, melyben neki, s általa a pápai várórség evang. vitézeinek tudomására juttatja, hogy ő mit sem tud azon királyi rendeletről, melyben felhatalmaztatott volna gróf Eszterházy Pál a pápai várórség evang. tagjainak mint lázadóknak fegyveres erővel fékezésére.</p> <p>Azon esetben pedig, ha ily rendelet léteznék, kéri az evang. vitézeket, hogy a fejedelemhez beadandó alázatos folyamodvánnyal igyekezzenek a bajt eltávolítani.</p> <p>m, eredeti.</p>
29	Pápa	1650. Július 3.	<p>A pápai ref. egyház kormányzata megállapittatik, s azonnal választatnak a nemesi, vitézi és városi rendből előljárók, és pedig a nemesi rendből: Hegyi István, Körösi Ferencz, Bogácz Ferencz.</p> <p>a vitézi rendből, a lovasok közül: Tódy Márton, Györky Benedek, Agha András, Szekér János, Takács Nagy István.</p> <p>a gyalogok közül: Új kapu: Csizmadia Benedek, Belső Mihály, Nagy kapu: Horváth Gergely, Tizes kapu: Tóth Mihály.</p> <p>a városi rendből: Hencz Imre, Veszprémi Szabó Gergely, Süjtő és Szabó Balázs, Molnár Márton, Pordán Miklós, Szabó Benedek sat.</p> <p>Eodem die. Postulata ad Ec-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
50	Pápa	1656. Ápril 8.	<p>clesiae bonum, et communem utilitatem spectantia:</p> <p>1. Mindhárom Statusból rendeltessenek bizonyos gondviselők.</p> <p>2. Legyenek három hites egyházfiak, mindenik Statusból egy, kik a közönséges jónak gondviselésében a predikátor mellett legyenek.</p> <p>3. Az Ekklesiának legáttatott jók, s egyéb egyházi accidentiák az Ekklesiának közönséges ládjában reponáltatván álljanak, és a hites egyházfiak számadása alatt legyenek.</p> <p>4. Mivel a sereg fizetése ő felségétől igen bizonytalan: a predikátoroknak annuális fizetés rendeltessék, s beszolgáltatassék.</p> <p>5. Az elpusztult külső malom megépítésében a sereg a várossal együtt szíveséggel legyen.</p> <p>6. A scholamesternek állapotjára és fizetésének beszolgáltatására gondviselés legyen.</p> <p>Omnes Status has conditiones honeste et plenarie impleturos se promiserunt, praesente Clarissimo Domino Episcopo Emerico Gál.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Özveggy Kutasy Mihályné Orosztony Zsuzsánna végrendelete, melynek első pontja így hangzik: Elöttem viselvén, hogy valami jókkal világi életemben birtam, mind-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>ezek az én uramnak Istenemnek ingyen való irgalmasságából voltak, azért az én Istenem tisztességéhez való buzgó indulatomból, mindennemű ingó javaimat, arany, ezüst, vagy akármi névvel nevezendőket, mindenestől hagyom a Pápai reform. Ecclesiának, mely megnevezett ingó javaim a Templom, Schola, és Ispotály épületeire, egyházi szolgák és szegények segedelmére fordíttassanak, bizván azoknak mind conquisióját, mind kiszolgáltatását Nemzetes Botka Ferencz Uramra sat.</p> <p>A kilenczedik pont pedig ez: A pápai majoromat, kertemet, Hantai hegyen való szőlőmet, Mátyusházi és Asszonyfalvai rétjeimet hagyom a Pápai predikátoroknak, és az egyházi tisztben való successorainak.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Hegyi István értesíti a vitézlő és tiszteletes Ibrahim Ispaját, a Török Császár végvárában lakó deákot mint szomszéd barátját, hogy ő a tapolczafői malma után az eddig fizetett 5 forintnál ezután sem fog Census czim alatt többet fizetni. Egyuttal figyelmezteti, hogy ha megégetteti, vagy megraboltatja malmát, neki több kára lesz; mert a malommal együtt el fog égni az ő faluja is.</p> <p>m, másolat.</p>
31	Pápa	1656. Junius 8.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
52	Pápa	1658 Sabbatho proximo post fes- tum con- versionis Beati Pauli Apostoli Január 25.	Hegyi István pápai lakos, Rabbi Ist- ván királyi táblai protonotarius előtt átadja a Tapolczavizen levő malomrészét 386 fo- rintért Szili Mártonnak, és hitvesének Ká- polnai Katus Asszonynak. l, eredeti.
55	Pápa	1658. Február 1.	Hegyi István pápai reform. lakos az erőszakkal elfoglalt egyik predikátori lak helyett saját házát ajándékozza az egy- háznak, csupán több mint hatszáz tallerra menő reparatioja némi megtérítéseül kér 400 tallért, és pedig úgy, hogy addig senki semmi közit a házhoz ne árthassa, mig nem a négyszáz Imperialis tallérokát megneve- zett Pápai Ecclesiának simul et semel in bona argentea moneta le nem teszük ple- narie. Ugyanezen szabályt állítja fel saját örököseire, s osztályos rokonaira nézve is. m, eredeti, s hiteles másolat.
54	Vasvár	1659. Deczember 30.	Szili Márton a vasvári káptalan előtt ünnepélyesen tiltakozik Szécheny György győri püspök tette ellen, ki is a Tapolcza vizén levő malmát minden igaz ok nélkül erőszakosan elfoglalta. l, eredeti.
55	Stuben	1659. Május 27.	Szili Márton és Sándor György a pá- pai evangélikusok felhatalmazott küldöttjei, ellenmondó nyilatkozatot adnak be hadadi Veselényi Ferencz nádorhoz, gróf Eszter- házy Pál azon már czélbavett szándoka

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
36	Say- ben- dorf	1659. Május 19.	<p>kivitele ellen, miszerint az a pápai várör- ség evang. vitézeit fegyverrel akarja meg- támadni, — nem várva be a törvényes vizsgálatot, melynek megkezdésére már ők a nádori engedélyt birják.</p> <p>1, eredeti.</p> <p>Gróf Nádasdy Ferencz országbíró, Botka Ferencz, Sándor György, Oroszy Ádám s Bogác Ferencz küldöttek kívánatára, elküldi rendeletét a veszprémi káptalanhoz, a pápai reform. egyház s gróf Eszterházy Pál közt fenforgó viszály érdekében megtartandó vizs- gálat iránt. Május 28-án jelenti a kápta- lan, hogy gróf Eszterházy Pál komornikja Liptai Imre grófja részéről, — később a pápai jobbágyok, sőt többen a vitézlő rendek közül is a vizsgálatnak ellene mondván, az létre nem jöhetett.</p> <p>1, eredeti.</p>
37	Vecse	1660. Január 5.	<p>Józsa István vecseszéki alispán s Jan- kovics Péter főbíró az általuk teljesített vizsgálatból kiderítik, hogy Naprágyi De- meter egykori győri püspök ajándékozta a tapolczafői malmot Sörös Imre és Vincze testvéreknek, melyet 'azután Felső Balázs, majd a tapolczafői község, utóbb pedig Hegyi István birtak.</p> <p>m, töredék.</p>
38	Pápa	1660. Márczius 31.	<p>Gaal Mihály, özvegy Kutasi Mihályné Orosztöny Zsuzsánna egyik örököse, maga</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
59	Győr	1660. Ápril 12.	s érdeklött rokonai nevében lemond örök- ségi jogáról a pápai ref. egyház javára 200 forint kárpótlás mellett. m, másolat. Herczeg Gonzaga Alajos győri vár- parancsnok, értesíti a pápai várőrség evang. vitézeit, hogy kérelmek folytán érkezett gróf Eszterházy Pállal. Jövőre nézve figyel- mezteti őket, hogy vallásügyeikben egye- nesen a fejedelemhez folyamodjanak, kinél most egyszer mellettök ő is szót emelend. l, eredeti.
40	Pápa	1660. Junius 8.	A pápai várőrség evang. vitézei Gon- zaga Alajos győri főkapitányt értesítik, hogy utasítása szerint vallássérelmeikkel a feje- delemhez folyamodtak; s bár a cancellár által a törvény útjára utasítottak: gróf Esz- terházy Pál a kormány intézkedésére nem ügyelve, zsoldosai által templomukat, isko- lájukat elfoglaltatta, lelkészeiket száműzte, s a tanuló ifjúságot szétverte sat. kérve pártfogását, s hatályos közreműködését. l, eredeti.
41	Pápa	1660. August 29.	A pápai várőrség evang. vitézei szám- szerint 112 a győri parancsnokság elé idéz- tetvén, hiven előadák gróf Eszterházy Pál- nak az evangélikusok elleni ingerültségét; kijelentvén egyszersmind, hogy ők nem láznak, de igenis az ország törvényei által biztosított vallásszabadság őrei, s tán-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
42	Pápa	1660. November 8.	<p>toríthatlan bajnokai, s mint ilyenek kérnek részrehajlatlan igazságszolgáltatást.</p> <p>l, másolat.</p> <p>A pápai reform. eklezsia patronusai, tanítói, nemes és vitézlő rendből álló tagjai felesen összegyűlvén, közönséges akaratból hogy az Isten eklezsiája ne csak megmaradna e helyben, hanem gyarapodnék is: egyező értelemmel oly megpróbált erkölcsü és keresztyéni életü férfiakat szemeltek ki, kik az Isten eklezsiájára nagy szorgalmatossággal vigyázzanak.</p> <p>Ez pedig a designatusoknak nevök szerint való rendje:</p> <p>Ittbenn a nemesek közül: Oroszy Ádám, Bogáczy Ferencz, Pécsi Péter uraink.</p> <p>a lovasok közül: Fekete Imre, Ihárosi Péntes Mihály Uraink.</p> <p>a gyalogok közül: Nyiri Miklós, Szücs Gergely, Lakatjártó Márton Uraink.</p> <p>a felső majorokban: Böröllei György, Herbat Imre, Zsigmond Mihály Uraink.</p> <p>az alsóban: Beréndi Márton, Ruzsa György, és Horváth Balázs Uraink.</p> <p>Ezek tiszte leend:</p> <p>1. Az Isten szerint való tudományban, és szent életben ugy tündököljenek, hogy egyebek mind itthon, mind kívül kegyesség tüköre gyanánt tarthassák őket.</p> <p>2. Igen összekapcsolódott és fogódzott</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			szívvel cselekedjenek mindent, mi az ekklézsia javára szükséges. Minden két hétben bizonyos helyen összegyűljenek, s mindent, mi az ekklézsia javára vagy kárára néz, pie per suffragia libere discutáljanak. A mit pedig végeznek ő kegyelmek, ha egyebekkel nem közölhető, igen magok között tartsák, s idő előtt ki ne nyilatkoztassák.
			3. Számosan azért választatnak, hogy a hozzánk tartozóknak életekre s cselekedeteikre igen vigyázzanak. Ha mi botránkoztató vétket azokban eszekbe vesznek, ugymint rut szitkot, kordába való hamis esküvést, haragoskodást, trágárságot, részegeskedést, s többeféléket, magán, vagy tanú jelenlétében szent együgyűséggel megintsék, — ha szót nem akarnak fogadni, jelentsék meg a predikátoroknak, s egyebeknek is. Itt interea igen vigyázzanak, hogy arczczal ne forduljon reájok más ember, s ne mondhassa szemökbe: Medice! primum cura te ipsum.
			4. Akármiféle legatum, vagy acquisition lesz, arra hűségesen gondot viseljenek. Az ekklézsia ládája, s akármilyen névvel nevezendő házi java Tisztel. Szeli György püspök ur szállásán mint közhelyen legyen. A tiszt. püspök urammal mindent tudassanak, mindenre gondot viseljenek, s ha ki-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
43	Pápa	1660. November 23.	<p>vántatni fog, a patronusok s egyéb társaik előtt számot adjanak.</p> <p>5. A templomra predikátori házakra és scholákra, s azok körül való szükséges építtetésre gondjok legyen. Jó lesz, ha hetenként mindent megkerülnek s néznek.</p> <p>6. Ezen ekklézsia majorja, minden épületeivel együtt, barma, szöllei, rétjei, malmái, az ő kegyelmek keze és gondviselése alatt legyenek. Mindenben tiszt. püspök urral egyetértsenek, s úgy forgolódjanak, hogy az ekklézsia gyarapodjék.</p> <p>7. A predikátorok, scholamesterek, deákok fizetésére, táplálására, és hogy ezek tisztöket szorgalmatosan végezzék gondjok legyen, s ha valahol remissiót látnak, kérjék s intsék őket.</p> <p>m, eredeti jegyzőkönyvi kiírat.</p> <p>Egybegyűlvén a becsületes designatusok, tiszt. Szeli György püspök uram bőven eleikbe adta cum singulari attestatione tisztetek, a melyekre való készségöket jó szívvvel kezök beadásával ajánlották, s az ekklézsia gondviselését magokra vállalták.</p> <p>Ismét diakonusságra, és egyházfiságra választattak, s kézádással confirmáltattak Szabó Ferencz, és Csizmadia Ádám Uraink.</p> <p>Ezeknek tisztetek a többi közt ezek:</p> <p>1. Minden dolgok és gondjok előtt és</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			felett való legyen az Isten és lelkek já- vának keresése, mint az Isten választott szolgáihoz illik.
			2. Az ekklézsia gondviselőivel min- denben egyetértsenek, s nekik engedelmes- kedjenek.
			3. Tiszt. Szeli György püspök uram körüli forogjanak, hogy legyen, a ki által szükséges dolgait naponként véghez vihesse.
			4. Ha valahol nehéz beteget vesznek eszekbe, a predikátoroknak megjelentsék, s ha szükséges el is hívják. Ha halott esik, ők legyenek a hirt megvivők, s az ille- tőket a stóla beszolgáltatására figyelmez- tessék.
			5. Vasárnapokon az ekklézsia ládács- káinak kihozatása, s helyre való vitetése ökegyelmekre tartozik; valamint a közön- séges gyülekezet helyének gyermekek által való megtisztogatása, s az ur szentasz- talának elkészítése szinte őket illeti.
			Generale:
			Igen szükségesnek látszik az, hogy a mi feleink közt való házasulandókra ki- váltképen való gondviselők rendeltessenek, hogy ne akárki által, akármely formán, hanem szép renddel menjen a dolog vég- hez. Hasznos leend efféléről is majdan deli- berálni.
			m, eredeti jegyzőkönyvi kiirat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
44	Pápa	1661.	<p>A pápai várórség evang. vitézeinek gróf Eszterházy Pál, pápai főkapitány ellen emelt vádpontjaik, melyekben előadják, hogy az evang. nemeseket katonatartással terheli, megtérítésükre minden módot felhasznál, fenyegetvén azokat börtön s kibecsléssel, s mintha kiirtásukra törne, irányukban semmi kiméletet nem ismer, — egy éjjel azokat templom, iskola, harang s temetőjüktől megfosztá, s másnap az elfoglalt templomban a veszprémi püspök jelenlétében misét tartott, sőt a predikátorok fentartására jövedelmező malmaikat elfoglalta, értésükre adván nekik azt is, hogy ha szépségesen a parochiából ki nem mennek, rövid uton ki fognak hányatni.</p> <p>Ennyi baj orvoslásaért a fejedelemhez folyamodnak, kérve ügyökben részrehajlatlan vizsgálatot, s a törvényszegők szigorú megfenyítését.</p> <p>I, eredeti fogalmazás.</p>
45	Pápa	1661. Ápril 6.	<p>A pápai várórség evang. vitézei részéről megbizottak jelennek meg gróf Eszterházy Ferencz földesurnál, és pedig Dömölky András gróf Batyáni Kristóf lovas szolgáinak hadnagya, Horváth János szinte önagysága vicehadnagya, Potyondi Gáspár Vas megye egyik főszolgabirája, és Magassy Miklós azon Vas megye szolgabirája, követelvén:</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>1. A mult évben gróf Eszterházy Pál által erőszakkal elfoglalt templom, harangok, iskola s temető visszaadatását.</p> <p>2. valamint a kibecsült kuriális házak, s elfoglalt parochiális malmok visszabocsátását.</p> <p>Mely követelés a gróf részéről visszautasított, tudokra adatván, hogy az elfoglalt templomhoz semmi köze az evang. lakosoknak, mert abban egy szálfajok sincs, hanem van az ő pápista jobbagyainak, melyet épen ez okból birni is ohajt, -- a nemesek kárvallásához ismét semmi köze, neki Pápán csak jobbagyai vannak, s ezeket pápista vallásukban megtartani kívánja. m, eredeti.</p> <p>Szeli György pápai ref. predikátor a semplei uriszék elé, Laki Márton második predikátor pedig a városi törvényszék elé idéztetnek, mivel nem engedték meg, hogy a városi bíró az ő iskoláik növendékeit registrálja; azonba ők a nevezett helyen, mint rájuk nézve nem illetékes forumok előtt meg nem jelennek. m, másolat.</p>
46	Pápa	1662. Január 2.	
47	Veszprém	1662. Január 8.	<p>Beszprémi István és Bolleraki György veszprémi gyalog vajdák Veszprémben tizenhárom tanut hallgatnak ki de eo, utrum tudja-e a tanú, hogy néhai Sáry István pápai evangélikusok pre-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			dikátora, a minémű házban itt Pápán predikátorságában lakott, azon ház nem maga sajátja volt, hanem az evangelikusoké, sőt minnekelötte megirt Sárosy István azon házban lakott, azelőtt immár Czeglédi Pál, előtte pedig néhai Kani-zsai János predikátor is laktanak benne sok esztendőkkel, és akkor is az evangelikusok tulajdona volt? Mind a 13 tanu az evangelikusok javára nyilatkozott.
48	Pápa	1662. Márcz. 21.	m, eredeti, és másolat. Küldötteket meneszt a pápai várórség evang. vitézi rendje a fő hadi-parancsnok-sághoz, hogy bevádolja gróf Eszterházy Ferencz pápai főkapitányt s földesurat, ki a legérdemesb protestáns vitézeket hivatalos állásuktól megfosztván, helyökbe érdemetlen római katolikus egyéneket nevez, — az evang. egyház százados jogait megsemmíti, — a predikátorok, tanítók s tanulók ellen uriszéke s a városi hatóság által szigorú, lealázó s becstelenítő ítéletet hozat, — kérvén pártfogást, főleg az uriszék s egyéb hatóságoktól kierőszakolt ítéletek végrehajtása felfüggesztését.
49	Pápa	1662. Ápril 1.	l, eredeti. Karácson Péter megyei főbíró s Szili Gergely esküt bizonyítják, hogy ők a ne-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
50	Pápa	1662. Május 1.	<p>mesi rend nevében háromszor tiltották le gróf Eszterházy Ferenczet a reform. paplak elfoglalásáról, ajánlva neki bevárását a már Bécsbe e tárgyban megindult küldöttség visszaérkeztének, — ugyanezt tette a nemesek hadnagya is.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Tholdy Márton gyalogsági, s Uki Ferencz lovassági vajdák bizonyítják, hogy ők egyenesen a főkapitány gróf Eszterházy Ferencznek parancsából indultak Laki Márton pápai predikátor lakására, hogy feljegyezzék az ott levők neveit, — azonban senkit nem találván, jelentést tettek a grófnál, ki azonnal rendeletet bocsátott ki, hogy a ref. hitfelekezet paplaka elfoglaltassék.</p>
51	Pozson	1662.	<p>m, eredeti.</p> <p>Az evang. karok és rendek által az ország minden részeiből összegyűjtött, s a fejedelemtől épen az országgyűlés folyamata alatt benyújtott vallássérelmek sorozata 16 iven negyedrében.</p>
52	Pápa	1663. Szeptemb. 8.	<p>l, másolat.</p> <p>Memoriale czim alatt e napon készített Szele György pápai predikátor és superintendens egyháza javainak leltárát, melynek első pontja így szól:</p> <p>Az öreg fejedelemtől beneficiuma, kit gondviselőinknek akaratjokból adtunk volt</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>ki interesre, itt való bizonyos embereknek, volt pedig 400 tallér.</p> <p>Az utolsó pont pedig így: vagyon az ekklezsiának negyedmagával való marhája.</p> <p>E jegyzékből kiderül, hogy az egyháznak kötelezőkön volt 1000 tallérja s 400 forintja, készpénzben 150 aranya, 330 tallérja, — ezüst s arany értéke pedig kelyhekben, kupákban, evőeszközökben, fegyverekben, lószerszámokban sat. több mint két bécsi mázsa.</p> <p>Mindezen kincseket — írja a gondos pásztor — a nyomorgatásnak és üldözésnek idején pro fideli custodia, et tutiori permansione vitettem Köszeghre Balogh Márton deákhoz. Sopronba Sándor Gergely és György uraimékhoz, Szalonakra Oroszy uramhoz. A többi itthon a magam gondviselése alatt van, kivévén hogy tempore angustiae a győri német seregbírónakadtunk egy ezüst sőtartót lat 32, s egy kis fehér pártaoövet.</p> <p>m, eredeti, pecsét s aláírással.</p> <p>Horváth István veszprémi lovasvitéz eladja az Alsóörsi határban levő két hold szöllejét Szili Gergelynek tiz ezüst tallért, mely szölöt nevezett vevő a pápai ref. egyháznak ajándékoz.</p> <p>m, eredeti.</p>
55	Veszprém	1664. Május 9.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
54	Vesz- prém	1671. Dominica decima tertia post festum Sanctae et individuae Trinitatis August 16.	Ellenmondó nyilatkozat nyújtatik be a veszprémi káptalanhoz a pápai várórség evang. vitézei által gróf Eszterházy Fe- rencz ellen, ki a Hegyi István által a re- form. egyháznak hagyott, s jelenleg Séllei István lelkész használatában levő házat a győrvárosi jezsuitáknak eladta, kik is azt birtokukba venni ohajtják, kezöknél lévén már a királyi engedely. l, eredeti, s hiteles másolat.
55	Pápa	1672. Márcz. 8.	Gróf Eszterházy Ferencz engedménye, mely szerint kovácsi jobbágynak megen- gedi, hogy nevezett falu határában malmot építhessenek, kikötvén egyenesen, hogy ezért neki mint földesurnak minden ujév napján egy öreg özet adjanak. m, hiteles másolat.
56	Pápa	1672. Festo S. Michaelis Archangeli Szept. 29.	Gróf Eszterházy Ferencz Pápan a bás- tyautczában a reformátusok iskolája szom- szédtságában levő házat Galgóczy Istvánnak és feleségének Kemleky Katának 52 tallér- ban adja jutalmúl a grófi család érdekében teljesített hű szolgálatiért, — később 1691- ben e házat Partos István a reform. egy- háznak engedi át. m, eredeti.
57	Pápa	1675. Május 29.	Gróf Eszterházy Ferencz az ispotály- utczában Eperjesi István és Stubner György szomszédtságában Orbán Csizmadia Péter ál- tal megvásárolt házat 15 aranydíjért min-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
58	Pápa	1675. Julius 11.	den földesuri teher alól mentesíti, de csak a kiváltás idejéig, a mikor azon ház évenként ismét 5 forint censust fizetend. m, hiteles másolat. Dujmonith János megyei főbíró s Körsösy Ferencz által teljesített tanuhallgatás aziránt: vajjon Pápaváros lakossága Ujfalusi Márton zirczi apát ellen készült gyalázó irat szerkesztésében vagy annak terjesztésében részt vett-e? A vizsgálat az apát részére kedvezően ütött ki. l, eredeti.
59	Pápa	1674. Márcz. 29.	Dujmonith János megyei főbíró esküttjeivel Szilvásy István és Kozma Ferenczczel, Séllei István pápai predikátor, s Kocsi Bálint iskolatanító kérelme folytán, Pápan öt tanut hallgatnak ki e kérdés felett: tudja-e a tanu, hogy midőn a helv. confession levő pápaiak Verresmarti Mihály predikátorjukat közikbe behozták, azon predikátort nem törökországból, hanem a pusztán levő Kocs nevű faluból, mely falu Szentmárton, Tata, és Komárom praesidiumok között vagyon, — és hogy nem is ut nélkül, hanem a mely ut Vaszarról a tón túl Szlatkovics malmára megyen, azon hozatott be az alsó

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
60	Vesz- prém	1674. Ápril 18.	<p>majorokra, és önnét fényes nap- pal az uj kapun bejövén, a kapun levő tizedesnek megmondották, hogy kapitány uramnak hirt te- gyenek, hogy predikátort hozta- nak be, és hogy nem álorczában, avagy német ruhában, hanem va- lamint most jár, nagy hajjal és kalappal jött be?</p> <p>A vizsgálat a reformáltak részére ked- vező sikerrel ment véghez.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Karácson Péter s Horváth Ferencz, a veszprémi várőrségben amaz lovassági csa- patvezető, imez gyalogsági vajda, hitelesen bizonyítják, hogy bár ők felsőbb megha- gyás folytán, hatóságilag felkérték a vesz- prémi káptalan prépostját Szakonyi Jánost vizsgálatartásra a királyi ügyész által vád alá helyzett Bátorkeszi István veszprémi, Séllei István pápai predikátorok és Kocsi Bálint szinte pápai tanító ügyében, még is az ismételt felhívásra is e kötelesség tel- teljesítésétől magát visszatartotta.</p> <p>l, eredeti.</p> <p>Szili György megyei főbíró, s Roboz Benedek lovassági csapatvezető bizonyít- vánnya arról, hogy ők Bátorkeszi István veszprémi, Séllei István pápai predikátorok, még is Kocsi Bálint pápai tanító mint com-</p>
61	Vesz- prém	1674. Ápril 18.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			promittált egyének kértére, Forgács Ádám kir. táblabíró által kiadott, s a veszprémi káptalanhoz intézett compulsorium ismételt előmutatása mellett sem voltak képesek Szakonyi János prépostot arra bírni, hogy e tárgyban vizsgáló bírót nevezzen ki.
			l, eredeti.
62	Pápa	1674. Ápril 30.	Bizonyítvány Dujmonith János megyei főbíró részéről, hogy midőn ő esküttjeivel együtt felsőbb rendelet nyomán, Bátorkeszi István veszprémi predikátor ügyében vizsgálatra indulni akart, Szakonyi János prépost őt e munka teljesítésétől a káptalan és királyi ügyész nevében letiltatta.
			l, eredeti.
63	Pápa	1674. Ápril 30.	Nagy Ferencz hadbíró s Álapi Gergely parancsnok által véghezvitt tanukihallgatás aziránt, vajjon a pápa városi, s vidéke evang. predikátorai a kuruczlázadást támogatták-e szóval avagy tettel?
			A kihallgatott 28 tanú nyilatkozata a predikátorok ártatlansága mellett szóllott.
			l, eredeti.
64	Bécs	1674. Május 23.	Szalontai István Bécsből értesíti a pápai reform. egyház elöljáróságát, hogy a bebörtönzött predikátorok és tanítók ügyében a fejedelemhez benyújtott folyamodványa az esztergomi érseki hivatalnak adatott véleményezés végett, az érsek véleménye

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			pedig az: hogy a foglyok még néhány napi kinzás után száműzetessenek, — végül kéri az előljáróságot, hogy elfogatása esetében mellette szót emelni el ne mulassza.
			m, töredék.
65	—	1674.	Kivonat a kir. ügyésznek a protestáns predikátorok és tanítók ellen indított perből.
			l, töredék.
66	Pozson	1674.	A vádlott predikátorok és tanítókhoz intézett tizenegy kérdés, valamint a csornai, veszprémi, egri, esztergomi, thuróczi és győri káptalanok által a vád alá helyezett protestáns egyháziak ügyében teljesített vizsgálat.
			l, töredék.
67	Veszprém	1674.	A veszprémi káptalan Attyai Benedek kanonok és kinevezett kir. biztos által vizsgálatot tart a veszprémi reform. hivek s ezek predikátorai ellen, kihallgatván a 181 tanúk közül 40 egyént. A tanúk vallomása a kálvinistáknak s predikátoraiknak a kucruczlázadásbani részvételét igazolja.
			m, töredék.
68	Pozson	1674. Márcz. 5.	Vádpontok, melyek Pozsonban a nevezett napon tartott rendkívüli gyűlésben a protestáns egyháziak előtt a kir. ügyész által felolvastattak.
			Ugyanezen szám alatt vannak feljegyezve több külföldi udvarok követői.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
69	—	1674.	<p>Ismét a lázzadásra vonatkozó titkos jegyek, melyeket a szövetségesek a kölcsönös érintkezésnél használtak.</p> <p>I, töredék.</p> <p>Névsora az 1674. márczius 5-kén megjelent protestáns predikátorok és tanítóknak, kik számszerint 167 voltak.</p> <p>Ismét a nápolyi gályákon szenvedett szinte protestáns egyháziak névjegyzéke.</p> <p>I, töredék.</p>
70	—	1674.	<p>Szathmárváros lakosai folyamodnak a megyei hatósághoz Károli Lajos ellen, ki saját házában korcsmát és mézárszéket nyitott.</p> <p>Ugyanezen iven: Puncta necis Dionysii Bánffy. Albae juliae 1674, 5-ta Decembris.</p> <p>I. és m. töredék.</p>
71	—	—	<p>A győri, révkomáromi, légrádi, pápai, körmendi, és szent gróthi várőrségben szolgáló evang. katonák folyamodnak magyarország gubernátorához, hogy elvett templomaik, tornyaik, harangjaik, s egyházi épületeik visszaadatását; — valamint predikátorok s tanítók tarthatását kérő, s a pozsoni kormányshoz benyújtott folyamodványukat terjessze mielőbb cancelláriai uton a fejedelemhez.</p>
72	Bécs	1673.	<p>I, egykoru kézirat.</p> <p>Első Leopold magyar király, pártfogása s királyi kegyelme felől biztosítja a</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			pápai várórség evang. vitézeit, kik minden alkalommal, jelesen a török kormány ellen viselt háborukban törhetlen hűséget tanusítottak a haza s osztrákház iránt, — hasonló pártfogásra kéri fel irányukban az ország lakóit is.
			l, eredeti.
73	—	1675.	A fileki s több várórség evang. lakosainak Rothal római birodalmi gróf s vér-bírósa elnökhöz, a protestáns foglyok ügyében intézett kérelme.
			m, másolat.
74	—		A veszprémi, pápai, fileki, tihanyi, s vázsonyi várórségek evang. zsoldos katonái arra kérik Rothál grófot, eszközölje ki az udvarnál, a számüzött vagy hivatalvesztett protestáns predikátorok és tanítók megkegyelmezését, s a várórségek vallás-gyakorlata épségben hagyását.
			l, másolat.
75	—	—	Kardos Pál hadnagy, Karakói Demeter körmendi kisbíró sat. Imperiale czimű iratban nyilvánítják, hogy reform. egyházukat néhai gróf Battyáni Ferencz az ő vallásukon levő méltóságos ur fekvő birtokkal dotálta, — a predikátor és scholamester tarthatását pedig egyes jóltevők vallásbuzgalma eszközölte, — valamint a pap és tanítólakot az iskolával együtt magok építették, s a harangokat is drága pénzen ők

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
76	Buccari	1676. Január 11.	<p>szerezték, különösen a legnagyobbikat, mely a szigetvári csapás után a pogány töröktől való félelemből a földbe elásatott, honnan a kiskomáromi veszedelem előtt felvételvé Komáromba hozatott, s innen bizonyos sommapénzen megvételvé, haza szállítatt Körmendre.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Kodermann János Buccari parancsnoka értesíti Zaff Miklós orvost, hogy ő a magyar lelkészfoglók szépen s emberileg bánik, a számukra gyűlt segélypénzt köztök felosztja, s azokat lehetőleg segélyezi, — gróf Kolonicstól nyert utasítása szerint Máltába kellene ugyan azokat küldeni, de ő e gondolattal felhagyott, — ajánlja Kolonics megkeresését, ki a foglyok javára legtöbbet tehet.</p> <p>l, másolat.</p> <p>Hoffmann Rudolf lelkész tudatja egy pápai barátjával valószínűleg Szalontai Istvánnal, hogy a gályarabok kiszabadulása csaknem bizonyos, miután ily értelmű rendelet már Grácza érkezett, de a mely kizárólag a stajerországban raboskodó egyházakra vonatkozik, — ajánlja egy a kormányhoz intézendő folyamodvány mielőbbi szerkesztését s benyújtását a másutt szenvedő foglyok szabadon bocsátása érdekében, habár azok hazájokba nem bocsáttatnak, sem</p>
77	Bécs	1676. Január 31.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
78	Nápoly	1676. Február 25.	<p>hivatalt nem viselhetnek. Irja továbbá, hogy a svájcziaiak készek segílyt nyújtani szerencsétlen hitsorsosaiknak, — végül tudatja, vele, hogy Ruyter admirál is kikötött a nápolyi partokon, de tett-e lépéseket a foglyok érdekében? nem tudja.</p> <p>l, másolat.</p> <p>Velz György Nápolyból írja, hogy 26 fogoly szabad, s ezek Ruyter hajóján Sicilia felé már el is vitorláztak, ellátatva rangjukhoz illő fekete öltönnyel. Számol a foglyok részére érkezett aranyok hova lett fordításáról is.</p>
79	Bécs	1676. Márcz. 26,	<p>l, eredeti.</p> <p>Királyi rendelet a hatóságokhoz, melyben a befogott, börtönre vagy gályarabságra ítélt protestáns predikátorok szabadon bocsáttatása kimondatik, s szabadság engedtetik nekik, honukat, s az örökös tartományokat elhagyva külföldön letelepedni.</p>
80	Bécs	1676. Márcz. 20,	<p>l, eredeti.</p> <p>Téritvényminta, melyet a fogolypredikátorok és tanítók kiszabadulások alkalmával aláírni köteleztettek, és a mely számukra a honukba visszatérhetést egyedül a királyi kegy és jóakarattól teszi függővé.</p>
81	Bécs	1676. Márcz. 20.	<p>l, eredeti.</p> <p>Utlevél Hamel Brühnynx, a szövetséges németalföldnek Bécsben székelő követe által kiadva Karándi vagy Szalontai István,</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			Literáti Gergely, Heizler Menyhért sat. számára, melylyel az örökös tartományokba, sőt Velenczébe s egész olaszországba szabadon mehetnek együttesen, de külön egyenként is a protestáns foglyok érdekében.
			l, eredeti.
82	Buccari	1676. Május 4.	Elismervény, melyben Kodermann János Buccari parancsnoka igazolja, hogy ott öt lelkész a térítvényt aláírta, — és hogy az általa időközben tett költségek hiány nélkül megtérítették.
			olasz, eredeti.
83	Fiume	1676. Május 12.	Tatai Cs. Sámuel, Rimaszombati János, Mangó Szentpéteri István, Ladmoczi István, Kállai István predikátorok Fiumében Marpurch Claudius közjegyző, s báró ab Argento János Péter előtt az osztrák kormány által kiadott térítvényt aláírták.
			l, másolat.
84	Fiume	1676. Május 18.	Rináldó Ferencz sebész Fiumében, a főnebbi pontban megnevezett predikátorok egészségi állapotát kedvezőnek mondja.
			o, eredeti.
85	Fiume	1676. Május 25.	Karándi vagy Szalontai István s Kothurnidesz Sámuel kötelezőt állitnak ki 400 forintról, kötelezván magokat ez összegnek Velenczében leendő visszafizetésére.
			o, eredeti.
86	Velen- cze	1676. Junius 7.	Tatai Cs. Sámuel, Rimaszombati K. János, Ladmoczi István, Mangó Szentpéteri

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			István bizonyítják, hogy fogolytársaik Gömöri János, Szentpéteri István, Sallai János reform, Mensatoris István, Raffaidesz János, Rohácsi, Láni, Johannidesz evang. predikátorok 1675. deczember 2-kán aláírták a kormány térítvényét, — ezzel azonban Kolonics s a kapitány meg nem elégedvén. s őket minden módon hitők elhagyására kényszerítvén, 1676 márczius 26-kán csakugyan a római kath. egyház tagjaivá ünnepelesen felavattattak, s azután szabadon bocsáttattak.
87	Pápa	1676. Junius 7.	<p>I, eredeti.</p> <p>A pápai, veszprémi, győri s komáromi evang. egyházak előjárósága, s az ezen végvárakban tanyázó szinte evang. zsoldoskatonák folyamodnak Hamel Brütynynx belga követhöz, eszközölné ki a magas kormány-nál, hogy a protestánsok vallásgyakorlatukban ne háborgattassanak, s papjaik ne hurczoltassanak fogságra ártatlanul, mint ez legujabban Komáromban megtörtént.</p>
88	—	1676. Julius 18.	<p>I, eredeti.</p> <p>Kocsi Bálint köszönetet mond Szalon-tai Istvánnak, a fogolypredikátorok kiszabadításában tanusított közreműködéséért, — kéri továbbá, hogy a szerencsétlenek nevében küldjön köszönő iratot a svájci hit-rokonoknak, — végül figyelmezteti, hogy a nehéz napokban szerzett tapasztalatait</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
89	Vesz- prém	1676. Auguszt. 9.	gyűjtse össze, s készítse elő társaival együtt utját a magyar protestáns egyház történelme megírásának. l, eredeti. Kun István s Endrédi Dániel elpana- szolván Szalontai István előtt, hogy Sennyei István veszprémi megyéspüspök által ja- vaiktól megfosztatván, éveken keresztül a sümei tömlöczben sanyargattattak, s csu- pán a föltét alatt bocsáttattak szabadon, hogy térítvényben kötelezték magokat az egyházi pályáról lelépni. Most azonban már kormányrendelet szól melettök, azért szi- vesen kérik, hogy a rendelettel keresse fel a püspöki hivatalt, s a kierőszakolt térít- vényt vegye vissza.
90	Tigu- rum vagy Zürich	1676. Novemb. 6.	m, másolat. Névtelen barátja értesíti Szalontai Ist- vánt Zürichből, hogy Scherer ottani lakos- nak a magyar protestáns foglyokra még Nápolyban tett költségei megtérítendők. Még egyszer üdvözli maga, s a vele ott levő Harsányi, Komáromi, Rimaszombati, Tatai, Szentpéteri, és Kocsi Bálint társaiknak ne- vében, s az ur oltalmába ajánlja.
91	Insula for- mosa	1677. Május 1.	m, eredeti. Marcus Antonius de sancta Victoria, a komáromi, győri, soproni, nagyszombati, pozsoni s kőszegi evang. gyülekezetekhez intézett soraiiban részvétét fejezi ki a ma-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
92	Légrád	1677. Július 4.	gyarhoni protestánsok sorsa iránt, egy- szersmind türelem s kitartásra buzdítja őket. l, eredeti. A légrádi várórség evang. vitézeinek nyilatkozata, melyben Szalontai István és Fejes Mihály hitsorsosaikat megbízzák, hogy vallásügyöket a fejedelem és fensőbb ha- tóságok, a primás és más főemberek előtt tehetségök szerint előmozdítani töreked- jenek.
93	Zsebe- háza	1677. Szept. 26.	l, eredeti, pecséttel, aláírás nélkül. A rábaközi evangélikusok Zsebeházán tartott értekezletökből kérdést intéznek Sza- lontai Istvánhoz, hogy mi ügyben, s kik- nek érdekében szándékozik Bécsbe menni? mert ha közös az ügy, melyben fáradozik: ők is meg fogják bizalmukkal ajándé- kozni.
94	Pápa	1677. Deczemb. 7.	m, eredeti. A pápai várórség kéri Montecucolli györi parancsnokot, hogy Sréter János campi scribát hivatalában élte fogytaig megtartani sziveskedjék.
95	Pápa	1678. Ápril 28.	l, eredeti. A pápai reform. egyház predikátorai s gondnokai megnyugtatták a soproni evang. egyház előjáróságát arról, hogy a mind- két hitvallásu fogolylelkészek és tanítók érdekében tett költségek fedezésére általa kiutaltványozott összeget 150 magyar fo-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
96	Pápa	1680. Ápril 2.	<p>rintokban, nevezett egyház dékánja Prajning János András nekik hiány nélkül kezeikhez leolvasta s átadta.</p> <p>l, eredeti fogalmazás.</p> <p>Gróf Eszterházy Ferencz földesur kivánatára, Bezeredy István a pápai várórség alkapitánya, Somogyi Miklós, Türi Farkas tisztársaival, még is Szántóházi Ferencz megyei főbíróval együtt személyesen megvizsgálja a pápai reform. egyház építkezését, mely vizsgálatból kiderül, hogy érintett építkezés sem a várórségnek, sem a földes urnak kárára nem lesz.</p>
97	Sopron	1681. Deczember 21.	<p>m, másolat.</p> <p>E helyütt s időben adta ki gróf Eszterházy Pál nádor, Festetics Pál, Bosnyák István, Molnár Márton s a t. részére a Mandatum compulsoriumot, hogy ennek erejével ügyöket a csornai convent előtt, a szükségelt tanukihallgatás eszközésével is előmozdithassák s befejezhessék.</p>
98	Pápa	1682. Febr. 18.	<p>l, eredeti.</p> <p>A pápai reform. egyház értesíti Hamel Brünnynx Gerhárd belga követet, hogy az általa Bécsbe felkivánt Szalontai István e céljában gátoltatván, helyette más megbízható egyént küld, kivel szinte bizalmasan fog értekezhetni.</p> <p>l, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
99	Pápa	1682. Feria quinta proxima post festum Beati Matthiae Apostoli Február 26.	Körösi Ferencz veszprémmegyei eskütt, Veghélius Ferencz pénztárnok, a megyei evangélikusok nevében, a megye színe előtt ellene mondanak a múlt évben Sopronban hozott országos törvényeknek, mint a melyek az evang. rendek tudta és beleegyezése nélkül hoztattak, és a melyek a törvény és királyi oklevelek által biztosított protestáns vallásszabadságot végenyészettel fenyegetik.
100	Süsmegh	1682. Feria quinta proxima post festum S. Pentecostes Május 21.	1, eredeti, megyei kiadvány. Domokos Ferencz főbíró, a somogyi és zalamegyei evangélikusok nevében ellenmond nevezett napon és helyen a főnebbi pontban érintett országos törvények életbe léptetésének.
101	Pápa	1682. Junius 26.	1, eredeti megyei kiadvány. Gróf Eszterházy Ferencz földesur, Szabó Benedeknek Pápán a bástya s reform. parochia mellett levő házáat 2 forint évdíj mellett minden urasági szolgálat s teher alól feloldja.
102	Pápa	1683. Február 7,	m, eredeti. Orbán Péter Pápán az ispotályutczai házáat a városi tanács előtt bevallja, s 200 magyar forintért azonnal átadja nemes Ivánczi Jánosnak, levén ekkor Pápaváros birája Perneskö János.
			1, hiteles másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
103	Bécs	1689. Szeptemb. 19.	<p>A bécsi hadi tanács a Rádóczi, Polyáni és a Szecsődi helvét hitvallásnak panasza következtében szigorún megparancsolja a felsőbb és alsóbb katonai hatóságoknak, hogy bármily s bárhonnan jövő felhívás avagy megkeresésre, a vallás dolgába magokat ne ártsák, annyival inkább fegyveres executióval assistálni ne merészeljenek, különben nehéz számvetés s érdemlett büntetésbe esnek, ez a király akarata, melynek engedelmeskedni mindnyájan tartozunk.</p> <p>m, másolat.</p>
104	Pápa	1696. Ápril 9.	<p>E naptól az év végeig vezetett számadása a pápai reform. egyháznak minden aláírás nélkül. E számadásban junius 3-káról ez olvasható: Kocsi Bálint kályhája rakásáért fizettem Gerencsér Györgynek 40 krt, és így ő gályarabsága után ismét Pápán működött.</p> <p>m, eredeti.</p>
105	Pápa	1700. Márcz. 6,	<p>A pápai reform. egyház megbízó levele, melyben Sándor László egyháztagot meghatalmazza, hogy a nevezett egyház nevében s érdekében az udvarnál, a különféle hatóságoknál, ereje s tehetsége szerint minden jót eszközöljön.</p> <p>l, eredeti, több megbízó aláírása s pecsétjével.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
106	Vesz- prém	1701. Feria se- cunda de- cima post dominicum Oculi Február 28.	A pápai reform. egyház ellenmondó nyilatkozata, melyben Eöry János s Alistáli János megbizottak a veszprémi káptalan előtt ünnepélyesen tiltakoznak gelyei mal- muknak a Huszár, Vizkeleti, Hatos, Szegedi és Bottka családok által megkisértett fog- lalása ellen, mit sem ügyelve az ismételve előmutatott nádori engedélyre, melynek ere- jével nevezett családok, vagy azoknak meg- bizottjai a malom birtokba vételét azonnal eszközölni ohajtották.
107	Pápa	1703. Szept. 7.	I, másolat. A pápai reform. egyház előjárósága Deáki István professor által szerkesztett emlékiratban elősorolván hosszas szenvedéseit s anyagi kárvallását, a külföl- di protestáns fejedelmek segélyeért kö- nyörög.
108	Pápa	1703. Auguszt 16.	I, másolat. Körösi Mihály Pápán a hosszuutczában levő házát, a városi tanács előtt 180 ma- gyar forintért bevallja, s tetteleg átadja Tor- másky Simonnak, és feleségének Vásárhelyi Nagy Kata asszonynak, levén ekkor a város főbirája Meszecz Péter, jegyzője pedig Ká- dártai Pál.
109	Szé- chen	1703. Oktober 6.	m, másolat. Instructio pro exequenda in- frascripta in negotio Templorum, Parochiarum, Collegiorum, Scho-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>larum, earundemque appertinentiarum, proventuum ac reddituum in Comitatibus Barsiensi, Komáromiensi, et Strigoniensi existentium, habita occasione moderni generalis confoederatorum regni Hungariae Statuum conventus, in ita amicabili exmissorum.</p> <p>E tizenhárom pontból álló utasításban köteleztettek a kiküldött bírák a részrehajlatlan intézkedés és eljárásra, főleg az a feletti örökösre, hogy a haza lakosai közt a jó harmonia, s atyafiúi szeretet inducaltassék, és ha eddig valami viszálykodás volt közöttök, az kigyökereztessek.</p> <p>m, másolat.</p> <p>A dunáninneni evangélikusok figyelemztetik a nagyméltóságú fejedelmet, hogy 1704-ben Gyöngyösön megjelent követeknek tett azon ígéretét, miszerint ők is számolhatnak arra, hogy a főnebbi korban elfoglalt templomaik, iskoláik, s egyházi jövedelmeik birtokába visszalépnek, beváltani kegyeskedjék.</p> <p>m, másolat.</p> <p>II. Rákóczy Ferencz fejedelem kinevezi gróf Csáky István generális, és Telekesi Török Ferencz senator urakat, hogy a dunántúli s inneni megyékben a templomfoglalási ügyet barátságos uton kiegyenlítsék,</p>
110	Pápa	1706. Január 30.	
111	Eger	1706. Márcz. 9.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
112	—	1706. Junius 8.	s működésök sikeréről a kormánynál jelen- lést tegyenek. m, másolat. A Szécheni confoederatióban hittel kö- telezett ágostai és helvét hitvallású statusok felírnak a méltóságos vezérlő fejedelemhez, kérvén vallássérelmeiknek a szécheni arti- culusok alapján leendő orvoslását. Nyilatkozatukban kikelnek Erdődy György még inkább a clerus ellen, mint a kik a hozott articulusokat nem respectálják, — több felsővidéki megye ellen, melyek a co- misariusokat működésökben gátolják, s több helyütt be sem bocsátják, — végül azt kérlik, hogy a kinevezett comisariusok vagy azonnal megkezdjék működésüket, vagy ha más teendőkkel bízatnak meg, helyettök újjak neveztesse. m, másolat.
115	Érsek- ujvár	1706. Junius 19.	Rákoczy Ferencz biztosítja a dunán- túli ev. statusokat, hogy a már kinevezett comisariusok mindent el fognak követni, hogy a vallási differentiák kiegyenlítettén, mindenkinnek lélekismerete megnyugtassék. m, másolat.
114	—	1706. Junius 18.	Csodálkozásukat fejezik ki fejedelmök előtt az evang. statusok, hogy vallássérel- meik ekkorig sincsenek orvcsolva, pedig a fegyverszünet végéhez közeledik. Kikelnek a fejedelem secretariususa Olasz Ferencz el-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
113	Pápa	1706. Július 28.	<p>len, ki valamint kamerális tiszti minőségében a religió és nemzeti szabadság ellen dolgozott, most is azon van, hogy a szivek a confoederatió iránt meghidegedjenek. m, másolat.</p> <p>Gróf Eszterházy Antal, a dunamelléki hadsereg generálisa, Veszprém megye hatóságához az itt következő rendeletet küldi azonnali foganatba vétel végett:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az élelmi czikkek a folyvást emelkedő drágaság miatt limitáltassanak. 2. Irassék össze a megyei lakosság, s a nemzet javára adózzék mindenki tehetsége szerint. 3. A rézpénz folyóvá tétessék, s ki azt elvenni nem akarja: marhája, vagy bármi árucikkje elkoboztassék. 4. A megyében lakó főrendek, feleségeik, gyermekeik, s drágább portékáikkal együtt szállittassanak át a dunán, hol a fejedelem oltalma alatt biztonságban leendnek. 5. Szigorún megtiltatik az ellenséggeli érintkezés avagy levelezés. Azért kérdőre vonandók Pápán Tallián Sándor, Pesti János, és Sréter János urak, miért szállítottak feleségeik s portékáikat Győrbe? 6. Felhivja a megye lakosait, hogy ha még van bennök egy csepp magyarvér, a legelső parancsszóra mindenki fegyvert

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			fogjon, most levén ideje a járom alóli szabadulásnak.
			7. Hogy a rablásnak, huzavonának, vagy bármily istentelenségnek nyaka szé- gessék: minden város, és falu határában akasztófa felállítását rendeli.
			m, másolat.
116	Pápa	1706. Julius 28.	A megyei gyűlés hatályosan rendel- kezik a főnebbi parancs minél sikeresebb végrehajtása iránt, jelesen a verespénzt el nem fogadó, vagy annak forgalmát gátoló polgárookra pénzbírságot, s megbélyegzést, — így az ellenséggel érintkező, vagy csak levelező, — valamint a közügyek vezeté- sétől minden igaz ok nélkül visszavonuló hazafiakra súlyos, s a kihágás, vagy mu- lasztás minőségéhez mért büntetést hatá- rozván.
			m, másolat.
117	Pápa	1706.	A pápai evang. Statusnak pos- tulatumi, — e czim alatt szerkeszt az egyház emlékiratot, melyben tizenöt pont alatt sorolja elő sérelmeit, szenvedett ká- raival együtt, kérvén a fejedelmileg kine- vezett bizottmány méltóságos comisáriusaitól elégtételt s orvoslátot, jelesen:
			kívánja az ispotálynak visszaadatását, mely elébb sok ideig az ő birtoka volt.
			kívánja elfoglalt malmainak azonnali használhatását, s eddigi kára megtérítését.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>kivánja elfoglalt épületeinek oly karban visszabocsátását, a milyenben azok voltak az erőszakos elfoglalás alkalmával, s megtérítését a házbérnek, melyet predikátorai helyett éveken át idegeneknek fizetni kényszerítetett.</p> <p>kivánja megtérítését költségeinek, melyeket az üldözés korától 1659-ik évtől kezdve tett, mely költségek összege optima conscientia huszezer forintra tehető.</p> <p>kivánja erőszakosan elfoglalt toronyórája visszaállítását, mely most a szürke barátok tornyában van, valamint az öreg vitorláknak a torony tetejére visszahelyezését és pedig azok által, kik azokat levetették.</p> <p>kivánja az iskola részére folyóvá tételét a tizes malomból Sabbathale cím alatt kapott vámgabonának, mely Csáki László idejében tagadtatott meg.</p> <p>kéri utoljára a méltóságos comissarius urakat, hogy az iskola felépítése végett kellő időben a tekintetes és méltóságos fejedelemnél lépéseket tegyenek.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Körösi Erzsébet, Gyenge István acsádi lakos hitvесе eladja Pápán a hosszúutczában levő házát, mely jelenleg az ellenség által elpusztított, győri Szabó Péternek,</p>
118	Pápa	1708. Márcz. 16.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
119	Pápa	1709. Febr. 21.	s hitvesének Szili Erzsébetnek 400 magyar forintért. m, eredeti. Győri Szabó Péter végrendelete, melyben a pápai reform. egyháznak a most nevezett házát s 800 forintot, Gyimóthi István első prédikátornak kocsit és két lovat, Lepsényi Gergely második prédikátornak egy kocsis lovat, a tanítónak Szepsi Mátyásnak 25 forintot, az öreg diákoknak 10 tallért rendel halála után hiány nélkül kiadatni.
120	Debrecen	1712. Július 18	m, eredeti. Nemzetes Tholdi Pál, Debreczenben kelt quasi végrendeletében hagy a pápai ref. egyháznak bárhol található vagyonából kifizetendő 150 forintot.
121	Tapolcafa	1715. Január 15.	m, hiteles másolat. Nevezett helyen, s a jelzett időben tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyve. Ebből kitűnik, mily jelentékeny volt ekkor a pápai egyházmegye terjedelme, magába foglalván a mai örségi esperességet, valamint népessége is. De kitűnik az is, hogy akkor a kormányzat sokkal könnyebb volt mint korunkban; mert a tanácskozás folyvást a gyakorlati élet terén mozgott, míg ma a szóáradat s örökös indítványozás az adminisztrációt, s a dolgok menetét folyvást gátolják. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
122	Sőtér	1715. Június 8.	Komáromi Kata asszony biztosítja Gyimóthi István csöglei lelkész s esperest, hogy a pápai iskola egyik praeceptorának fizetését 10 tallért élte fogytaig ki fogja szolgáltatni. m, eredeti.
123	Pápa	1715. Auguszt 12.	Néhai Peszi János veszprémmegye főszolgabírája özvegyének Pacsai Zsuzsánnának végrendelete, melyben a pápai reform. egyháznak 100 forintot hagy halála után kifizetendő. A végrendelet egyik aláírója Kenessey István. m, eredeti.
124	Pápa	1715. Deczember 5.	Csúzi József pápai predikátor elismeri, hogy 1711 május 10-kétől, mint itteni hivataloskodása kezdetétől számítandó fizetését folyó évi gergelynapig az egyház pénztárából felvette. m, eredeti.
125	Pápa	1714. Márczius	Ezen év februárhavában kiüzetyén Páparól az evang. lelkész, jónak látták a reform. előljárók gróf Eszterházy Ferencz földesurral tudatni, s megismertetni azon országos törvények és királyi diplomák tartalmát, melyeken nyugszik a protestáns egyház és vallás magyarhonban, — de változván a körülmények, a figyelmeztetés is elmaradt. m, másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
126	Pápa	1714. Márczius	Csanádi Borbély Mihály hitvesének Orosz Erzsébetnek végrendelete, melyben a pápai ref. egyháznak s predikátorainak pénzt s bizonyos házrészt hagy. m, eredeti.
127	Pápa	1714. Junius 22.	A pápai reform. egyház nemes és nem-telen tagjai folyamodnak a cancelláriához, hogy ők vallásuk szabad gyakorlatában, s vagyonuk élvezetében, melyet számukra a törvény is biztosít, sértetlenül meg hagyassanak, hivatkozván az esztergomi érseknek Christianus Augustusnak mellettök szóló nyilatkozatára, — hivatkozván gróf Eszterházy Antal földesurra, ki midőn 1703-k évben a város területén lakó nemeseket birtokuk igazolása végett törvény elé idéztette, őket vallásgyakorlatuk s egyházi birtokaik igazolására még csak fel sem szólította, annyival kevésbbé kötelezte. I, másolat.
128	Nagy-Szombat	1714. Junius 22.	Nevezett érseknek, ki magát az okmány alá így jegyezte: Cardinalis de Saxonia, hivatolt nyilatkozata, melyben szabályozó tekintélyül a vallásügyben az 1681 soproni s 1687 pozsoni országgyűléseken alkotott törvények ismertetnek el. I, másolat.
129	—	1714.	Névjegyzéke a pápai reform. esperesség anyaegyházainak, melyből világos, hogy az, e korban örséggel együtt 41 anyaegy-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
150	Bécs	1718. Ápril 10.	házat számlált, melyek közül azóta már sok elenyészett, őrség pedig önálló testületté alakult. m, töredék. Pápaváros protestáns kézművesei s iparosai folyamodnak a fejedelemléhez: parancsolja meg a megyei hatóságnak, hogy ez őket mesterségök folytatásában, s iparczikkjaik vásárra vitelében ne gátolja. Mely kérelmök felsőbb helyen meghallgatást nyervén, a megyéhez tiltó parancs érkezett.
151	Pápa	1716—80.	l, másolat. Névjegyzéke azon protestánsoknak, kik ez idő alatt Pápán a Ferenczszerzetesek által a római kath. egyház kebelébe fölvetettek, és pedig reform. 217, evang. 270, összesen 487 egyén.
152	Bécs	1718. Nov. 3.	m, másolat. VI-k Károly császár, idősb Eszterházy József komáromi, s ifjabb Eszterházy Ferencz borsodmegyei főispánok s földesurak fölterjesztésére, a pápai reform. egyház váltsággyakorlatát, mely ekkorig is csak mint várórségnek engedtetetett meg, egyszerűen megsemmíti, — megsemmítő rendelete végrehajtását a megyére bízván.
153	Pápa	1718. Deczember 28.	l, másolat. A pápai reform. egyház előjárósága a végrehajtás felfüggesztéseért folyamodik

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			a megyéhez, s időt kér a teendők feletti gondolkozásra.
			m, másolat.
154	Pápa	1718.	Eszterházy József és Ferencz grófok terjedelmes információjá, s a pápai reform. hivéknek ezen információ minden egyes tételét czáfoló észrevételei: <i>Limpida con-</i> <i>trarii remonstratio</i> czim alatt.
			l, másolat.
155	Pápa	1718.	A pápai reform. egyház tagjai egye- nesen a fejedelemhez küldik sérelmüket, kérvén megsemmített vallásszabadságuk tel- jes visszaállítását, s a földesuraknak a tör- vény útjára utalását.
			l, másolat.
156	—	1718.	Névjegyzéke azon zemplénmegyei tem- plomok, iskolák, egyházlakok, s jövedel- meknek, melyek a legközelebbi zavaros időben a protestánsoktól jogtalanul elfog- laltattak.
			l, töredék.
157	—	1719.	Pápaváros nemes és nemtelen helyi hitv. lakosai a cancelláriához folyamodnak: venné őket valahára oltalmába az Eszter- házy család jogtalan üldözései ellen. Folya- modványukban erősen kikelnek gróf Wolkra János veszprémi püspök ellen, ki a megyei gyűlésen a földesuri jog védelmében any- nyira túlzott, hogy magát a nemes embert, saját lakán kívül elkövetett verekedés vagy

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
138	Bécs	1719. Márcz. 21.	<p>bármily kihágásért elfogatni s bebörtönöz- tetni a földesurat hitte s nyilvánította jo- gosítottnak. Végül tisztelettel kéri a megye által felsőbb helyre fölterjesztett In form á- tió másolatának kezeikhez adását, hogy arra alázatos feleletöket, s ha szükség, észrevételeiket azonnal megtehessék.</p> <p>l, másolat.</p> <p>A cancellária meghagyja veszprémme- gyének, hogy mielőtt a pápai reform. egy- háznak folyamodványa a király elé terjesz- tetnék, hallgassa ki a földesurakat aziránt: vajjon az egész pápai határnak birtokosai-e, s korlátlan joggal birják-e azon telkeket, melyeken a reform. egyháznak imaháza, iskolái s egyházi épületei állanak? s er- ről mielőbb értesítést adjon. Fölhatalmazza végül a megyét arra, hogy további intéz- kedésig, magány-vallásgyakorlatot engedjen nekik imaház nélkül, s kizárván annak él- vezetéből a vidékieket.</p> <p>l, másolat.</p>
139	Pápa	1719.	<p>Veszprémmegye kihallgatván az uro- dalmat, úgy a reform. egyház képviselőit, a kir. cancelláriához intézett fölterjesztésben, nevezett egyház számára a magány-vallás- gyakorlat megengedhetését véleményezi.</p> <p>l, másolat.</p>
140	Pápa	1719.	<p>Kenessey István kéri a grófcancellárt, hogy a pesti commissió végeig engedtessek</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
141.	Bécs	1719. Deczemb. 5.	vallásgyakorlat a pápai protestáns nemes- ségnek, mely a kormányért annyiszor vérét ontá. m, eredeti, Kenessey István, mint a pápai reform. hívek ügyeinek vezetője legfensőbb helyről értesítettik, hogy a földesurak jogosan fog- lalták el a pápai reform. templomot, iskolát, s egyházi épületeket; — a megyei hatóság szinte csak hivatását teljesítette a fen- sőbb helyről érkezett parancsok végre- hajtása által, — nem így a pápai ref. egyház tagjai, kik a vallásügyben hozott országos törvényeket kellő tiszteletben nem tartották, miért is komolyan megdorgál- tatnak.
142	Bécs	1719. Deczember 5.	l, másolat. E napon értesítették királyi leiratban Halász Péter, Zmeskál Gábor, és Csetneki József, a lévai, báthi, s t. vezekényi, ugy az endrödi panaszló evangélikusok ügynökei, hogy a nem sokára összeülendő vallásbi- zottsmány megállapodásaig, mind ők, mind megbízóik türelemmel legyenek.
143	Pápa	1720. Február 6.	l, hiteles másolat. A pápai reform. egyház vegyes elől- járósága nemzeti Gombai György egy- háztagot küldi ki kegyadomány gyűjtése végett a magyar hazába. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
144	Pápa	1720. Márcz. 5.	Ikládi Szluha Ferencz protonotarius parancsára, Nagy Ferencz kir. táblai jegyző tanúkihallgatást tart a pápai reform. hivek vallásgyakorlatára vonatkozót, jelesen tiz kérdést intézett a kihallgatott 21 tanúk mindegyikéhez, s csekély eltéréssel mindnyájan odanyilatkoztak, hogy Pápán emberemlékezet óta létezett a protestáns vallás gyakorlata templom, iskolák, paplakok, predikátorok, tanítók s tanulókkal együtt. l, s m, eredeti.
145	Pápa	1720. Május 6.	Gróf Teleki József a marosvásárhelyi collegium kurátora, kéri a pápai reform. egyház előjáróságát, ne gátolja Kövesdi János professorát a hozzájuk menetelben, miután ők a pestisben két professort vesztek el. Kérelme teljesített. m, eredeti.
146	Pápa	1720. Auguszt. 3.	VI. Károly császár e napon kibocsátott rendeletében közhírré teszi, hogy az 1715. XXX. törvénycikkben meghatározott bizottmány folyó évi november első napján Budán működését megkezdi, és pedig az 1681. XXV és XXVI, és az 1687. XXI. törvénycikk alapján, — kinevezvén ugyanebben a bizottmány elhalt, vagy bármi ok miatt meg nem jelenhető tagjai helyett másokat; — meghagyván végül az illetőknek, hogy készítendő munkálatuk módosítás

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
147	Bécs	1720. Aug. 19.	<p>vagy helybenhagyás végett neki kellő időben beadassék.</p> <p>I, másolat.</p> <p>Kormányrendelet bocsáttatik Veszprém-megyéhez, melyben meghagyatik neki, hogy miután a pápai reform. egyház törvény ellenére, nyilvános vallásgyakorlatot arrogálva temploma ajtait felnyitotta: oda működjék, hogy a pápai hivek királyi kegyvesztés terhe alatt a törvény betűihez alkalmazkodjanak.</p> <p>I, másolat.</p>
148	Pápa	1720. Szept. 23.	<p>E napon kezdetett meg királyi parancs következtében Kontor István győri püspökhelyettes kértére Terstyánszky István megyei főbíró, és Perrakovics Ferencz eskütt által a vizsgálat veszprém-megye bakyinneni községeiben, mindegyik helységben tanuhallgatással, s befejeztetett 1721 február 26-kán, — a vizsgálat kizárólag a helységek egyházi viszonyaira vonatkozott.</p> <p>I, eredeti.</p>
149	Pécel	1720. Szept. 23.	<p>Rhádai Pál értesíti Kenessey Istvánt, hogy a bizottmány, melytől ő igen kevés jót vár, csakugyan össze fog ülni, mint ezt Koháry István elnöknek hozzá is megküldött levele igazolja, — felhívja egyszersmind tagtársát, hogy a dunán túli egyházakban elkövetett vallás-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			sérelmeket gondosan kipuhatolja s följe- gyezze. m, eredeti.
150	Pápa	1721. Május 7.	Szili Erzsébet Pordán Eöry Ferencz hitvesének végrendelete, melyben az egy- háznak házat, Csúzi József s Naszályi Ist- ván predikátoroknak, Kövesdi János taní- tónak pénzt és ékszer, az öregdiákoknak, neutralistáknak, mendicánsoknak, és szegé- nyeknek szép összeget hagyományoz.
151	Sáros- patak	1721. Július 2.	m, eredeti. Nevezett iskola küldöttjei Tunyogi Pé- ter és Dusicza Mihály mint nyári suppli- cánsok megjelennek Csúzi József pápai predikátornál, kibocsátva Csécsi János pro- fessor s Csáji Márton szenior által.
152	Csögle	1721. Szept. 4.	m, eredeti. Cseh Csúzi József s Naszályi István pápai predikátorok keveselvén fizetésüket, mely a közelebbi zavaros időkben az urak s iparosok tömeges kiköltözése folytán szem- betűnőleg csökkent, szolgálatukat felmond- ják, s erről az esperesi hivatalt értesítik. Gyimóthi István esperes kéri őket, hogy gergelynapig maradjanak szolgálathban: ak- kor aztán tegyék azt, mi idvesebb rájuk nézve.
153	Pápa	1722. Május 5.	m, eredeti. A pápai reform. egyház s Eöry Por- dán Ferencz közt egyezség jő létre, mely-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
134	Pest	1721. Junius 2.	<p>ben Eöry Ferencz kötelezi magát, hogy azon belső telket, melyen a mostani imaház áll, ingyen az egyház birtokába bocsátja, — az egyház pedig a hitvese által hagyományozott háznak haszonélvezetében mindaddig meghagyja, míg a nevezett teltek neki isteni tisztelettartásra szükséges leend.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Fejedelmi parancsra Kohári István kir. táblai elnök tanuhallgatást rendel, melyet Pápán Besznák János kir. táblai jegyző teljesít e kérdés felett: tudja-e tanu bizonyosan, hogy az ő emlékezetére Pápa, Takácsi, Görzsöny s a többi helységekben az ágostais helvét hitvallásuak folyvást a templomok, iskolák s parochiális házak birásában voltak-e, s az isteni tiszteletet is szabadon gyakorolták-e?</p> <p>21 tanu csekély különbséggel a protestáns egyház javára nyilatkozott.</p> <p>latin-magyar eredeti.</p> <p>Conspectus Actorum Commissionis in negotio religionis institutae czimü irat, mely a protestáns és római kath. biztosok kölcsönös követeléseinek kimutatását tartalmazza.</p> <p>l, másolat.</p>
135	Pest	1721.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
156	Pozson	1722. Május 22.	Jeszenák Pál elismeri, hogy Kenessey Istvántól 200 forintot ad publicas necessitates in negotio religionis, mely összeget bizonyos helyekre ki kellett adni, hiány nélkül kezéhez vett. m, eredeti.
157	Bécs	1722. Novemb. 1.	Királyi rendelet a nádorhoz, vagy cancellárhoz, melyben az tétetik kötelességévé, hogy a protestánsokat, kik a római kath. rendeket az 1606. 1. törvényczikkje szándékos megsértéseért bepanaszolták, de panaszuk meg sem hallgattatott, még a jelen országgyűlés folyama alatt mielőbb kihallgassa, s eljárása eredményét betérjessze. l, másolat.
158	Pozson	1722. Deczember 18.	Ragályi Ferencz elismeri, hogy nemzetes Kenessey István urtól 80 rhénes forintokat átvett mint az országgyűlés reform. tagjai által megbízott pénztárnok, igérvén, hogy a pénz ad debita loca fog adatni. m, eredeti.
159	Pápa	1725. Január 15.	Naszályi István predikátor, Chernel János, Kenessey István s Bertha Benedek előjárók megnyugtadják Eösz Asztalos Mihályt, hogy a néhai Szeli tiszteletes urnak nála levő könyveit lajstrom szerint átvették, s azokat a pápai iskola részére senior és könyvtárnok Hollósy István urnak átadták. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
160	Pápa	1725. Január 20	Somogyi Ilona Asszonyinak, elébb néhai Gombai Ádám, utóbb Szabó Péter özvegyének végrendelete, melynek tartalma szerint, Pápán az ujutczában levő házát a ref. egyháznak, Csúzi József s Naszályi István predikátoroknak, még is a scholabeli öreg diákoknak, Neutralistáknak, s a nyomorgó mendicánsoknak bizonyos pénzszeget hagy. m, eredeti.
161	Pápa	1725. Ápril 28	Záloglevél, mely szerint Nádasdy György pápai lakos, Acsádon veszprémmegyében levő féltelkét, ottani birtokos Györffi Jánosnak, és hitvesének Nagy Katalin Asszonyinak 48 forintért 15 évre használatába adja. m, eredeti.
162	Csorna	1725. Deczember 30.	Péter Ferencz, Tóth István, Gáncs Benedek s többben veszprémmegyei Adásztevelen levő curialis telköket a Hajdán családnak átadják, s törvényesen be is vallják. l, eredeti.
165	Laxenburg	1725. Junius 12.	VI-k Károly császár leirata, melyben rosszalja protestáns alattvalóinak méltatlan bántalmazását, vallásszabadságuk csorbitását, s azoknak valláselveikkel ellenkező szertartásokra kényszerítését, — s rendeli, hogy a vallásügy a már működő bizottmány munkálata befejezéseig eddigi állásában épen és sértetlenül hagyassék. l, másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
164	Vesz- prém	1723. Ipsó Sab- batho pro- ximo ante Dominicam S. et I. Tri- nitatis Május 22.	Körösi Erzsébet, néhai Körösy Fe- rencznek Szilvási Kata asszonytól való leánya, Pápán a vízi vagy hosszunteczá- ban levő házát a pápai reform. egyház- nak átadja, s be is vallja 1200 fo- rintért. l-m, eredeti.
165	Pápa	1724. Január 6.	Patonai János és Asztalos Eösz Mihály egyházfiaknak 1722 és 1723-k évekről vezetett számadásaik az előjáróság által megvizsgáltatván helyeseltetnek, s a szám- adási teher alól felmentetnek. m, eredeti.
166	Pápa	1724. Márcz. 50.	Néhai Pablényi János özvegye Sáf- rány Kata asszony végrendelete, melyben a pápai reform. egyháznak 50 forintot, Csúzi József és Naszályi István predikátoroknak a halotti stólán kívül egy-egy tallért, az iskola szükségeire hat vég szűrt, melynek árából professor Ujvári András, a diákok, neutralisták és mendicánsok is részeslesse- nek, rendelt halála után kifizettetni. m, másolat.
167	Pápa	1724. Ápril 30.	Cseh Csúzi József pápai predikátor, a zürichi iskola tanáraihoz intézett levelében, családja történelmi ismertetése után, fiát pártfogásukba ajánlja. l, eredeti.
168	Pápa	1721. Május 1.	Gyimóthi István esperes, és Naszályi István pápai predikátor, Cseh Csúzi János

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
169	Pápa	Cs. Csúzi József prediká- torságában	<p>ifjút a zürichi iskolai tanács szeretetébe s pártfogásába ajánlják.</p> <p>1. másolat.</p> <p>Memoriale: Tiszteletes Predikátor Ura- imék marasztása alkalmával proponálandó punctumok lehetnek:</p> <p>1. Mint eddig, ezután is a leányok tanítására gondjok legyen.</p> <p>2. A tanuló ifjuság magaviseletére gon- dosan ügyeljenek.</p> <p>3. A betegekhez, kivált haláluk óráján, hogy az Urban hallhassanak meg, hívás nélkül is elmenjenek.</p> <p>4. A gabonában ne válogassanak, azzal, mit a szegény ember adhat, elégedjenek meg.</p> <p>5. A collegatusban az apostoli szeretet reguláit observálják.</p> <p>6. Ha nem magok predikálnak, a he- lyettök predikálónak beszédét megvizsgál- ják, hogy scandalum ne követtessék el.</p> <p>Professor ur marasztásakor is:</p> <p>1. Valamint introductiójakor is eleibe adatott, most újból figyelmeztessék, hogy a scholabeli ifjuságra, a jórend fentartására gondja legyen.</p> <p>2. Ha valamely fogyatkozás, defectus vagy excessus történik, azt azonnal a T. Predikátor Uraiméknak és az előjáróságnak jelentse.</p> <p>3. Ügyeljen, hogy az ifjuság az isteni tiszteletet frequentálja.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
170	Csőgle	Gyimóthi István predikátorságában.	<p>4. Az utcán s szegleteken való ácsorgást a tanulóknak megtiltsa.</p> <p>5. A togátus ifjúságot sem télen sem nyáron, senkinek a patronusok közül munkára ki ne eressze.</p> <p>m, eredeti, aláírás nélkül.</p> <p>Cui ecclesia non est in terris mater, neque Deus est in coelis pater, így kezdi Burján Eva a nevezett predikátorhoz intézett folyamodványát, melyben azt kéri a csőglei ref. egyháztól, hogy férjének Dezső Zsigmondnak paráználkodás miatt az egyházból lett kitiltását változtassa meg, igérvén, hogy lutheránus férje kész az egyház közönségét egyik köznapi istenitisztelet alkalmával ünnepélyesen megkövetni, — de az egyház hozott ítélete mellet maradt.</p>
171	Veszprém	1724. Julius 1.	<p>m, eredeti.</p> <p>Körösi Erzsébet elismeri, hogy a pápai reform. egyház háza árát kifizetvén, neki azon többé követelése e tárgyban nincs, és nem leend soha.</p>
172	Pápa	1724. Deczember 15.	<p>m, eredeti.</p> <p>Szeleczy Mihály kötelezője, melyben kötelezi magát arra, hogy azon három végszür árát, melyeket özvegy Peblényiné Asszony a pápai ref. egyháznak hagyott, a jövő hushagyókeddre multhatlanul lefizeti.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
175	Pápa	1723. Február 24.	Boné Ádám s Horváth Mihály veszprémmegyei esküttek Ivánczi János folyamodványára bíróilag megintik annak szomszédját Torma Ferenczet, hogy az őt illető kerítést kijavítsa, a törvény tilalma ellenére nyitott ajtót becsináltassa, s házi kutyájára ügyeljen, nehogy az másokban kárt tegyen. m, eredeti.
174	Pápa	1723. Szept. 1.	Bakó János a pápai iskola szeniora, Csúzi József s Naszályi István predikátorok s Ujvári András professor ajánló levelével bégárja az alföldet, s az iskola javára szép összeget gyűjt. m, eredeti.
175	Pápa	1726. Novemb. 16	Nádasdy György végrendelete, melyben az egyházzól, predikátorok és tanulókról tehetsége szerint megemlékezik. m, eredeti.
176	Pápa	1727. Ápril 15.	Kiss Imre s hitvese Bagi Panna adóslevele 15 forintról, mely összeget Néma Ilonától fölvettek. m, eredeti.
177	Pápa	1727. Novemb. 12	A pápai reform. egyház hivei, az időviszontagságai által megrongált tornyuk teletjét ez évben kijavítani megkezdették. Eleinte mindjárt protestált Pongrácz Gáspár pápai plebános, hivatkozván a kormány rendeletére, mely az egyház ügyét in statu, quo ante tumultus Ráko- czianos fuit, meghagyatni határozza, s

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helve	ideje	
			<p>így semmi innovatio vagy reparatiónak helye nincsen.</p> <p>Ez inhibitió ellenére a toronyjavítás munkája folyvást haladt, állítván a reform. egyház, hogy ez nem innovatio, csupán a létező épületnek a hó és eső bántalmait elleni biztosítása.</p> <p>Ekkor Bithó József tisztartó, gróf Eszterházy Ferencz generalis és földesur nevében protestál, s judicialiter admoneáltatja a Pápán lakó kálvinista urakat, hogy tornyuk tovább építése, s annak födele föltevésétől azonnal elálljanak.</p> <p>A megintett reform. lakosoknak felelete ezen admonitióra épen az, a mi volt a plebános protestatiójára, hogy t. i. ők semmi új épületet nem szándékoznak emelni, csupán a meglevőt kijavítani, s erre a kir. parancs nem vonatkozik.</p> <p>m, eredeti fogalmazás.</p> <p>Pápai Pál predikátor folyamodik a pápai esperesi gyűléshez, kérve dörögdi lakos Simony Ádám garázda s mindenkit rágalmozó hallgatója méltó megbüntetését, — különösen pedig intézkedést aziránt, hogy dörögdi s öcsi hiveinél évek óta künlevő pénz és gabonafizetését valahára megkaphassa.</p> <p>m, eredeti.</p>
178	Üö ögd	1728. Junius 29.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
179	Pápa	1729. Ápril 4.	Nagy András és felesége Rajczi Judit, átengedik a kovácsi határban zálogban birtalmuk fele részét Ivánczi Jánosnak, a beruházott költségnek, s ezen kívül még a rajta levő 600 forinttehernek lefizetése mellett. m, eredeti.
180	Pápa	1729. Ápril 4.	Nagy András megnyugtatta a pápai ref. egyháza előjáróságát a főnebbi pontban érintett összegek hiánytalan föl vételéről. m, eredeti.
181	Pápa	1729. Július 27.	Sztankovánszky András megyei alispán utlevele, melyet adott Gondán János és Eösz Mihály pápai ref. egyháztagoknak, kik egyházuk számára Sárospatakról tanítót hozni ohajtanak. m, eredeti.
182	Pápa	1750. Február 25.	Horváth László megyei szolgabíró, s esküttje Mottkó Pál, földesuri kérelemre, alispáni parancs következtében, megintik a pápai ref. egyház előjáróit, hogy a predikátorok lakházaikba ha mit beruháztak, jegyezzék fel, hogy a földesur gróf Eszterházy Ferencz azt azonnal kifizethesse. m, hiteles, másolat.
851	Pápa	1750. Február 25.	Horváth László megyei szolgabíró s esküttje Mottkó Pál bizonyítja, hogy a pápai ref. egyház előjárói, a nekik hivatalból kézbesített intőlevél elolvasása után, egyszerűen annyit feleltek, hogy parochiá-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
184	Pápa	1750. Márcz. 16.	<p>lis házaik emberemlékezet óta folyvást bir- tokukban voltak, s így elvételről avagy kibecslésről szó sem lehet, — különben ragaszkodnak a királyi leirathoz, miszerint a vallásügy azon állapotban hagyatik, mely- ben az a bizottmány összeülése előtt ta- láltatott.</p> <p>m, hit. másolat.</p> <p>Horváth László megyei szolgabíró, s esküttje Mottkó Pál alispáni meghagyásból, földesuri folyamodványra törvényesen kér- dőre vonják a pápai reform. egyház elől- járóit: mi jogalapon birják azon házat, mely a hosszuutczában Por- dán Eöry Ferencz és Horváth Jó- zsefné házaik közt van? s megintik, hogy a beruházott összeget mielőbb je- lentsék be, melyet azután az urodalom, a létrejövendő becsü alkalmával hajlandó nekik megtéríteni.</p> <p>m, hit. másolat.</p>
185	Pápa	1750. Ápril 25.	<p>A pápai reform. egyház nemes és nemtelen tagjai folyamodnak a fejedelem- hez, hogy gróf Eszterházy Ferencz föl- desurat, ki jogaira hivatkozva, elébb pa- rochiális, legujabban pedig imaházukat is kibecséléssel fenyegette, a törvény kor- látai közti maradásra komolyan figyelmez- tesse.</p> <p>l, másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
186	Luxen- burg	1750. Ápril 23.	VI-k Károly császár és király, a pápai reform. nemesek és nemtelenek kérelme folytán, meghagyja Veszprémmegyének, hogy nevezett hitfelekezet tagjait további rendeletig, a bizottmány összetulése előtti vallás-gyakorlatban biztosítsa, s oda törekedjék, hogy ha a tölök elfoglalt telkeket a törvény útján vissza nem foglalhatják, helyettök más alkalmasokat vehessenek. I, eredeti.
187	Pápa	1750. Május 28	Almási András professor megnyugtatta Borsos Mártont a pápai egyház pénztárnokát arról, hogy ez évre a tanuló ifjuság majálisára kiutalványozott ajándékot felvette. m, eredeti.
188	Pápa	1750.	A pápai ref. egyház nemes és nemtelen tagjai kéri a fejedelmet, hogy miután a csupán ideiglenes használatra épített templomuk már is pusztulásnak indult, kegyeskedjék, elébbi, sokkal alkalmasb templomuk visszaadatását mielébb elrendelni. I, másolat.
189	Pápa	1750. Deczember 29.	A pápai reform. egyházmegye közönsége, Eösz Mihály pápai egyháztágot kérő levéllel bocsátja ki a gyülekezetekhez segélyért, hogy a bevégzett bizottmány működésére vonatkozó leirat mielébbi kiadását, a Bécsbe egyenesen e czélból menendő követek lehetővé tegyék. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
190	Pápa	1751. Február 20.	Nádasdy Kata, atyja Nádasdy György által a pápai egyháznak hagyott 10 forintot még 15 forinttal szaporítja. m, eredeti.
191	Pápa	1751. Auguszt. 19.	Ivanczi János végrendelete, melyben az egyháznak házrészt, a predikátoroknak pedig majorja egy részét hagyja. m, eredeti.
192	Pápa	1711—32.	A pápai reform. ekkleziájának annuális fizetése két predikátorjának és scholamesterének így következik renddel, valamint a régi időben s a t. A díjlap elejét írta Cseh Csúzi József predikátor, a végét pedig Komáromi József második predikátor. m, eredeti.
195	Pápa	1752. Január 30.	Komáromi József és Szikszai Pál pápai predikátorok, s Borsos Márton és Torkos Jakab előjárók által, Eösz Mihály részére kiadott megbízó s felhatalmazó levél, melynek erejével Nemespásztoriban azon összeget, melyet idvezült Szokolay György a pápai reform. egyháznak hagyott, felvesse. m, eredeti.
194	Ke- resztur	1752. Január 31.	Horváth Zsigmond értesíti a pápai egyház előjáróit, hogy idvezült hitvese Csapó Katus, pápai lakos Torma Ferencznek először egy körmöczi aranyat, később pedig 16 forintot adott át a kéréssel, hogy jó-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
195	Pozson	1752. Május 16.	szívi ajándokát a gyülekezet pénztárába szolgáltatassa, mit az most tagad. m, eredeti. Meghagyja a kir. helytartótanács vas- megye hatóságának, hogy Nemesdömölk, Nemescsóó és Felsőőr articularis helyek kivételével, 30 nap alatt a protestáns val- lás gyakorlatát a megye területén mindenütt betiltsa, a predikátorokat egyházi foglalko- zásuktól elmozdítsa, s eljárása sikeréről mielebb felterjesztést tegyen.
196	—	1752.	l, másolat. Vasmegeye protestáns lakosai elsőben a magyar kir. helytartótanácsához, azután tüstént a fejedelemhez folyamodtak a főnebbi szigoru parancs fölfüggesztéseért.
197	Pápa	1752. Szept. 19.	l, másolat. Berényi Zsigmond cz, püspök, gróf Eszterházy Imre esztergomi érsek megha- gyása folytán megvizsgálja a pápai reform. imaházat, szent edényeket, ugy az anya- könyveket is, s vizsgálatáról véleményes jelentést terjeszt az érsek elé.
198	Pápa	1752.	l, eredeti. A pápai egyház hivatkozva a királyi rendelet 5-k pontjára, mely szerint csak aziránt megvizsgálandók a protestáns lel- készek, vajjon kellően vannak-e képezve, s a keresztséget pontosan teljesítik-e? Mi- vel azonban nevezett püspök ur, vizsgálá-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
199	Pápa	1752. Szept. 21.	tát a lelkészi kar tiltakozása ellenére, egyéb tárgyakra is kiterjeszteni jónak látta: a teljesített vizsgálatot érvénytelennek sőt semmisnek nyilvánítja, s kijelenti, hogy e baj orvoslásaért felsőbb helyre folyamodik. I, eredeti. Perrakovics Ferencz megyei szolgabíró s Rohovics Ferencz eskütt bizonyítják, hogy a pápai reform. egyháznak a püspöki vizsgálat elleni ovását az illető püspök urnak átadták, ki is megígérte, hogy azt az érseki hivatalnak kézbesítendi.
200	Pápa	1752. Nov. 24.	I, eredeti. Néhai Telekesi Török István özvegye Komáromi Kata végrendelete, melyben a pápai reform. egyháznak 4000, a predikátoroknak fejenként 100, a professornak 50, az öregdiákoknak s Neutralistáknak 100 forintalapítványt tesz, de a melynek csupán kamata elkölthető.
201	Bécs	1755. Február 2.	m, másolat. A magyarhoni protestáns egyház igen számos küldöttségének fogadtatása a bécsi ministerek később a fejedelem által. Gróf Zinzendorff a küldöttség megnyugtatóul így nyilatkozott: persvasi sint, imo non tantum persvasi sint, sed certo sciant, suam majestatem, nihil contra leges facturam. I, egykoru kézirat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
202	Pápa	1755. Február 12.	A pápai és szomszéd reform. egyházak hívei megbízzák Cseh Czúzi Pál urat, hogy a vallásügyet Bécsben az udvarnál, valamint a felsőbb forumokon előmozdítsa. m, eredeti.
203	Pápa	1755. Ápril 8.	A pápai reform. scholából kijött ifjakról szereztetett szomorú ének, irattatott Szekér János által. m, eredeti.
204	Pápa	1754. Január 16.	Bándics Ferencz, s Harczi Ferencz dereskei lakosok biztosítják Bakó István lelkészöket, ki egy reform. atyától s római kath. anyától származott leányt megesküetni nem mert, hogy e cselekvényért a feleletterhet magokra vállalják. m, eredeti.
205	Pápa	1754. Május 5.	A pápai reform. egyház külső s belső előjárói Torma Ferencz és Somogyi Jutka egyenellen házassokat a békés együttlakásra reá bírván, erről bizonyítványt adnak ki. m, eredeti.
206	Búcs	1754. Május 11.	Búcshelység birai s esküttjeinek bizonyítványa arról, hogy Kiss István búcsi származású s Pápán dolgozott asztaloslegény, és Somody Zsuzsánna pápai hajadon közt a célba vett házasság felbomlott. m, eredeti.
207	Pápa	1754. Junius 17.	Csabai Mihály és Kovács Kata viszálykodó házassok közt, a pápai reform. előjáróság békességet eszközöl, mely alka-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
208	Pápa	1755. Deczember 15.	lommál a nő ünnepélyesen fogadja, hogy ha valamikor férjét elhagyja, szabadságot ad neki öt azonnal elzáratni. m, eredeti. Nádasdy Kata, Györfy Jánosnak már évekkel elébb elzálogolt birtokára auctio után ismét felvesz 52 forintot, hogy a pápai reform. egyháznak segélyt nyujthasson, s tisztességes temettetéséről is gondoskodhassék.
209	Vados- fa	1755. Márczius 8.	m, eredeti. A vadosfai evang. egyház előjárói, templomépítésre segélyt kérnek a pápai ref. egyháztól.
210	Pápa	1755. Ápril 24.	m, eredeti. Kenessey Péternek 1500 forintról szóló kötelezője, mely összeget a pápai reform. egyháztól ötös kamatra költsön vett, kötelezvén magát a tőkének két havi felmondás melletti visszafizetésére.
211	Pápa	1755. Ápril 29.	m, eredeti. A collegiumban tanuló öregdiákok névsora, melyből kitűnik, hogy ezek száma 21 volt.
212	Pápa	1755. Május 20.	l, eredeti. Hágó Ilonának néhai Ivánczi János özvegyének végrendelete, melyben nemcsak férje rendelkezését elfogadja, s megerősíti, de ezen felül a devecesteri utczában levő majorját is a pápai predikátorok használa-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
213	Pápa	1753. Május 25.	<p>tául az egyházra átiratja. Rendeli végül, hogy temetésekor szövétnekek gyujtassanak, gyertyák osztassanak ki, melyekből a deákok is kapjanak.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Az Ivánczi és Hagócsalád tagjai meghatalmazzák Torkos Jakabot arra, hogy a végrendelet szerint őket illető részt kezéhez vegye, s kifizetvén a pápai egyháztól kölcsönzött pénzt, a maradékot számukra magánál visszatartsa.</p>
214	Pápa	1756. Január 27.	<p>m, eredeti.</p> <p>Sári Kata ref. hajadon, az urodalmi tisztség előtt töredelmes szívvvel vallja meg Bekes Ádámmal éveken át folytatott erkölestelen életét, egyszersmind fogadja, hogy jövőben mindentől ovakodni fog, mi jellemében megbélyegezhetné.</p>
215	Pápa	1756. Február 4.	<p>m, eredeti.</p> <p>Varga Zsuzsánna végrendelete, melyben a pápai reform. egyházzól tehetsége szerint megemlékezik.</p>
216	Pápa	1756. Február 10.	<p>m, eredeti.</p> <p>Gindli Marinka Bakó Miklós hitvese, az édesanyja Pacsai Zsuzsánna Asszony által a pápai ref. egyház javára hagyott 100 forintból, a még tartozásban levő 19 forintot lefizeti.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
217	Szent-Miklós	1736. Márcz. 5.	Gróf Bethlen Ádám értesíti a pápai egyház és gymnasium curátorait, hogy az idvezült méltóságos Bánffy György által hagyott 1000 forintot expressus által küldi, kérvén, hogy ez alumnium papságra készülő két ifjunak adassék évenként. m, eredeti.
218	Debreczen	1736. Márcz. 16.	Debreczen szabad királyi város kötelezője 1000 magyar, vagy 833 forint 20 krról rhénusi értékben, mely összeget gróf Bánffy György végrendeletileg hagyott a pápai egyháznak. m, másolat.
219	Pápa	1736. Ápril 7.	Acsádi Juliánna kéri a pápai esperesi hivatalt, parancsolja meg a kéttornyú laki predikátornak, hogy jobbját Szabó Ferenczet eskesse meg, magára vállalván ez érdemben minden felelősséget. m, eredeti.
220	Pápa	1736. Ápril 20.	Komáromi József s Torkos Jakab pápai predikátorok az előjárósággal együtt kiállított megbízó levéllel utra bocsátják Eösz Mihály egyháztagot, hogy azon aranyokat, melyeket Meszlényi Ferencz Csáki ezredbeli hadnagy özvegye a pápai egyháznak hagyott, kezéhez vegye. m, eredeti.
221	Pápa	1736. Ápril 22.	Vörös László veszprémmegyei főbíró utlevele, melylyel Eösz Mihály Nemes-csoóba utazik, hogy ott a pápai egyház

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			számára végrendeletileg hagyott összeget felvegye.
222	Pápa	1756. Május 5.	m, eredeti. Megnyugtatja a pápai egyház Mész- lénben lakó Ruzsa János urat, értesítvén, hogy azon dupla aranyokat, melyeket Mész- lényi Ferencz özvegye Zsork Örzsik Asz- szony neki hagyott, hiány nélkül kezeihez vette.
225	Sárvár	1756. Juniús 11.	m, eredeti. Kelcz Miklós auditor és hadnagy bi- zonyítja, hogy Chernel László Zsork Örzsik asszony végrendeletének végrehajtója, nem többet mint 9 dupla spanyol aranyat vett át az ezredi választmánytól a pápai ref. egyház részére.
224	Pápa	1756. Auguszt. 1.	m, eredeti. Naszályi István akademiára szándékozó ifju, hivatkozva boldogult atyjának husz éves pápai predikátorságára; s azon jóakaratra, melyet a pápai egyház idegenek iránt is tanúsított, külföldi utazására nagylelkű se- gélyezését kéri.
225	Pápa	1757. Márcz. 15.	m, eredeti. Torkos Jakab megyei pénzlárnok meg- nyugtatja a pápai ref. egyház gondnokát Borsos Mártont egy forintról, melyet az in sortem exsolutionis juris ar- morum commissionis neoquisti-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
226	Pápa	1757.	cae pro domo oratoria kezéhez lefi- zetett. l, eredeti. Series Studentium scholae reforma- torum papensis. E névsor szerint az öreg diákok voltak 20, a classisták 53, a szolgák 27, összesen 100.
227	Pápa	1758. Márczius	l, másolat. A pápai reform. egyház külső s belső előjárósága felhívja Debreczen szab. kir. város főbiráját Domonkos Mártont közre- működésre, hogy a városi hatóság, neve- zett egyháznak a nemrég Rusztváros által letett 2000 magyar forintját 5% kamatra fölvenni sziveskedjék.
228	Pápa	1758. Ápril 24.	m, másolat. Székely Ádám és Zsuzsánna testvé- rek, a pápai ref. egyháztól kamatra költsön- zött 255 forint biztosítására, lekötik a hosz- szuútczában Beniczky Sándor és Eöry Por- dán Ferencz szomszédságában levő curialis házukat.
229	Pápa	1758. Deczember 3.	m, hiteles másolat. Veszprémmegye egy helytartósági ren- delet nyomán, megparancsolja a megyei iskolatanítóknak, hogy a távolvidékekről utazó, s házanként kéregető nem katholi- kus tanulókra ügyeljenek, azokat szigorún kikérdezzék, neveiket följegyezzék, s azok

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			helyzetéről megyei úton a helytartóságnak körülményes jelentést tegyenek.
			l, eredeti.
230	Pápa	1759. Január 15.	Kenessey István a pápai reform. ima- ház mellett levő, s általa mostanában kibe- csültetett házát, minden azt megillető joggal a pápai ref. egyház részére átengedi.
			m, eredeti.
231	Szent- Mihály	1759. Január 26.	Cser Imre plebános bizonyítja, hogy Bodonhely filiájában lakó Kiss Ferencz, s jegyese bizonyos Pápán tartózkodó személy összeesketését semmi canonicus akadály nem gátolja.
			l, eredeti.
232	Nagy Győr	1759. Márcz. 5.	Pápai M. Mihály győri ref. professor elfogadja bizonyos föltétel alatt a pápai egyház meghívását, s igéri, hogy a ha- nyatlásnak indult iskolának régi jó hírét visszaszerezni igyekezni fog.
			m, eredeti.
233	Pápa	1759. Junius 28.	Horváth István pápai evang. egyház- tag kéri Komáromi József szinte pápai reform. predikátort, hogy bár tudomása sze- rint a plebános által letiltatott az evange- likusok irányában teljesítendő bárminémü egyházi functióról, mindazáltal most született gyermekét keresztelje meg, biztosítván, hogy ha e tetteért valami non putarem követné, ő a felelősséget mindenért magára vállalja.
			m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
234	Csorna	1759. Junius 28.	A Körösi család Pápán a vízi vagy hosszuutczában fekvő házát bevallja a csor- nai káptalan előtt a pápai ref. egyház ré- szére. l, eredeti.
235	Pápa	1759. Junius 30.	Körösi Ferencz és Sámuel a főnebb érintett ház árából a rájuk néző részt 60 forintban Eperjesi György eklezsiai gond- noktól felvevén, magokat kielégítetteknek ismerik és vallják. m, eredeti.
236	Pápa	1759. Julius 3.	Csiszár György a Hágócsalád megbí- zottja, a kovácsi malom nyolczadrészét át- engedi 150 forintért a pápai reform. egy- ház közönségének. m, eredeti.
237	Gábor- ján	1759. Oktober 10.	Biró és tanács bizonyítják, hogy Gom- bos György ifjú, tudomásukra még ekkorig nem nős, sőt még nem is jegyzett el senkit. m, eredeti.
238	Takácsi	1740. Január 18.	Az ezen helységben létező két pro- testáns egyház hiveinek szerződése tizenegy pontban, — e szerződés kizárólag egyházi életöket szabályozza. m, töredék.
239	Trajecti ad Rhe- num	1740. Febr. 7.	Losonczy István a pápai egyház elől- járóságát értesíti arról, hogy a neki fel- ajánlt professori cathedrára kész elfogadni. ha szabadságot nyer arra, hogy tudomá-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
240	Pápa	1740. Ápril 5.	nyos ismeretei növelése végett legalább még egy évet künn tölthessen. m, eredeti. Borsay János pápai plebános följelentése nyomán, Komáromi József s Torkos Jakab szinte pápai predikátorok törvényesen megintetnek, hogy jövőben az evang. egyháztagok irányában minden egyházi funkció teljesítésétől ovakodjanak, azért keresztelni, esketni, vagy temetni ne merészeljenek. l, eredeti.
241	Pápa	1740.	A pápai ref. egyház előjárói nem felelnek a főnebbi megintésre egyebet, mint hogy ők ezentúl is a törvényes gyakorlatban maradnak, s reménylik, a clerus sem fogja magának arrogálni a hatalmat, az ő hatáskörük felett önkényleg rendelkezni. l, eredeti.
242	Pápa	1740. Május 12.	Kenessey István s Cs. Csúzi Pál válasza azon felhívásra, hogy a Körösiféle ház ügyében esküt tegyenek le. m, eredeti.
245	Bécs	1741. Február 8.	A magyarországi protestánsok küldöttsége fogadtatik a fejedelem által. E hozzájuk latin nyelven intézett kérdésre: tudnak-e Önök németül? Radvánszky felelé: et was weniges Ihro königliche majestät! s a beszélgetés azonnal német nyelven folytatott. l, másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
244	Bécs	1741. Február 8.	Magyarhon protestáns lakosai ismételve folyamodnak a fejedelemhez számos tagú küldöttség által, engedélyt kérve arra, hogy elhalt vagy elaggott superintendenseik helyett újakat választassanak, — a valláselveikkel ellenkező országos eskü egyes szavait elhallgathassák, sat. l, másolat.
245	Bécs	1741. Február 15.	Szilágyi Sámuel ágens megnyugtatta Kenessey Istvánt arról, hogy évi angariáját 30 forintot hiány nélkül felvette. l, eredeti.
246	Pápa	1741. Október 31.	Komáromi Zsuzsánna végrendelete, melyben a Szent-berkálján levő szőlejét eladatni, s árát a debreczeni és sárospataki collegiumok közt egyenlően felosztatni rendeli, — ezeken kívül megemlékezik a pápai reform. egyház — iskola — predikátorok — tanítók és tanulókról is. m, eredeti.
247	Pápa	1741. November 25.	Borbély Imre pénzsegélyt rendel a ref. egyháznak, predikátorainak, helybeli s vidéki szegényeknek a mai napon kelt végrendeletében, — s azon esetben, ha Imre fia pazarló lenne, vagyonát az egyháznak rendeli adatni. m, eredeti.
248	Pápa	1742. Márcz. 10.	Borbély Ábrahám törvényesen megintetik, hogy néhai Komáromi Zsuzsánna által a debreczeni és sárospataki iskolák részére hagyott szőlőt elsőbbségi jogánál

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			fogva vagy váltsa magához, vagy nyom- ban engedje által. m, eredeti.
249	Pápa	1742. Május 9.	Bittó József urodalmi tiszt biztosítja a pápai predikátorokat, hogy néhai Hágó Ilona Ivánczi János özvegye által hagyományo- zott ispotályutczai ház és kert birtokában soha és senki által háborgattatni nem fognak. m, eredeti.
250	Vesz- prém	1742. Május 29.	Veszprémváros tanácsa bizonyítványt állít ki arról, hogy becsületes ifju Szücs Imre, még a házassági köteléken kívül áll. l, eredeti.
251	Adász- tevel	1745. Május 12.	Hajdán István s Ignác Judit házasok, átengedik Héring István s Börze Juditnak a nevükön fekvő telket haszonbérbe, épít- kezési joggal. m, eredeti.
252	Pápa	1745. Auguszt 14.	Tanúk hallgattatnak ki a kérdés fe- lett: birta-e Körösi Anna Vajda Miklósné azon házat, melynek he- lyén a reform. imaház részben építettetett, és a melyhez Vajda Fe- rencz jogát tartja? Három tanu mind a ref. egyház mel- lett szolt nemmel felelvén. m, eredeti, és másolat.
253	Pápa	1745. Auguszt 26.	Vajda Ferencz pert indit a pápai ref. egyház ellen a főnebbi pontban érintett házra nézve. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány kellének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
254	Nagy- várad	1744. Sabbatho Dominicae Cantate, quarta post Pascha, in diem se- cundam Mensis Maji incidente Május 2.	Szilágyi Mihály debreczeni senátor, s a helybeli collegium curátora, Szilágyi Sámuel professor, és Szigethi Sámuel contrascriba, a collegiumi tanács elnöke Szilágyi Márton igazgató, és Szoboszlai István collegiumi senior által kiállított megbízólevéllel ellátva, a nagyváradai káptalan előtt nyilvánítják, hogy miután a collegium ügyeit az ország különböző vidékein magok elintézni nem képesek, teljes hatalommal felruházzák Torkos Jakab, Boné Ádám, Csuzi Pál, Rátonyi Gábor, Szathmári Sámuel, Buzinkai György, Forró István sat. urakat, hogy nevezett tanintézet ügyeiben s érdekében belátásuk szerint intézkedjenek. Mely dolognak ekként történt nyilvánításáról a káptalan bizonyítványt állít ki.
255	Deve- cser	1744. Május 15.	l. eredeti. Mátéfi István plebános bizonyítványa arról, hogy Koller Lőrincz helybeli mészáros házassági ügyében, tudomása szerint semmi akadály nem létezik, azért is őt, a háromszori hirdetés után, házassági eskütételre feljogosítja.
256	Győr	1744. Május 21.	l. eredeti. Stehenics János püspöki helyettes bizonyítja, hogy pápai lakos Gyenge Péter hitvese Puskás Éva, még 1730-ban a Radványnál elsüllyedt hajóval együtt a Dunába veszett, valamint annak aratógazdája Szabó

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
257	Lelesz	1744. Feria se- cunda post Dominicam Cantate, Május 3.	<p>István is, igazolván ez eseményt Kocsis György szigeti lakosnak hit alatti vallomása. l-m, eredeti.</p> <p>Sárkány Dávid sárospataki corrector, Füleki Sámuel senior, Dobai József togasdiak, a collégium igazgatóságától nyert credentionalis előmulatása után, ünnepélyesen kijelentik a leleszi érdemes convent előtt, mikép nevezett collegium ügyeinek a különféle hatóságok előtti képviselésére, jogainak törvényes védelmére megbízzák, illetőleg teljes hatalommal felruházzák Vaji Ábrahám, Soos Ferencz, Olesvári Zsigmond, Darvas József, Szathmári Király György, Bernátfalvi Bernáth János, Torkos Jakab, Bóné Ádám, Csúzi Pál urakat, kérven ez ünnepélyes nyilatkozatukról hiteles bizonyítványt, mely kérelmet a tisztelt pre-montrei rend készséggel teljesített.</p> <p>l, eredeti.</p>
258	Pápa	1744. Junius 25.	<p>Gindli Marinka Bakó Miklós özvegyének végrendelete, melynek huszonnégy pontjaiban rendelkezik vagyonáról, megemlékeztvén több egyházzal, s ezek predikátorairól, jelesen a pápairól, hagyván neki 200 forintot, s predikátorainak Komáromi József és Torkos Jakabnak ezüstműeket s mentéket.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
259	Pápa	1744. Deczember 20.	<p>Tiszteletes pápai professor ur fizetésének specificatiója esztendeig.</p> <p>Érdekes-e specificatio három utolsó pontja. Ugyanis a 8-k így hangzik: a diák ifjúságnak süttetéséből minden sütésből egy-egy házi kenyér. A 9-k: a deákok ételéből minden nap egy fazék étel választva. A 10-k pedig így: Conventión kívül, a mint a jövedelem lészen, esztendőben háromszor, mind a diákifjúság, mind a Neutralisták divisiójakor bizonyos honorarium.</p> <p>m, eredeti.</p>
260	Pápa	1744. Deczember 20.	<p>Pap Ferencz reform. kántor fizetését, gergelynaptól számítva az évet, meghalározza az egyház.</p> <p>Nevezetes e díjlap pontjai közt az utolsó, melynek tartalma szerint köteleztett a kántor, ha kívántatott, 25 dénárért a halottasháznál lugubrálni vagy virrasztani.</p> <p>m, eredeti.</p>
261	Pápa	1745.	<p>A pápai ref. egyház közönsége a fejedelemhez intézett folyamodványában Vajda Ferenczet elmozdittatni kéri az egyház ellen indított keresetétől, mivel annak semmi biztos alapja nincs.</p> <p>l, másolat.</p>
262	Csor na	1745. Január 29.	<p>Vajda Ferencz az érintett házhoz tartott jogát a pápai ref. egyházra ruházza</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			400 forint összegnek azonnali lefizetése mellett.
265	Pápa	1745. Február 2.	l-m, eredeti. Ferenczi István, Madarász János, Eöry János, Sándor Gergely, Veres József, Szép János ref. vallásu soproni tanulók kötelezik magokat, hogy a pápai ref. egyház előjáróinak szivességét, mely szerint ők a Telekesi Török István özvegye Komáromi Kata asszony alapítványa élvezésére méltóknak ítéltek, azzal fogják meghálalni, hogy visszatérván a pápai iskola kebelébe, a patronátus által kijelölendő osztályban egy vagy két évig tanítani fognak, — ellenkező esetben magokat bármily büntetésnek alája vetik.
264	Pápa	1746. Márcz. 19.	l, eredeti. Komáromi József és Torkos Jakab predikátorok s professor Kun János köszönő levelet intéznek Gyulai Ferencz generális özvegyéhez Bánffy Mária-hoz a pápai collegium részére küldött 40 forintsegélyért.
265	Pápa	1746. Nov. 25	m, eredeti. Szeredi János özvegye Soos Ilona végrendelete, melyben a Kisfaludi hegyen levő szőlőjét azzal a kikötéssel hagyja a pápai ref. egyháznak, hogy tisztességes eltemettetéséről gondoskodják.
266	Pápa	1747. Január 12	m, eredeti. Keclemen Márton egyháztág az előljá-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
267	Pápa	1747. Január 25.	<p>róság előtt fogadja meg, hogy ezután szü- lőanyját, ipát, napát tiszteletben tartja s hitvesével becsületesebben bánik mint elebb, — ellenkező esetben feljogosítja az egy- házat, hogy őt mint rothadt tagot az egy- ház kebeléből azonnal kizárja.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Marton András elismeri, hogy iszá- kosságaért méltán fosztatott meg prediká- tori hivatalától; s szentül fogadja, hogy többé ily bűnnel be nem szennyezi magát, s a családi békét feldulni nem fogja soha.</p> <p>m, eredeti.</p>
268	Pápa	1747. Febr. 13.	<p>Torkos Jakab mint a debreczeni és sárospataki iskolák meghatalmazottja birói- lag meginteti özvegy Borbély Ábrahámné nemes Lampért Erzsébet asszonyt, hogy a néhai Komáromi Zsuzsánna által nevezett iskoláknak hagyott szőlőt kezeiből kibo- csássa és pedig tüstént.</p> <p>m, eredeti.</p>
269	Pápa	1747. Febr. 13.	<p>Lehen Ferencz megyei szolgabíró, és eskültje Rohovics Ferencz törvényesen in- tik meg özvegy Borbély Ábrahámné ne- mes Lampért Erzsébet asszonyt, hogy a néhai Komáromi Zsuzsánna által a pápai ref. egyházra, predikátorok és togátus ifjakra hagyott kegyadományt a törvény értelmé- ben fizesse ki.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
270	Pápa	1747. Márcz. 8.	Horváth Ferencz veszprémmegyei eskütt bizonyítja, hogy ő Borbély Ábrahám özvegyének Lampért Erzsébetnek az intőlevelet saját házánál kézbesítette, egyuttal azt Köveskálra ápril 17-kére törvényesen meg is idézte. m, eredeti.
271	Pápa	1747. Márcz. 29.	Galgóczi Ferencz pápai plebános kiméletlen hangon adja tudtára a pápai predikátoroknak, hogy többé egyetlen lutheránust meg ne kereszteljenek, eskessenek vagy temessenek, — különben magoknak tulajdonítsák, ha mi őket éri. m, eredeti.
272	Pápa	1747. Márcz. 20.	Torkos Jakab pápai predikátor felel a plebánosnak, hivatkozik a százados gyakorlatra, s kéri, hogy őt e jog gyakorlatában ne gátolja. m, eredeti.
273	Pápa	1747. Márcz. 27.	Boné Ádám megyei eskütt és társa Rohovics Ferencz tanukat hallgatnak ki e kérdés felett: vallja meg a fatensletett hite után, nemde nem néhai nemes Barbély Ábrahám vette kezéhez első feleségének Komáromi Zsuzsánnának 130 forintból álló pénzét vagy nem? s hogy ha többet, hát mennyit, vallja meg. Két tanu szerint Barbély Ábrahám a ház árát, 130 forintot, ismét 5 akó bort,

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			két forinttal számítva akóját, összesen hát 140 forintot vett fel. m, eredeti.
274	Pápa	1747. Márcz. 29.	Galgóczi Ferencz pápai plebános, mint nemes Lampért Erzsébet meghatalmazottja, a szentberkáli szőlőtől eláll, de a becsü sze- rint megállapítandó javítási díjt kívánja, ki- jelentvén még is, hogy ha ez összeg 30 forintra rug, azt a pápai predikátoroknak, iskolának, s a tanulóifjaknak kívánja adatni. m, eredeti.
275	Szent- berkál	1747. Ápril 9.	Nevezett helység előjárósága bizo- nyítja, hogy Barbély Ábrahám a szőlőben semmi javítást nem tett, kivévén, hogy abból négy rakás követ kihordatott. m, eredeti.
276	Gulács	1747. Ápril 14.	Hertelendy Zsigmond zalamegyei fő- bíró a komáromiféle szőlőügy tárgyalása határidejét kitüzi. m, másolat.
277	Pápa	1747. Május 30.	Boné Ádám mint a debreczeni és sá- rospataki iskolák meghatalmazottja, bemu- tatja magát veszprémmegye közgyűlése előtt, s e minőségben jegyzőkönyvileg megerő- sítettik. l, eredeti.
278	Ba- raicska	1747. Junius 25.	Cseh Csúzi Pál, Pázmándy Péter és Szűcs Pál bizonyítják, hogy midőn eszter- gommegyei Szomor birtokukat báró Sándor Mihálynak eladták, az kértökre ünnepélye-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
279	Pápa	1747. Szept. 4.	sen megigérte, hogy az ott lakó reform. hiveket vallásuk szabad gyakorlatában sér- tetlenül meghagyja. l, eredeti. Boné Ádám, mint a debreczeni és sárospataki collegiumok meghatalmazottja, bíróilag inteti Lampért Erzsébet asszonyt, hogy az őt nem illető szőlőből többé semmi gyümölcsöt el ne vigyen, vagy vitessen. E megintésre többször nevezett asszony vá- laszoló: a ki metsz, az szed, a ki vet az arat, s ő a szőlőtől el nem áll. m, eredeti.
280	Pápa	1747. Szept. 4.	Nagy István megyei alszolgabíró s Rohovics Ferencz eskütt bizonyítványa ar- ról, hogy ők alispáni rendelet következté- ben a törvényes megintő levelet nemes Lampért Erzsébetnek kezéhez adták, — egyszersmind a szőlőügy tárgyalására meg is idézték deczember 4-kére Balatonfüredre. m, eredeti.
281	Pápa	1747. November 30.	Torkos Jakab a debreczeni és sáros- pataki collegiumok meghatalmazottja kiegye- zik nemes Lampért Erzsébet asszonynyal a szentberkáli szőlőre nézve, ki is annak bir- tokáról lemond, s még 40 forintot is kész fizetni, mi elfogadtatik. m, eredeti.
282	Vesz- prém	1748. Február 11.	A megyei gyűlés főispáni indítványo- zásra betiltja Torkos Jakab pápai prediká-

Sorszám	Az okmány kellének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			tort és superintendenst az egyházak látogatásáról, ha hogy erre királyi engedélyt előmutatni nem tud, s e tilalmat az illető főbíró által neki kézbesíttetni rendeli.
			l, eredeti.
283	Pápa	1748.	Torkos Jakab dunántúli ref. superintendens, megkapván a megye tilalmát, a megyéhez intézett válaszában hivatkozik VI-dik Károly császárnak 1734. október 21-kén a helytartótanács ulján közzétett rendeletére illetőleg leiratára, melyben megengedtetik a magyarhoni protestánsoknak, hogy mindegyik hitfelekezet négy superintendenst válasszon, kik a gyülekezetek és predikátorok valláserkölcsei életére gondosan felügyeljenek.
			l, eredeti.
284	Pápa	1748.	Nem nyugodván meg a megye Torkos Jakab superintendens válaszában, azt hatóságilag ismét komolyan figyelmezteti, sőt követeli a superintendensi czim azonnali letételét.
			Ezt panaszoja el érzékenyen Torkos Jakab Mária Terézia előtt, kérve a megyei hatóság rendreutasítását.
			l, másolat.
285	Pápa	1748. Ápril 25.	Barabás József kötelezője 200 forintról, melyet özvegy Bakó Miklósné Gindli Mária asszonytól kamatra költsönvett.
			m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
286	Győr	1748. Ápril 28.	Komáromi Pál győri predikátor, Kenessey István királyi tanácsos urhoz irt válaszában köszönetet mond neki a küldött 50 forintért, s válaszát e szókkal végzi: ezen most küldött 50 forinttal lettem a peremartoni végzés szerint actualis perceptorrá, mert eddig még csak névvel voltam, vagy pedig semmit nem percipiáló perceptor, magam is tevék hozzá 50 forintot, hogy ne dicsekedhetne felettem egy testis is, kik a szent rendből valók. m, eredeti.
287	Pápa	1749. Február 21.	Bika Ferencz s Noszlopi Judit perlekedő házasok a pápai ref. előjáróság előtt egymással kibékülvén felfogadják, hogy ezentul becsületes életet folytatnak; — ellenkező esetben békével fogják tűrni, ha az egyház kebeléből száműzetnek. m, eredeti.
288	Pozson	1749. Márcz. 27.	Szigorún meghagyja a kir. helytartó-tanács fehérmegye hatóságának, hogy a megüresülendő parochiákat rögtön plebánusokkal lássa el; s ha ezek jurisdictiójába az ágostai vagy helvét hitvallásu predikátorok beavatkoznának: ezeket, valamint azon mestereket is, kik predikátor nemlétében predikációt tartani merészelnének, végre a földesurakat, kik imaházaikba is-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			tenisztelet alkalmával idegeneket is bebo- bocsáttanak, büntetés végett hivatalosan fel- terjessze.
			E rendelet az ápril 3-ki megyei gyü- lésben kihirdettetett, s végrehajtás végett a szolgabiráknak kiadatott.
			l, másolat.
289	Pápa	1749. Márcz. 30.	Eperjesi György a pápai egyház volt pénztárnoka 60 forinttartozása elengedéseért könyörög, s az egyházgyűlés kérelmét meg- adja.
			m, eredeti.
290	Győr	1749. Ápril —	Győr protestáns lakosai a megváltó Krisztus öt sebeire kérik Mária Teréziát, hogy a mult hó 17-kén elfoglalt templo- maik, iskoláik, pap- és tanítólakaikat nekik, kiknek vallásgyakorlati jogát ezelőtt har- minczöt évvel Christianus Augustus, ma- gyarország primása s györmegye főispánja is elismerte, visszaadatni, vagy legalább megengedni kegyeskedjék, hogy istenisz- teletök tartása, serdülő gyermekeik vallás- erkölcsi nevelése végett ilyeneket mielőbb építhessenek.
			l, másolat.
291	Pápa	1749. Szept. 29.	A pápai ref. egyház megbízó levele Chernel László és Soos István egyházi előjárók számára, melynek soraiban a most nevezettek megbizatnak, illetőleg felhatal- maztatnak, hogy az egyház sérelmeit a

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
292	Bécs	1749. Oktober 7.	<p>fejedelemnél, s fensőbb hatóságoknál hiven ecsetelvén, orvoslásukat lehetőleg eszközö- zöljék.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Gróf Nádasdy Leopold cancellárt kérte fel a pápai reform. egyház küldöttsége, fo- lyamodványának a királyhoz juttatása iránt. Ebben fölemlittetik, hogy Pápán 1526 óta élvezi a reform. egyház vallása gyakorla- tát, a mikor az Eszterházy családnak ott birtoka sem volt, — s az elkeseredés hangján kéretik annak további sértetlen folytatása, mi ellen a helytartótanács folyvást tör és mű- ködik, mint ezt a folyó évi szeptember 12-ki megyei gyűlésen is tette, megbizván a me- gyét Pápán a protestáns vallásgyakorlat be- szüntetésére.</p>
295	Bécs	1749. Oktober 9.	<p>l, másolat.</p> <p>Mária Terézia a megyéhez intézett leiratában hű és körülményes felterjesztést kíván Torkos Jakab superintendens ügyé- ben, helyeselvén annak minden láрма és pompa nélkül végzett egyházlátogatását.</p>
294	Pápa	1749. November 23.	<p>l, másolat.</p> <p>A pápai reform. egyház tiltakozik a helytartótanács szeptember 12-kéről kelt azon rendelete ellen, melyben az Vesz- prémmegyét bizza meg, hogy Pápán a pro- testánsok vallásgyakorlatát beszüntesse, ki- jelentvén, hogy ez ügyben egyenesen a</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
295	Csorna	1749. November 27.	<p>fejedelemhez folyamodik, sőt már tetteleg folyamodott is.</p> <p>l, másolat.</p> <p>Ifjabb Torkos Jakab pápai predikátor és superintendens, Chernel László, Soos István, Kolmár János sat. urakat a csornai convent előtt meghatalmazottjaiul vallja.</p>
296	Pápa	1749. November 29.	<p>l, eredeti.</p> <p>A ref. egyház előjárósága Pápán meg- bizza illetőleg felhatalmazza Torkos Jakab, Eperjesi György sat. egyháztagokat, hogy az egyház ügyeit együttesen, vagy külön egyenként is, a nemes vármegye törvény- székén s egyéb hatóságoknál is tehetségek szerint előmozdítsák.</p>
297	Vesz- prém	—	<p>m, eredeti.</p> <p>Felirat Veszprémmegye részéről a ma- gyar cancelláriához, melynek tartalma ez: megfontolván a folyamodó grófok folya- modványát, úgy a reform. lakosok erre tett észrevételeiket, véleményezi: a pápai ref. lakosokat vallásszabadság nem illetvén, költözzenek articu- láris helyekre, templomuk s is- koláik kulcsait resignálván a földesur- nak, — egyszersmind büntetendőknék itéli őket, a miért felsőbb engedély nélkül tem- plomukat istenitisztelet tartása végett meg- nyitották.</p> <p>l, másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
29	Pápa	—	A pápai reform. lakosok tiltakoznak a római katolikusok azon már nyilvánított szándéka ellen, miszerint a kizárólag általuk birt. temetőt a felekezetek közt felosztani, a benne levő épületet lerontani, s őket annak használatában korlátozni akarják. m, eredeti.
299	Pozson	1750. Junius 8.	A helytartótanács értesíti veszprémmegyét, hogy miután a dunántúli reform. superintendens a kormánynak 1734 október 20-n kibocsátott rendeletét, hogy a superintendensök superintendenseiket a honfiakból válasszák, s a választást felterjesszék, Torkos Jakab superintendenssé választásakor illő figyelembe vette: nevezett superintendensre nézve többé semmi kérdés vagy kétség fenn nem forog. l, másolat.
500	Debreczen	1750. Julius 30.	Szabad királyi Debreczen városa kamatra vesz fel Tekintetes Szondi Zsuzsanna Asszonytól néhai Kenessey István özvegyétől 15000 forintot 5% kamatra, három havi kölcsönös felmondás mellett. m, hiteles másolat.
501	Pápa	1751. Márcz. 8.	Barabás József árjegyzéke, melyben özvegy Bakó Miklósné Gindli Mária Asszonynak temetésekor vásárlott czikkek följegyzvék. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
302	Pápa	1751. Ápril 17.	Bika István nyugtatja Boné Ádámot Gindli Mária végrendelete végrehajtóját arról, hogy a boldogultnál kamaton volt 18 forintját felvette. m, eredeti.
303	Pápa	1732. Márcz. 28.	Szondi Zsuzsánna végrendeletének kivonata, — ennek első pontjában hagy nevezett jöltevő a pápai ref. egyháznak tizezer forintot különféle vallásos czélokra, kikötvén, hogy az egyház ez összeget soha saját kezelése alá nem veheti, csak is annak 5% kamatát élvezheti, — hagy továbbá egy 88 latsúlyú ezüst mosdót töltő kannával együtt. Azon esetben, ha a vallásgyakorlat Pápán bármi okból megszüntetnék, köteleztetnek a végrehajtók az évenkénti kamatot szegény gyülekezetek között felosztani, s a szentedény conservatiójára szinte hasonló provisióval és dispositióval tartoznak lenni. m, másolat.
304	Bécs	1752. Május 8.	Mária Terézia megsemmíti a pápai reform. egyház vallásgyakorlatát, megsemmítő parancsa végrehajtását a megyére bízván, melyet nevezett hatóság azon évi július 7, s következő napjain, kiküldöttjei Kiss Sándor alispán, Szegedi Ferencz, Csúzi Gáspár táblabírák által teljesít is, kik is az 1752. augusztus 7-kén tartott közgyűlésen

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
305	Pápa	1752. Május 14.	<p>eljárásuk sikeréről a kívánt értesítést megadják.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>A pápai reform. egyház megbizza Cseh Csúzi Pál, Oroszy István, Chernel György, Soos Imre urakat, hogy sérelmes és fájdalmas vallásügyökben a fejedelem, cancellária s helytartótanácsnál lépéseket tegyenek, s szükség esetében Ágenst is vegyenek fel.</p>
5 06	Bécs	1752. Május 30.	<p>m, eredeti.</p> <p>Cseh Csúzi Pál, Soos Imre, Oroszy István személyesen nyújtják át gróf Nádasdy Leopold cancellárnak, megbízóik a pápai egyház tagjainak a fejedelemhez intézett folyamodványát, melyben keserűen panaszkodják el több mint két százados vallásgyakorlatuknak a megyei hatóság általi megsemmítését, miután az fensőbb parancsra imaházukat bezárta, lelkészeiket az egyházi functiótól eltiltotta: hódoló tisztelettel könyörögvén, hogy azt a külvárosban, vagy legalább a szomszéd adászteveli községben újból megkezdhessék.</p>
507	Pozson	1752. Junius 12.	<p>l, másolat:</p> <p>A helytartótanács megküldi másolatban a pápai ref. egyháznak felsőbb helyen benyújtott folyamodványát veszprémmegyéhez, s a róm. kath. püspöki hivatalhoz, hogy kihallgatván az illető feleket az ügyre vo-</p>

Sorszám	Az okmány kellének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
308	Vesz- prém	1752. Július 1.	<p>natkozó hű és körülményes jelentését hozzá mielebb felterjessze.</p> <p>l, másolat.</p> <p>Kiss Sándor megyei alispán meghagyja a szolgabírói hivatalnak, hogy megszüntet- tetvén Pápán a protestánsok vallásgyakor- lata; mielőtt a templom s iskola a római katholikusok használatába bocsáttatnék: nyo- mozza ki, mit és mennyit ruháztak be ne- vezett épületekbe a reform. hívek? s el- járásáról a megyére jelentést, a folyamodó feleknek pedig bizonyítványt adjon.</p>
309	Pápa	1752. Július 12.	<p>m, eredeti.</p> <p>Bírói megintés, mely a pápai ref. egy- ház kértére, urodalmi praefectus Bittó Jó- zsef ellen, az elfoglalt telkek s épületek ügyében Lehen Ferencz megyei szolgabíró s Szombathelyi Márton esküdt által telje- sítettett.</p>
310	Pápa	1752 Aug. 7.	<p>m, másolat.</p> <p>Felolvastatván a pápai ref. egyháznak a fejedelemhez intézett, s véleményadás végett onnan a megyei gyűléshez leküldött folyamodványa, melyben kéri, hogy vallá- sát megszorítás nélkül gyakorolhassa vagy a külvárosban, vagy a szomszéd adászte- veli reform. községben: e kérelem jogsze- rűsége ellen az urodalom nevében Bittó József praefectus, a győri püspökség ré- széről Stehenics János püspöki helyettes, s</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			a primás nevében Galgóczi Ferencz pápai plebános tiltakoztak; ez utolsó, záradékul fölemlítvén azon körülményt is, hogy többen a pápai reform. lakosok közül, a tőlök királyi parancs nyomán elvett temető használatába tetteleg újból beakarnák magokat helyezni.
			Az ellenmondó s tiltakozó felek ki- merítő, s körülményes nyilatkozatuk beadá- sával a következő gyűlésre utasítottak; — a temetőügyet illetőleg pedig: rosszalja a megyei gyűlés vádlottak merészségét s ki- sérleti szándokát.
511	Pápa	1752. November	I, másolat. A pápai ref. egyház előjárósága a fejedelemnél sürgeti veszprémmegye utasít- tatását arra nézve, hogy véleményes je- lentését nevezett egyház ügyében mielőbb felterjeszsze, mit az helytartósági úton tel- jesít is.
512	Pápa	1752. November	I. másolat. Pápaváros nemes és nemtelen reform. lakosai arra kérik a fejedelmet, hogyha a vallásügy elintézése fejedelmi jogaihoz tar- tozik, intézkedjék azonnal, nem várva be a megyének véleményes jelentését.
515	Vesz- prém	1752. Decz. 18.	I, másolat. Veszprémmegye értesíti a helytartótá- nácsot, hogy eddigi késedelmének oka az, hogy Pápaváros földesura nehéz betegsége

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			miatt tiltakozását elő nem adhatta. Ugyan- ezen napról kelt levelében felhívja nyilat- kozatra a győri püspököt is.
314	Pápa	1752.	l, másolat. A pápai reform. scholában működött rektorok névsora 1585—1752.
315	Győr	1753. Jan. 29.	l, hiteles másolat. Megsemmítetvén a pápai reform. hivek vallásgyakorlata, azonnal folyamodtak a kor- mányhoz engedélyért, hogy Adásztevelen második lelkészi állomást, s felsőbb isko- lákat állíthassanak. E kérelem jogtalansága ellen küzd a győri püspöki hivatal heve- sen, de nem alaposan az e napról kelt nyilatkozatában.
316	Vesz- prém	1753. Febr. 26.	l, másolat. Gróf Zichy Ferencz győri püspök, utánna Schneider Péter a Cisterciták zirczi apátságának perjele, követelik a megyei gyűlésen, hogy Adásztevel, Uzsal, s Iváncz- háza a most nevezett szerzet nevére tu- lajdoni joggal bejegyezlessenek. A protestáns birtokosok nevében s érdekében Eördögh Pál megyei főszolgabíró emelt szót, ellen- mondva a követelésnek.
317	Sze- mere	1753. Márcz. 50.	l, másolat. Komáromi Pál volt győri, jelenleg szemerei predikátor, értesíti Cseh Csúzi Pál urat, hogy új parochiájában szerencsésen elhelyezkedett, de panaszkodik, hogy a győri

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>méltóságos püspök ur már is törvényesen megintette, hogy az imaházat nagyobbra s szélesebbre építették mint előirva volt, — továbbá, hogy iskolát is építettek, pedig a rendeletben érintett Accessorium nem iskolát, hanem a predikátor gazdasági épületeit jelenti; — panaszolja végül, hogy a predikálásról is letiltatott: a nevezett pontokra nézve véleményt s utasítást kér.</p> <p>m, eredeti.</p>
518	Pozson	1753. Julius 9.	<p>Megengedi a fejedelem pápai ref. alattvalóinak, hogy megfosztatván a város területén élvezett vallásgyakorlatuktól: Adásztevelen a már létező imaházat megnagyobbíthassák, kisebb iskolát állíthassanak, szükség esetében második lelkészt is tarthassanak, s a keresztelest, esketést és temetést általok teljesíttessék, még is a föltét alatt, hogy a rendes stólat az illető plebánosnak pontosan megfizessék.</p> <p>l, másolat.</p>
519	Pozson	1753. Julius 9.	<p>Veszprémmegye hatósága helytartóságilag utasittatik, hogy a pápai ref. egyháztól, a földesuri közegek által elfoglalt épületeket becsültesse meg.</p> <p>l, másolat.</p>
520	Veszprém	1754. Julius 6.	<p>Veszprémmegye megbizza az alispánt, hogy a főebbi leirat nyomán, a pápai reform. egyház dolgában járjon el, s el-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
321	Pápa	1753. Szept. 26.	<p>járása eredményét a megyei hatósággal tudassa.</p> <p>l, eredeti.</p> <p>Árvai Márton s Dolostyák Kristóf pápai róm. kath. lakosok hitelesen bizonyítják, hogy a század elején tornyot építő kálvinistáknak e munkában a róm. katolikusok is nyújtottak segílyt, gyermekeik a kömiveseknek meszet s fővenyet hordván, az apák pedig saját szekereiken követ és téglát szállítván. S ezt tenniök kellett, mert erre a professor és togátusdiákok által kényszerítették; és mert féltek, hogy különben gyermekeik a kálvinisták iskolájából kiüzetnek.</p>
322	Veszprém	1753. Oktober 8.	<p>m, hiteles másolat.</p> <p>A megyei küldöttség jelentést tesz az általa Pápán teljesített ház és beruházási becsüről, mit a megyei gyűlés helyesléssel fogad.</p>
323	Veszprém	1753. Oktober 18.	<p>l, másolat.</p> <p>Jóllehet az urodalom nevében tiltakozás történt a végrehajtás ellen: még is a megye újból kiküldi az alispánt, kötelességeül tevéen, hogy a tartandó becsü határ-idejét kitűzze, s arról a feleket kellő időben értesítse.</p>
324	Veszprém	1753. Nov. 20.	<p>l, eredeti.</p> <p>Mulhatlan szükség levén arra, hogy a földesur is tudomással birjon az egyezke-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
523	Pápa	1754. Január 24.	dési ügyről, s az arra vonatkozó okmányok s egyéb iratokról: a végrehajtás, s a pápai ref. egyház által birt épületek becsüjére kitűzött határidő elhalasztatik. l, eredeti. Kiss Sándor megyei alispán meghagyja a pápai járás szolgabirájának, hogy néhai Gindli Mária asszony végrendelete foganatosítását minél gyorsabban eszközölje.
526	Adásztevel	1754. Ápril 22.	m, eredeti. A pápai és adászteveli reform. hivek hat pontból álló szerződést kötnek, kijelentvén abban a pápaiak, hogy az általok megbővített templomra fordított költségek megtérítését teveli hitrokonaiktól követelni soha nem fogják.
327	Adásztevel	• 1754. Junius 22.	m, töredék. Péter Mihály teveli lakos aziránt emel panaszt a megyénél, hogy a fensőbb engedély folytán eszközölt nagyobbitásakor a ref. templomnak, az ő udvara kisebbé, s így bejárása nehezebbé vált. E baj orvoslása végett küldöttség jelent meg a helyszínén, mely a teljesített vizsgálat után a panaszt alapnélkülinek nyilvánította, s erről a megyét is értesíti.
328	Pozson	1754. Aug. 26.	l, eredeti. A helytartótanács leküldi veszprémmegyéhez a pápai ref. lakosoknak Adász-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
			tevelen egy második lelkészi állomás s felsőbb iskolák állíthatását kérő folyamodványát a czélból: vizsgálja meg az ügyet, van-e ezek létrehozására valóban szükség, s megtörténhetik-e az a lakosok túlterhelhetése nélkül?
329	Pozson	1754. Deczember 25	1, hiteles másolat. A helytartótanács sürgeli veszprémmegyét, hogy a folyó évi augusztus 26-kán megrendelt értesítést a pápai reform. egyház ügyében mielőbb felküldje.
330	Csögle	1755. Január 26.	1, másolat. Kun János predikátor nyilatkozata, s Cseh Csúzi Pál pápai ügyvéddel váltott levelezése, melyben jelenti, hogy a pápai ref. egyház elégtelen tagjainak nevében nála 1754 deczember 10-kén megjelent Oroszvári András, Bogyoszlói Mihály és Selestei János egyháztagok azon kérdésére: minemű clenodiumok voltak neki mint pápai predikátornak gondviselése alatt, s mit tud az egyház kincse, vagyona s ennek administratiója felől? egyenesen, nyíltan s határozottan felel: Pápán a curátor a czélból választatik, hogy az mind az ekklézsia, mind az iskola javaira vigyázzon, és így sem a predikátor, sem a pro-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			fessor avagy pátronus az egyházi vagyon ilynemű conservatiójára nem szokott megbízatni, — az elől- járóságot hűtlen kezeléssel vádoló szavaira szinte csak annyit mondott, hogy a szám- adásnál nem egy vagy két ember, hanem számosan levén jelen, le- hetetlen, hogy a defraudatiónak nyomára ne jöttek volna.
551	Nagy- Acsád	1755. Május 4.	m, eredeti. Barátságos egyezés a nagyacsádi köz- ség és a Gyenge család között, egy peres telek birtoka felett.
552	Adász- tevel	1755 Május 8.	m, eredeti. A megyei küldöttségnek itt adták át a pápai ref. egyház meghatalmazott tagjai felsőbb helyre juttatás végett emlékiratukat, melyben kellően megfelelnek a kormány kérdéseire, jelesen arra: szükséges-e a második lelkészi állomás, — s van-e alap, annak, valamint a beállítani tervezett ta- nárok biztos ellátására, úgy az épületek fentartására?
553	Rákos	1755 Május 18.	l, másolat. Gróf Zichy Ferencz győri püspök szi- goru bírálat alá veszi a pápai ref. hitköz- ségnek a második lelkészi állomást, s felsőbb iskolákat tárgyzó kérelmét, s szükségte- lennek tartja az elsőt, mert szerinte egy cath. lelkésznek sokkal több és nehezebb

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
334	Pápa	1753. Julius 14.	<p>teendője van, még is meggyőzi azt, — szükségtelennek a másodikat is, mert nincs meg a kellő tőke, de meg, ott vannak mindenfelé az országban a cath. tanintézetek, melyekben bármi magas rangu reform. nemes ifju is sikerrel képezheti magát.</p> <p>I, másolat.</p> <p>Kiss Sándor megyei alispán tisztársával együtt A. tevelen megjelenvén, legelőször számbavette a teveli ref. lelkek számát, — majd annak járt végére, hányan lehetnek azok, kik Pápáról s egyéb helyekről istenitiszteletre oda járnak, — majd hely után nézett, hol a második lelkész és tanítók számára alkalmas lakházat lehetne emelni, — s midőn a teveliek a szükséges hely iránti gondoskodást, a jelen volt pápai előjárók pedig a pénz előteremtését magokra vállalták: a vizsgálat azonnal írásba foglaltatott.</p> <p>I, másolat.</p> <p>A megye által eszközölt összeírása a pápai és a teveli reform. egyház hiveinek. Ez összeírás szerint a pápai egyház állott 1159, a teveli pedig 680 lélekből.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Veszprémmegye hatósága, miután Kiss Sándor alispán és kiküldöttnek A. tevelen bevégzett vizsgálata egész terjedelmében felolvastatott, azt a helytartótanács</p>
355	Pápa	1753. Julius 14.	
356	Pápa	1753. Julius 13.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
337	Vesz- prém	1753. Aug. 2.	még a gyűlés folyama alatt tisztelettel fel- küldi. I, másolat. Soos István értesíti a pápai ref. egy- ház előjáróságát a teveli ügy kedvező állásáról, s reménylhető szerencsés kimene- teléről.
338	Pápa	1753. Szept. 19.	m, eredeti. A pápai ref. egyház Barabás Józsefnél mint Gindli Mária egyik adóssánál végre- hajtást rendeltet el, mely alkalommal annak felesége Tercsák Regina a bíróságnak el- lentáll. Ezt igazolja Schné János kiküldött megyei eskütnök hivatalos bizonyítványa.
339	Bécs	1753. Október 5.	I, eredeti. Soos István és Sándor Gergely a pá- pai ref. egyház megbizottjai, gróf Nádasdi Leopold cancellárnak adják át folyamod- ványukat, melyben ismételve könyörögnek A. tevelen lelkészi állomás s felsőbb is- kolák felállíthatásaért.
340	Bécs	1753. Október 14.	I, másolat. Gróf Eszterházy Ferencz, tisztjei elő- adásából arról értesülvén, hogy a pápai ref. lakosok az 1752. május 12-kén, val- lástgyakorlatuk megsemmítésekor elfoglalt telkeik s épületeik becsárát követelik, vá- laszúl a követelőknek azt adja, hogy ha valaki az elfoglalt telkek s épületekhez jogot tartott, avagy csak képzelt is, eddig

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
341	Pápa	1733. Nov. 22.	<p>már jelentkezett volna. Ez nem történvén, ő törvényes ura az elfoglalt telkek s épületeknek. Ily értelmű nyilatkozatának a király elé juttatására kéri fel a nemes megyét. l, másolat.</p> <p>Lehen Ferencz megyei szolgabíró, s Szombathelyi Márton eskütt által tanúk hallgattatnak ki e kérdés felett:</p> <p>1. Emlékezik-e a tanu arra, hogy 1754 márczius 24-kén Lehen Ferencz szolgabíró által, az urodalom és város tisztviselői jelenlétében e kérdés intéztetett hozzá: kívánja-e, hogy a pápai helvét confessió levők iskolájának, predikátorok és professorok házainak megbecsült summáját a méltóságos pápai uraság letegye, és kit tett e dologban meghatalmazottjává? Úgy-e hogy</p> <p>2. a midőn e kérdésre ugy felelt volna, hogy ő ugyan azon summát nem kívánja a maga, de igenis a közönség javára, s most is kívánja, hogy az az iskolák javára fordittassék, — mivel pedig a credentionalist ő is aláírta, azért mondotta, hogy plenipotentiariuma nincsen.</p> <p>106 tanu csekély eltéréssel a reform. egyház javára nyilatkozott. m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
342	Pápa	1755. Nov. 26.	A pápai ref. egyház előjárósága átadja észrevételeit a vizsgálatra kiküldött megyei tisztviselőknek a kérelemmel, hogy azokat nyilatkozatuk mellé csatolva a megye gyűlésére beadják. Észrevételeiben ragaszkodik eddig nyilvánított nézeteihez, egyuttal alkalmat vesz magának, sikra szállni gróf Eszterházy Ferencz földesur érvei ellen is, s azokat valódi értékekre leszállítani törekszik.
			l, másolat.
343	Révkomárom	1755. Decz. 16.	A komáromi reform. egyház előjárósága arra kéri Torkos Jakab superintendens, hogy egyetértve a szondiánus curátorokkal, eszközöljön azon alapítvány évenkénti kamatából számára némi segélyt, melyre különösen most nagy szüksége van, nem lévén rendelkezése alatt más alap, melyből a tanítókat kellően elláthassa.
			m, eredeti.
344	A. tevel	1756. Január 3.	A reform. egyháznak a pápai esperesi hivatalhoz benyújtott vádirata Ferenczi János a. teveli lelkész ellen.
			m, eredeti.
345	A. tevel	1756. Január 3.	A helybeli reform. egyház a pápai hitsorsosokkal kötendő egyezség föltételeül tüzi ki, hogy azok a lelkész és tanítói díj fele részét évenként pontosan fizetendik.
			m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
346	Pápa	1756. Január 15.	Helytartótanácsi rendelet folytán Kiss Sándor megyei alispán, vizsgálatot tart a kérdés felett: hányan vannak a pápai reform. egyház tagjai közül, kik A. tevelre járnak istenitiszteletre s az urvacsora élvezésére? s nincs-e Tevelnél Pápához közelebb eső ref. gyülekezet? s jelentésében 756-ra teszi azok számát, kik a jelzett célból Tevelre szoktak járni, — s Tapolczafőt, Dereskét, Mezőlakot Pápához közelebb esőknek mondja Tevelnél.
347	Pápa	1756. Január 16.	1, másolat. Sándor Gergely értesíti Cseh Csúzi Pált a megyei gyűlés érdekesb határozatairól, jelesen arról, hogy fensőbb helyről meghagyatik a megyének, kérdőre vonni az öcsi reform. egyház eljáróságát azíránt, kinek engedelméből építettek templomot, s állítottak haranglábokat? valamint, hogy a reform. tanító, mivel katolikus gyermekeket is felvett iskolájába, a faluból rögtön kiűzettség, -- végül, hogy nevezett falu minden lakosától a stóla a plebánosnak fizettség.
348	Pest	1756. Január 27.	m, eredeti. Vay Ábrahám felhívja Cseh Csúzi Pált, hogy a sárospataki collegium physicum museuma létrejövését, valamint a könyvtárnak kiváló philosophiai művekkel gazdagítását saját erejéből segíni, s másoktól is

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			e nemes czélra pénzt gyűjteni sziveskedjék.
			A megkeresett patronus maga részéről nem ígért segílyt, mivel a pápai árvaegyház épen akkor az a. teveli templom bővítésével, egy második lelkészi állomás, még is felsőbb iskolák állításával foglalkozván, minden egyes hallgatónak ereje igénybe vétetik, így az övé is.
			m, eredeti.
349	A tevel	1756. Ápril 2.	Bányai István leltározza a pápai árvaegyháznak, neki mint ezidő szerinti a. t. predikátornak gondviselésére bizott szent edényeit, melyek az urvacsora kiosztásánál szükségesek.
			m, eredeti.
350	Pápa	1756. Ápril 27.	Gindli Mária hagyományosainak nyugtája az őket illető hagyomány felvételéről
			m, eredeti.
351	A. tevel	1756. Julus 29.	Az előjárók kérik pápai patronusait, hogy megválasztott lelkészek Bányai István esperes ur gabonájának Tevelre szállításában nyujtsanak nekik segílyt, — s ne adják egyezésöket ahoz, hogy a tőlök esperesileg Tapolczafőre elrendelt szeretett tanítójok őket elhagyja.
			m, eredeti.
352	Bécs	1756. Szept. 21.	Eöry János egyháza megbízásából négy akó somlai bort küld cancelláriai secretarius Balogh Lászlónak, mit az kedvesen

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
			<p>fogad. Értesítettvén erről gróf Eszterházy Károly egri püspök, lármát üt, s vádolja a secretáriust, hogy discrétíót fogad el a religió melletti fáradságaért. Ekkor írja az Eöry János főgondnokhoz az itt következő sorokat:</p> <p>Dicsértessék a Jézus Krisztus!</p> <p>Adom tudtára kegyelmednek, hogy a mely négy akó bort házamtól lett távozásom alatt hozott kegyelmed, azt e mai napon az ispotályba vittem azon okból, hogy az ispotálybeliek könyörögjenek, hogy kegyelmed, és a több eretnekek megtérjenek.</p> <p>Ne gondolja kegyelmed, hogy én ilyen ajándékokkal a religió igaz útjáról távozzam, sőt másokat is, a kik az ilyen ajándékok által az igazságtól távoznak, elitélem s gyűlölöm sat.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Tanúk hallgattatnak ki e kérdés felett: igaz-e, hogy teveli tanító Szücs Mihály egy keresztségi lakoma alkalmával a pápai s teveli egyházakat illetlen szavakkal, sőt szidalmak — és rágalmakkal sértegette?</p> <p>Két tanu a tanító ellen vall.</p> <p>m, eredeti, aláírás nélkül.</p>
355	A. tevel	1756. Nov. 11.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
354	A. tevel	1757. Február 28.	A helység birája Badicz István, esperes Bányai István parancsára a főnebb érintett ügyben szinte tanukat hallgat ki. Három tanu a tanftó ellen nyilatkozik. m, másolat.
355	Pápa	1757.	A pápai és teveli uniólt szentegyház előljárói, az esperesi gyűléshez czimzett folyamodványukban elősorolván Szűcs Mihály oskolamesterök illetlen tetteit s mocsokos káromló szavait: kéri annak nyilvános megcsapatását, azután pedig a tractusbóli proscriptióját. m, eredeti fogalmazás.
356	Győr	1757. Január 26.	Egy névtelen levél a pápai ref. egyház előljáróságához, melyben a fungens esperes gyarlóságai, bűnei, s visszaélései soroltatnak elő. m, eredeti.
357	Bicske	1757. Márcz. 16.	Ujvári András predikátor, köszönetet mond a pápai ref. egyház előljáróságának, hogy fia számára a soproni stipendiumot két évre megajánlani kegyes volt. m, eredeti.
358	Adásztevel	1757. Márcz. 28.	A Hajdāncsalád curiális telkét 12 évre 324 forintban az a. teveli helységnek elzálogosítja. m, hiteles másolat.
359	Adásztevel	1757. Ápril 3.	A. tevel községe a most nevezett telket az irt árban a pápai ref. egyháznak átengedi. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
360	Takácsi	1757. Ápril 5.	Hajdán Juliánna a nevezett zálogbir- tokból reá eső részt Osváld Györgynek, ez viszont a pápai ref. egyháznak 108 forint- ért átengedi. m, eredeti.
361	Pápa	1757. Ápril 9.	Névjegyzéke azon egyházaknak, me- lyek a pápai imaház és iskola kijavítása- kor, az épületfaadásban, s annak szállítá- sában segítségül voltak. m, eredeti.
362	Pápa	1757. Ápril 24.	A pápai ref. egyház haszonbéri szer- ződése Héring Istvánnal a teveli Hajdánféle curialis telek iránt. m, eredeti.
363	Pápa	1757. Ápril 24.	Chernel Erzsébetnek kötelezője 1000 forintról, melyet a nemes reform. ekkle- ziától vásárolt curialis ház árának kifize- tésére Torkos Jakab urtól kamatra költsön vesz. m, eredeti fogalmazás.
364	Hidas	1757. Május 25.	A hidasi reform. egyház élő tagjai, rómlásnak indult parochialis házuk építésére segélyért folyamodnak a pápai árvaegy- házhoz, — ugyanazon évi november 27-kén hálás szívvvel köszönik meg a nyert segélyt. m, eredeti.
365	Pápa	1757. Decz. 24.	A pápai reform. egyház curialis házát és telkét, mely Pordán Ferencz és Feste- tics generális házaik közt van, özvegy Por- dán Ferenczné Chernel Erzsébet Asszonynak

S orszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
366	Pécs	1757.	<p>az 1722. május 3-kán létrejött egyezés épenhagyásával, azonnal leteendő 1000 forintért ideiglenesen átengedi.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>A római kath. püspöki hivatal által a reform. egyházak látogatására kiküldött egyházi egyén e kérdéseket intézte a hivekhez: egyházuk articuláris-e vagy nem? predikátoraik nem tiltják-e hallgatóikat a cath. istenitisztelet látogatásától, s nem csonkítják-e a plebánusok jövedelmét? alkalmazkodnak-e az országos törvények, explanatiók s királyi leiratokhoz? képesek-e a keresztiségnek szabályszerű végezésére, — úgy szinte bábaik is a szükségparancsolta keresztelésre.</p> <p>Utasítottak végül, hogy a hivek összeírását pontosan teljesítsék, s ha kívántatni fog, azt a püspöki hivatalhoz beadják.</p> <p>l, másolat.</p>
367	Pápa	1758. Ápril 8.	<p>Debreczen sz. kir. város az 1736. márczius 16-kán a pápai reform. egyháztól kölcsönzött 1000 forintot 83 forint 20 kr. hijával visszafizeti, mely hátralékot is 1759 január 6-kán véglegesen törleszti.</p>
368	Chernelháza	1758. Május 2.	<p>m, másolat.</p> <p>Chernel György e napon kelt végrendeletében, a czélból tesz az a. teveli ref. lelkesz javára 300 frt alapítványt, hogy annak évenkénti kamatáért tartozzék a pá-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
369	Sáros- patak	1758. Május 2.	<p>pai árvaegyház tagjainak kisdedeit díj nélkül megkeresztelni.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Az itt következő pátensszel jelent meg Császár Mihály toátusdiák a pápai reform. egyházban mint pünkösti legátus:</p> <p>Csendesítse meg az urnak lelke a háborukat, és adjon lelki testi békességet a maga népének!</p> <p>Épen most pünköstkör 695 esztendeje, hogy Heziló hildeziai püspök és Videradus fuldai apátur a goszlai főtemplomban IV. Henrik császár jelenlétében az elsőségen veszekedvén, említett nagy papurak szolgálái, szorul szóra onnét fegyverre kapván, annyira verték s ölték egymást, míg a vér patak módjára a templom ajtain kifolyna. A császár ott hagyván őket, a püspök egy magas helyre felállván, rajta ugymond fiaim! én holnap megszentelem a templomot, másodnapon kitisztítom a templomot. Felgyűlvén a nép, midőn a pap így kezdette volna szavait: domine! hunc diem fecisti gloriosum, akkor a sátán onnan felül a templom boltozatán egy lyukon így ordított le: et ego hunc diem feci bellicosum.</p> <p>Tanulhatnának ebből a keresztyének, ha vagyon-e nekik igaz pünkösztök! mert</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>a szentlélek pünköszt napján az egyakarattal levő tanítványokra szállott, és az ur is feltámadása után békességgel köszöntötte őket. És a hol a szentléleknek temploma vagyon, ott nem irigység, kevélység, hadakozás, hanem alázatosság, békesség és szeretet uralkodik.</p> <p>Engedje az irgalmas úristen, hogy becsületes tanítványunk, kit kegyelmetekhez küldünk, valóságos pünköshti ünnepet kegyelmetekkel együtt szentelhessen, ezért szívből fohászkodunk a s. pataki collegium professorai Szathmári P. Mihály, Bányai István.</p> <p>m, eredeti.</p>
370	Sáros-patak	1758. Junius 29.	<p>Veszprémi Miklós Sámuel collegiumi senior a professorátus nevében és meghagyásából köszönő levelet küld a pápai ref. egyháznak a mult évben a collegium részére nyert két körmöczi aranysegélyért.</p> <p>m, eredeti.</p>
371	Pápa	1758. Aug. 13.	<p>A pápai reform. egyház a Kovácsi malomrészét 600 forintért eladja Szalóki András Urnak, kikötvén, hogy azt visszaváltani mindenkor joga legyen.</p> <p>A szerződés alatt e jegyzet áll: Haec transactio fuit colorata ob timorem a Dominio.</p> <p>m, töredék.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
372	Bécs	1759. Márczius	Csanádi János s Endrédi László, a szathmári, beregi, szabolcsi, s ugocsamegyék nemescinek nevében kéri a fejedelmet, engedné meg, hogy Szathmárnémethi királyi városban még egy lelkészi állomást, s felsőbb iskolákat szervezhessenek. Reményt nyújt nekik a magyar cancellária, egyszersmind utasítja, hogy költségkimelés tekintetéből mielőbb induljanak hazájokba. I, másolat.
373	Pápa	1759. Márcz. 18.	Homokbödögei Lampért Mihály végrendelete, melyben a pápai, teveli, takácsi sat. reform. egyházaikról megemlékezik. m, eredeti.
374	Pere- marton	1759. Márcz. 19.	Torkos Jakab lelkész és superintendens értesíti Kun János csöglei lelkészesperest, hogy ő az a. teveli predikatori állomást rövid időn elfoglalja, — tudomásul veszi a pápai tractusban kilátásba helyezett változásokat, — végül panaszkodik, hogy a sok munka alatt idő előtt leroskad. m, eredeti.
375	Csorna	1759. Május 17.	A Hajdánicsalád bevallja a. teveli curialis birtokát a pápai reform. egyháznak 449 forintért. I, eredeti.
376	Pozson	1759. Julius 11.	Pápaváros helvét hitvallású lakosai folyamodnak a helytartótanácsához, hogy megfosztatván vallásgyakorlatuktól, a szomszéd

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			a. teveli helységben szándékoznak iskolát s abban tanítót, s a létező lelkészi állomáson kívül még egyet felállítani; s e tárgyban már négy évvel előbb megyei úton fel is terjeszték kérelmüket, mely azonban mindekkorig nem tárgyalatott. Kéri hát a hatóságot, hogy folyamodványukat kedvező vélemény kíséretében valahára a magas kormányhoz juttassa.
577	Debreczen	1759. Decz. 25.	l, eredeti fogalmazás. Domonkos Márton debreczeni hires ügyvéd azt tanácsolja a pápai reform. egyháznak, hogy a tőle jogtalanul elvett s megbecsült javainak árát föl ne vegye az urodalomtól, mert az valóságos simonia lenne.
578	Pápa	1760. Január 7.	m, eredeti. A pápai reform. egyház megbizza Torkos János, Sándor Gergely és Eöry János egyháztagekat, hogy az A. tevelen fölállítani ohajtott második lelkészi állomás s felsőbb iskolák iránt már felsőbb helyre benyújtott folyamodványának, valamint az urodalom elleni követelése sikeres megoldását az illető forumokon hatályos közreműködésökkel eszközöljék.
579	Pozson	1760. Január 11.	m, eredeti. Négyféle terv nyújtatik be gróf Eszterházy Károly püspök s pápai földesurnak aziránt, mint gondolja az egyház a

Sorszám	Az okmány kellének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
380	Pápa	1760. Január 21.	kibecslési ügyet legczélszerűbben elintézhetni. m, töredék. Névsora azon 19 reform. lelkészeknek, kik Kun János esperes felhívására hadiségély czim alatt 36 frt 22 krt adakoztak, mely összeget Terstyánszky József megyei főbíró kezéhez vett, azon ígéretet fejezván ki nyugtája végsoraiban, hogy nevezett összeget alkalmilag a hadipénztárba fogja beszolgáltatni.
381	Tapolczafő	1760. August. 1.	l, eredeti. Felsőbányai Allos István lelkész bizonyítványa, melyben erősíti, hogy a pápai reform. egyház a Kovácsi malomrészből a Hágócsaládot, melynek az ő hitvесе is egyik tagja, 300 forinttal teljesen kielégítette.
382	Pápa	1761. Márcz. 12.	m, eredeti. Nagy Mihály a. teveli praeceptornak a pápai ref. egyház által meghatározott évdíja.
383	Pápa	1761. Márcz. 21.	m, eredeti. Sebe Ferencz e napon aláírt végrendeletében megemlékezik a pápai egyházzal s szegényeiről, ugyszinte a tapolczafői, polányi s kéttornyú laki egyházakról is.
384	Pozson	1762. Jun. 21.	m, eredeti. A helytartótanács nem bírván tudomással arról, vajjon a megye, a pápai ref.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
385	Pozson	1762. Szept. 20.	<p>egyház és urodalom közti kérdést megoldotta-e véglegesen? ismételve sürgeti ez ügy halaszthatlan befejezését.</p> <p>I, másolat.</p> <p>A takácsi reform. templomhoz jogot tartottak a római katolikus hivek, mert abban szenteltviztartót fedeztek fel; és mert a fal levakarásakor több szent képet, egy ablak kibontásakor pedig éppen Mária szobrát találták meg a dolgozó kőművesek. Vizsgálatot rendel hát a helytartótanács, mely a győri megyés püspök által kinevezendő képviselő jelenlétében fog a hely színén működni.</p>
386	Eger	1763. Február 3.	<p>I, másolat.</p> <p>Veszprémmegye felhívására gróf Eszterházy Károly egri püspök és pápai földesur válaszolja, mikép ő sem a beruházást, sem az épületek becsárát megtéríteni nem köteles; s ha köteles volna is fizetni, nem tudná, kinek kezeibe tegye le a pénzt.</p>
387	Pápa	1763.	<p>I, másolat.</p> <p>Galgóczi Ferencz pápai plebános, a megyéhez beadott nyilatkozatában, a most érintett ügyben már elmondottakhoz még azt adja, hogy qui in alieno fundo aedificat non sibi aedificat, mely axiómát így illusztrálja: azon a helyen, hol az elfoglalt reform. templom állott, létezett előbb egy kápolna, melyet Zápolya János</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			földesur és várkapitány Mária tiszteletére épített, ezt a reform. lakosok elpusztítván, építék ott saját imaházukat, s így követelésök minden jogalapot nélkülöz.
			l, másolat.
388	Takácsi	1763. Febr. 18.	A takácsi templom ügyében megtartott a vizsgálat, melyből kitetszik, hogy nevezett évben Takácsiban a róm. katolikusok 153, az evangélikusok 207, a reformáltak pedig 557 voltak.
			l, másolat.
389	Takácsi	1763. Febr. 18.	Tanúk hallgattatnak ki a kérdés felett: tapasztalta, vagy hallotta-e a tanu, hogy a most kálvinista compossessorok által birt templomban, a hol a kis ablak ezelőtt néhány esztendőkkel kivágatott volna, valami szentnek képe volt e, és azt miképpen rejtették el?
			A kihallgatott négy tanu vallomása a reformált egyház ellen bizonyít.
			l, másolat.
590	Vaszar	1763. Febr. 20.	Tyukos János Sándor vaszari plebános és czimzetes kanonok, észrevételeket tesz a teljesített vizsgálatra, melyeknek felsőbb helyre felterjesztését kéri a nemes megyétől.
			l, másolat.
591	Pápa	1764. Május 5.	Nagy Mihály a. teveli praeceptor, fizetése javításaért könyörög, mit az előljáróság teljesít.
			m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
392	A. tevel	1764. Aug. 15.	A reform. templom teteje bomladoz- ván, az eljáróság fensőbb rendelet nyomán a megyéhez folyamodik, hogy a bajt meg- vizsgálván, annak orvosálhatására engedélyt adjon. A megye a szükséges vizsgálatra az illető szolgabíróat küldi ki. m, eredeti.
393	Pápa	1765. Decz. 10.	Jókai Sámuel és Sándor Judit 1000 rhénes forintot vesznek fel Torkos János s Pázmándy Juliánna házasoktól, lekötven pro specifica hypotheca ó gyallai birtokukat, s révkomáromi házukat. m, eredeti.
394	Pozson	1767. Decz. 7.	A helytartótanács értesíti veszprém- megyét, hogy gróf Eszterházy Károly egri püspök és Galgóczy Ferencz pápai plebán- os nyilatkozatából nem derül ki, vajjon a pápai ref. egyház tagjai közül valaki ki- hallgattatott-e? felhívja hát a megyét in- tézkedésre aziránt, hogy azok a beruházás díját felvegyék. l, másolat.
395	Pápa	1768. Julius 10.	A pápai reform. egyház eléggületlen tagjai bajaik hosszas elsorolása után, kér- dőre vonják Soos István előljárót, miért írt Kun János esperes urnak oly közbot- rányt okozó levelet. Majd Sándor Gergely s Eöry János urakat keresik meg levelök- kel, megírván ezutóbbinak, hogy ha az egy- ház ügyeiben többé fáradozni nem kíván, 9*

Sorszám	Az okmány kellének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
396	Vesz- prém	1768. Szept. 10.	<p>ők ennekutánra Sárközi Urhoz fognak ra- gaszkodni.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>E napon tartott megyei gyűlés jegy- zőkönyvében ez áll: a kiküldött főbíró jelenti, hogy a pápai ref. egyház hívei pénzt nem fogadnak el, ha- nem követelik a telket s az el- foglalt épületeket, miről a helytar- tótanács értesíttetni határoztatik.</p> <p>l, másolat.</p>
397	Vesz- prém	1768. Szept. 10.	<p>A pápai ref. egyházközség komoly hangon értesíti a megyét, hogy többször kifejezett nézeteihez híven ragaszkodik any- nyival inkább, miután a fejedelemhez is a telkek s épületek visszaadásaért és nem bi- zonyos meghatározott pénzüsszegért folya- modott.</p>
398	Pápa	1768.	<p>l, eredeti fogalmazás.</p> <p>A pápai reform. egyház elégtelen tagjai Bende Péter vezetése alatt, a váro- son keresztül utazó fejedelemhez készített folyamodványukban azt kérik: engedtes- sék nekik itt helyben legalább iskolatanítót tarthatni, a ki gyer- mekeiket oktassa, s naponként a híveknek istenitiszteleket szol- gáltasson. E folyamodvány a cancellár által figyelemre sem lőn méltatva, s így az elégtelennek czélt nem értek. l, másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
399	Pozson	1769. Május 22.	Megparancsolja a helytartótanács, hogy a pápai urodalom a telkek és beruházás árát 2825 forint 22 denárt a pápai ref. egyháznak azonnal kifizesse. E parancs az 1769. október 2-kán tartott megyei gyűlésen kihirdettetett, s az urodalommal közöltetni rendeltetett. I, másolat.
400	Köveskál	1769. Szept. 3.	A köveskáli ref. egyház segélyt kér pápai hitrokonitól, mivel templomát saját erejéből fölépíteni nem képes. m, eredeti.
401	Pozson	1769. Október 12.	Veszprémmegye a helytartótanács útján értesítettik, hogy a debreczeni superintendens Madarason tömérdek nép jelenlétében hallatlan pompával templomot szentelt, mely alkalommal az erszénybe 206 forint gyűlt, s ünnepély után a nép lakmározott. Fölhivatik a megye oda működni, hogy körében ilyesmi, különösen az adózó nép terhelhetésével ne történjék. I. másolat.
402	A. teveli	1769. Decz. 26.	Névsora az a. teveli iskola növendékeinek, kik is syntaxisták, grammatisták, coniugisták, comparisták, declinisták s lectores czim alatt összesen 67 voltak. I, eredeti.
403	Pápa	1770. Márcz. 23.	A pápai ref. egyház közönsége megbizza Sándor Gergely, Sárközy Gábor, Kun János, Eöry János, Oroszy István tagjait,

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
404	—	1770.	<p>hogya a vallásgyakorlat visszaszerzéseért minden hatóságnál lépéseket tegyenek, s szükség esetében Ágenst is használjanak. m, eredeti.</p> <p>Csáji Márton tiszamelléki ref. superintendens hosszú sorát mutatva fel a kerületében történt jogbitorlásoknak, azok megszüntetését hatályos szavakban sürgeti a kormánynál.</p> <p>I, másolat.</p>
405	Pápa	1770. Márcz. 25.	<p>Ismételve hívja fel a megye a pápai ref. egyházat, hogy a beruházás és épületei becsárát az urodalmi pénztárból felvegye. Nevezett egyház a pénzt visszautasítja, ellenben telkét s épületeit természetben visszaköveteli.</p> <p>I, másolat.</p>
406	Pozson	1770. Május 14.	<p>A helytartótanács utoljára figyelmezteti megyei úton Pápaváros ref. lakosait a becsár felvételére, meghagyván egyuttal a megyének, hogy felhívása nem sikerülvén, a pénzt birói kezekbe tegye le.</p> <p>I, másolat.</p>
407	Veszprém	1770. Szept. 22.	<p>A küldöttség értesíti a megyei gyűlést, hogy az urodalom kész a beruházási valamint a becsárt a pápai ref. egyháznak azonnal lefizetni, de az folyvást a telkek s épületek visszaadatását követeli, s követelését történelmi alapra fekteti.</p> <p>I, hiteles másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
408	Pápa	1770. Szept. 22.	Torkos József pert indít Szőke János szondiánus curátor ellen, mivel az a pápai ref. szegények javára hagyományozott tőke kamatait már 4 év óta nem fizeti. m, eredeti.
409	Veszprém	1770. Szept. 23.	Veszprémmegye miután a pápai ref. egyház évek óta vonakodott felvenni az urodalom által neki felajánlt becsárt, beteszi azt a megyei pénztárba, s erről a helytartóságát értesíti. l, másolat.
410	Pozson	1770. Nov. 15.	A helytartótanács tudatja a megyével, hogy a fejedelem a pápai ref. egyháznak egy évet és napot enged a gondolkozásra, melynek leteltével az összeget a kamarai pénztárba rendeli betéttetni, hol az a nevezett egyház javára 4 ^o / _o kamattal fog jövedelmezni. l, másolat.
411	Tapolczafő	1771. Febr. 19.	Az itt tartatott esperesi gyűlésen felmutatja Kun János esperes Soos István tractualis curátornak hozzá küldött vádaskodó levelét, melynek olvasásakor a papság annyira felháborodott, hogy onnan a gyűlés helyéről utnak indított levélben figyelmezteti aziránt: tartsa magát illő korlátok közt, s a keresztyénségtől üres balitéleteket gátolja. Soos István e levélre irt válaszában értesíti a papságot: hogy ő tudja kötelességét, s az esperes elleni vád már a su-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
412	Bécs	1771. Márcz. 26.	perintendenshez be van adva, s így fel- sőbb forumon fog eldöntetni, a tractus hát e tárgyban illetéktelen bíró. m, eredeti. Nagy Sámuel ágens értesítvén Eöry Jánost a pápai ref. egyház vallásügye állá- sáról, kéri, hogy a megyei gyűlésen pár- tolja s tehetsége szerint előmozdítsa a kor- mány kívánalmát, miszerint az hatezer újoncz megszavazását sürgeti; mert egy kedvező nyilatkozata e tárgyban, szőnyegen levő ügyöknek is szerencsés fordulatot adhat, így levén ő bizonyos helyen informálva. m, eredeti.
413	Tapol- czafő	1771. Aug. 7.	Torkos Jakab superintendens küldött- séget nevez, mely Kun János tapolczafői lelkész és esperestől számot vegyen a templom építésekor általa kezelt pénzek hova fordításáról. A választmány e napon mun- káját beadja.
414	Bécs	1772. Január 11.	l, eredeti fogalmazás. A pápai reform. egyház követeinek költsége, melyet a vallásügyben tett bécsi utazásuk alkalmával felszámítottak.
415	Bécs	1772. Január 26.	m, eredeti. E napon nyújtották be a pápai egy- ház megbizottjai Eöry János és Véghelius Sándor folyamodványukat Mária Teréziá- hoz, melyben az 1752-ben beszüntetett vallásgyakorlat folytatásaért esedeznek, hi-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
416	Bécs	1772. Január 26.	<p>vatkozva egyházuk történelmi életére, mely már a reformáció korában felfedezhető.</p> <p>l, másolat.</p> <p>Értesülvén a megbizottak, hogy a német nyelvű folyamodvánnyal inkább célhoz jutnak: ágens Nagy Sámuel által a főnebbi terjedelmes memorándumot kivonva, s németül fogalmazva adák át személyesen a fejedelelemnőnek.</p>
417	Bécs	1772. Január 27.	<p>német, másolat.</p> <p>A római császárhoz Mária Terézia férjéhez szinte nyújtottak be a főnebbiekhez hasonló tartalmu folyamodványt.</p>
418	Pápa	1772. Febr. 8.	<p>l, és n, másolat.</p> <p>Nagy Mihály a. teveli praeceptor tárgyalását kéri két évvel elébb már benyújtott folyamodványának. Melyre határoztatott, hogy drágasági pótlékul 10 forintot kap évenként, de a föltéttel, hogy az oktatásban, jelesen a német nyelv tanításában kellő szorgalmat fejtsen ki.</p>
419	Bécs	1772. Febr. 13.	<p>m, eredeti.</p> <p>A január 26-kán benyújtott latin s német folyamodványok tartalma illustrációjaul ágens Nagy Sámuel még egy német folyamodványt szerkesztett. Mindez siker nélkül maradt, meghagyatván a vallásügy eddigi helyzetében.</p> <p>n, másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
420	Pozson	1772. Május 11.	<p>A helytartótanács, mivel a pápai ref. egyház a kitűzött határidő leteltével is a becsárt fel nem vette, utasítja veszprémmegyét, hogy nevezett összeget kamatozás végett a győri sóhivatalhoz tegye át. E rendelet a május 29-ki gyűlésben felolvastatván, a pénztárnoki hivatal a parancs végrehajtására utasított, ki is a következő gyűlésben az illető sóhivatal nyugtáját fel is mutatta.</p> <p>1, hiteles másolat.</p>
421	Pozson	1772. Június 19.	<p>A kir. kamarai hivatal a pápai ref. egyház részére kötelezőt állit ki 2825 forint s 22 krról, melyben a 4°/_o kamatnak pontos fizetésén kívül igéri, hogy a tőkét három havi felmondásra kész mindenkor lefizetni.</p> <p>1, másolat.</p>
422	Pápa	1773 Aug. 4.	<p>Sándor Gergely s Eöry János végrehajtók, számolnak homokbödögei lakos néhai Lampért Mihálynak végrendeletében s ennek codicillusában kifejezett akarata mikénti teljesítéséről.</p> <p>E végrendeletben nevezetes azon 400 forintos alapítvány, mely boldogult által a soproni ev. iskolára hagyatott oly kikötéssel, hogy annak kamatát évenként vagy rokon, vagy pápai illetőségű Sopronban tanuló ref. ifju huzza s élvezze, — s hogy annál többen élvezhessék, kötelességül té-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
423	Bugyi	1773. Szept. 2.	<p>tetik a pápai reform. egyháznak arra ügyelni, hogy mindegyik ifju csak két éven át kaphassa az alapítvány kamatát.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Pestmegyei Bugyi helységben generalis Beleznay Miklós felhívása nyomán tartatott a négy reform. superintendentia részéről értekezlet, melyben tanácskozás alá vétetett az ágensek fizetése, a szondialapítvány kezelése, az ünnepek megtartása, házasulandók hirdetése, végül a négy kerület superintendentisei s főcuratoraiból alkotandó főconsistorium, élén Beleznay Miklós elnökkel, mely consistorium azonban sem törvényhozó, sem fölebbviteli forum nem leendő, ebben lőn a megállapodás. l, másolat.</p>
424	—	—	<p>Puncta Deutri ab Illustrissimo Domino Generali Nicolao Beleznay de eadem, Campi Vigiliarum praefecto, qua supremi consistorii a S. C. R. A. Majestate confirmati Praeside, relationi Admodum Reverendi Generalis Scribae Domini Johannis Kun commissa hoc tenore sequuntur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Van-e az árva ekkleziájának valamely deposituma, és mennyi? 2. Van-e clenodiuma, mi, mennyi, s hol conserváltatik? 3. Van-e valamely legátuma, kitől kapták, és mennyi az?

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
425	Pápa	1774. Szept. 4.	<p>4. Securus helyen van-e s kinél?</p> <p>5. Megvehetése iránt van-e elegendő securitas?</p> <p>6. Midőn erogatiókat tesznek, miből teszik, kinek s micsoda titulus alatt?</p> <p>7. Az exercitium cassatiójától fogva a restitutióért mennyi passusokat tettek, micsoda canalison, és mit dolgoztak, s ezekre mit költöttek?</p> <p>8. A publicumra, vagy is az Ágensek fizetésére contribuáltak-e, mit és ki által?</p> <p>9. A mely ekklézsiákba, isteni szolgálatra járnak a lelképásztorok, fizetnek-e nekik, és mennyit?</p> <p>Extradata per Joannem Kun V. Superintendentiae Transdanubianae juratum ordinarium Notarium. *)</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Osváld Zsigmond Torkos Katalin hadjadon gyámja, perbe idézi Noszlópi Csizmadia Katalint Eősz Mihály özvegyét 100 forinttartozásért.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>*) Közöljük ez okmányt egész terjedelmében, mert hisszük, hogy velünk együtt többen lesznek, kik a főnebbi pontban jelzett főconsistorium létrejöttéről tudomással nem birnak; pedig ime e pont annak habár ephémér létezését eléggé igazolja.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
426	Pápa	1775. Ápril 19.	Oroszy Mihály, maga s mindkét nemű utódainak nevében oda nyilatkozik, hogy ha Isten kegyelméből még valaha Pápán a reform. vallásgyakorlat életbe lépne: kötelezetteknek ismerik magokat arra, hogy a pápai határban levő szántóföldjeikből a reform. egyház részére nyolcz pozsoni mérőset azonnal örökre átadjanak. m, eredeti és másolat.
427	Veszprém	1775. Szept. 25.	Sándor Gergely gondnok perbe idézi Csizmadia Katalint özvegy Eösz Mihálynét a szegények pénztárába fizetendett tőke s kamat elmaradásaért. m, eredeti.
428	Pápa	—	A pápai ref. egyház közönsége hat pontban sorolja elő vádjait teveli predikátor Bányai István ellen, kérve a tractustól sérelmei orvoslását. m, másolat.
429	Pozson	1777. Január 7.	Horváth János, Czecei Mihály és Parragh Péter kenesei reform. lakosok, bizonyos vétség elkövetése miatt, az uriszek szigorú ítéletétől tartva, a róm. kath. egyház kebelébe lépnek, később szabadabban lélekzván elébbi hitőkre visszatérnek. Mint hithagyók a veszprémmegyei törvényszék által hat évi várfogságra ítéltettek. E büntetést szállítja le a helytartó tanács és pedig egy évre, hetenként két napi böjttel, — szigorú felügyeletet köve-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			telvén a böjt megtartására, — valamint arra is, hogy a foglyok ref. hivekkel ne érintkezessenek, — megvárja végül az illető plebánusok buzgalmától, hogy azok megtérítésében ernyedetlen szorgalmat fejtendnek ki.
430	Pápa	1778. Január 6.	l, másolat. Dancs György végrendeletileg hagy a pápai reform. árvaiskolának egy harmadfű, és a kéttornyú szinte ref. egyháznak egy negyedfű tinót.
431	Pápa	1740—80.	m, eredeti. Magyarhon protestáns lakosainak küldöttsége az elkeseredés, s mély fájdalom hangján sorolja elő a superintendentst választó jog korlátozása, s a protestáns valláselvekkel ellenkező eskü létezése miatti sérelmeit, kérve a fejedelemtől gyógyírt vérző sebeikre.
432	Pápa	1779. Márcz. 4.	l, másolat. Iszonyú tűz pusztított e napon Pápán, mely 130 ref. családot hagyott földél s táplálék nélkül. A Győrből érkezett segélyben 66-an részesültek, fejenként 70 pénzzel.
433	Pozson	1780. Auguszt. 10	m, eredeti. A kir. helytartótanács a borsosgyőri reform. iskolatanitót, ki tilalom ellenére egyházi functiók teljesítésére vállalkozott, komolyan megdorgáltatni, s jövőben min-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			den öt nem illető cselekvény teljesítéséről letiltatni, — az imaházat pedig vagy le- rontatni, vagy más célra használtatni pa- rancsolja, megbizván rendelete végrehajtá- sával veszprémmegye hatóságát.
454	Pozson	1780. Oktober 5.	l, másolat. Az acsádi reform. hívek kérelme foly- tán, kik faszerkezetű templomuk helyett szilárd anyagból ujat építeni ohajtanak, kö- telezi a helytartótanács veszprémmegye ha- tóságát, hogy az illető róm. kath. püspöki megye által kinevezendő biztos jelenlétében az ügyet megvizsgálja, s eljárása eredmé- nyét rögtön felterjessze.
455	Uj- gyalla	1780. Decz. 5.	l, másolat. Jókai Sámuel kívágott erdejének sző- lővé alakítását illető szerződés.
456	Pozson	1780. Decz. 18.	m, hiteles másolat. II-k József császárnak a népiskolákat szabályozó rendelete, melynek 8-k pontjá- ban a tanítói hivatalnak a jegyzői, kántori, s harangozói kötelezettség alóli felmentése hatályosan sürgöltetik.
457	A. tevel	1781. Január 8.	l, másolat. II-k József császár engedélye, melyben felhatalmaztatnak a közpénztárral biró hely- ségek s szabad kir. városok, hogy az is- kolai szükségekre évenként bizonyos ösz- szeget fordíthassanak.
			l, másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
438	A. tevel	1781. Márcz. 3.	<p>Helytartósági rendelet nyomán kiküldi Veszprémmegye Vörös Sándor főbirót A. tevelre kipuhatolni, mi jogalapon viseli Torkos Jakab a superintendensi czimet s hivatalt?</p> <p>Torkos Jakab előadván, hogy 1745-ben történt választatása, szokásos gyakorlat szerint a magas kormányhoz felterjesztetvén, ott ellene semmi kifogás nem tétetett: kéri hát közeledő halála napjáig a superintendensi hivatalban maradhatását, már csak azért is, mivel az ő édes atyja mint megyei főpénztárnok 32 éves pályáján a közönségnek sok és hasznos szolgálatot tett.</p> <p>I, másolat.</p>
439	Pozson	1781. Márcz. 24	<p>II-k József császárnak a szerzetesekre vonatkozó rendelete, melynek első pontjában az egyszerű társulás kivételével, szigorún tiltatik a külföldi szerzetek, préposztok s társulatokkal bármily szín s ürügy alatti érintkezés.</p> <p>I, másolat.</p>
440	Pozson	1781. Márcz. 26.	<p>II-k József császárnak a pápai bullák és constitutiókat illető rendelete, melynek bevezetésében az illető egyházi személyeknek szigorú kötelességeül hagyja meg, azokat jóváhagyás végett neki, és pedig a kihirdetés előtt mulhatlanul beterjeszteni.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
441	Kéttor- nyulak	1781. Ápril 8.	Kopócsi Pál predikátor elismeri, hogy a pápai árvaegyház által a k. t. laki predikátor számára adni szokott két császári aranyat ez évre felvette. m, eredeti.
442	Pozson	1781. Oktober 20.	Mihályfalvi János ágens megírja Tor- kos Jakab superintendensnek, a fejedelem- nek a protestánsok és nemegyesült görögök vallásgyakorlatára vonatkozó nézetét s aka- ratát, mely hat pontban nyer némi kifeje- zést, és a mely mintegy előhírnökét képezi a türelmi parancsnak. E pontokban nyilván- uló fejedelmi akarat teljesítése az illető hatóságoknak melegen ajánltatik. I, másolat.
443	Győr	1781.	A győri két protestáns egyház hivei folyamodnak a fejedelemhez, beszüntetett vallásgyakorlatuk visszaadatásáért. és pedig templom s iskolákkal együtt, indokolva ké- relmök jogosságát pontonként a magyar törvényből. I, másolat.
444	Ber- kesz	1781. Novemb. 10	Vay István értesíti Ráday Gedeont a báji értekezlet folyamáról, melyben e hó 4-kén két választmány kinevezése java- soltatott, egyiké, mely a királyi resolúció- kat concertálja, másiké, mely a felség előtt a superintendentiák köszönetét kifejezze, s az ide haza történt megállapodás nyomán, a nyolcz kerület érdekében működendő

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
445	Pest	1781. Nov. 20.	<p>mixtum consistoriumot szinte bejelentse, s a közvélemény szerint ez utóbbi küldöttséget képviselné saját személyében Ráday Gedeon. Szóba jött ez értekezleten az ágenssek évdíjának emelése is, mely tárgy előbb a superintendentiákkal közölni fog.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Ráday Gedeon Eöry János által értesíti a dunántúli reform. superintendentiát, hogy a vallásügy elintézése végett az illető helyeken megjelenendvén, úgy fogja a kerületet is képviselni, mint azt a közügy és saját lelke legüdvösebbnek fogja találni.</p> <p>m, eredeti.</p>
446	Veszprém	1782. Január 15.	<p>E napon adatott ki a folyamodó pápai ref. egyháznak az 1781 október 29-kén kelt, s a helytartótanács útján a megye főispánjának kihirdetés végett megküldött türelmi parancs törvényes alakban.</p> <p>l, hitetes másolat.</p>
447	Veszprém	1782. Január 25.	<p>Kihirdettetvén megyei gyűlésen a királyi leirat, mely vallásgyakorlatot enged azon községeknek is, melyek azt jelenleg nélkülözik: kéri a pápai ref. egyház jelenvolt tagjai a leiratnak küldöttség általi közzétételét, mi meg is ígértetett.</p> <p>l, másolat.</p>
448	Veszprém	1782. Január 25.	<p>Megyei ügyész Kun László indítványára hajlandó a megye a királyi leirat végrehajtását a jövő országgyűlésig elha-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
440	Bécs	1782. Febr. 14.	<p>lasztani. Ez ellen tiltakoznak a megyei protestánsok jelenvolt tagjai rögtön szerkesztett s benyújtott nyilatkozatukban, mely azonban a megye által nem fogadtatván el, a benyújtónak minden észrevétel nélkül visszaadatott.</p> <p>1, hiteles másolat.</p> <p>Pápaváros ref. lakosai, magasztalva a fejedelemségnek uralkodása kezdetén tanusított nagylelkűségét, bizalommal folyamodnak sokaig nélkülözött nyilvános vallásgyakorlatuknak mielőbbi megkezdhetéseért.</p> <p>1, eredeti fogalmazás.</p>
450	Szombathely	1782. Febr. 25.	<p>Szili János szombathelyi püspök ros néven veszi a községi kerületi táblának, hogy két járulnokot az ősi törvények mellőztével, a türelmi parancs által inaugurált eskü szerint iktatott be hivatalába, s a jövőre nézve minden ilyenmü eljárás ellen egyszer mindenkorra tiltakozik.</p> <p>A kerületi tábla e tiltakozás által sértve érezvén magát, felir a kormányhoz, s Bécsből azonnal leérkezik az ált következő válasz:</p> <p>Resolutio Imperatoris.</p> <p>Intercessione Cancellariae motus, ex speciali gratia, ulterioris poenae remissionem concedo; una confidens, eidem episcopo accuratam obligationis suae ad implementum atque obedientiam deinceps cordi futuram esse.</p> <p>Josephus 2-dus Imperator.</p> <p>1, másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
451	Bécs	1782. Február 26.	<p>II-k József császár beszélgetése a pápai ref. egyház küldöttjeivel Sándor Gergely és Osváld Zsigmonddal. Leírta Sándor Gergely.</p> <p>1, eredeti.</p>
452	Pápa	1782. Márcz. 2.	<p>Tanukihallgatás aziránt: vajjon Kosár Ferencz a pápai temetőben megjelent, s ott a tapoleczafői ref. predikátor temetési functiója ellen tiltakozó pápai plebános irányában használt-e illetlen s rágalmozó szokat?</p> <p>Tíz tanu Tallián Ferencz megyei főszolgabíró és Kálmán Pál eskütt, mint e vizsgálatra hatóságilag kiküldött bírák előtt egyezőleg vallották, hogy Kosár Ferencz főleik hallatára ennyit mondott: a plebános a mint jött, úgy el is mehet, elég van előtte csak azt rághasssa, de semmi rágalomszót nem mondott.</p> <p>1-m, másolat.</p>
453	Debreczen	1785. Márcz. 3.	<p>Kivonat a tiszántúli ref. superintendentiának Debreczenben Szilágyi Sámuel superintendens és Rhédei Ferencz főcurátor elnöklése alatt tartatott gyűlés jegyzőkönyvéből, melynek első s második pontjában a nyomtatandó hajdelbergi katechizmus ügye tárgyalatott, — a harmadikban fölemlítettett a tervezett nemzeti zsinat tartása, — melyre nézve előadja a főcurátor,</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
454	Bécs	1782. Márcz. 15.	<p>hogyan a legközelebbi februárhóban tartott pesti értekezlet, ennek helyéül Losonczt indítványozta, de megállapodás ekkorig nem történt.</p> <p>I, másolat.</p> <p>A pápai protestáns egyház tagjai a fejedelmi hat pontra megteszik alázatos észrevételöket, s azt a megyéhez beadván, egy alkalommal kéri lelkészeiket hatóságilag felhatalmaztatni a keresztes, esketés és temetés akadály s ellenmondás nélkül végezhetésére.</p>
455	Bécs	1782. Márcz.	<p>I, eredeti fogalmazás.</p> <p>Felirnak a pápai protestánsok a fejedelmhez, hét pontban terjesztvén elő alázatos észrevételeiket, melyeket már a megyére is beadtak, elősorolván egyszersmind a méltatlan bántalmakat, melyekkel róm. kath. polgártársaiktól a hat pont megjelenése óta illetetnek.</p>
456	Pozson	1782. Ápril 23.	<p>I, eredeti fogalmazás.</p> <p>Megparancsolja a kormány helytartótanácsi úton az illető hatóságoknak, hogy jövőben a cseh és morvaországba kiköltöző protestáns lelkészek, az illető magyarhoni superintendensek elbocsátó levelével jelenjenek meg új állomásukon.</p>
457	Pápa	1782. Május 23.	<p>I, másolat.</p> <p>A pápai ref. egyház biróilag inteti meg gróf Eszterházy Károly földesurat, hogy</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
458	Veszprém	1782. Junius 17.	<p>elfoglalt temploma s épületei helyén semminemű építkezést ne kezdessen, miután a nem rég felsőbb helyre beadott folyamódványában mindezek visszanyeréseért kérelmez.</p> <p>l, eredeti.</p> <p>Az 1781 október 29-kén kelt türelmi parancsot magyarázó háromféle királyi leiratnak pecsét alatti kiadatását kéri a pápai reform. egyháztagok, mit a megyei gyűlés teljesít.</p>
459	Sóly	1782. Aug. 7.	<p>l, hiteles másolat.</p> <p>Győrffi József ügyvéd és birtokos, Eöry János által értesíti a pápai ref. egyházat, mely szigorral eszközöltetik vidékükben a kormány által elrendelt összeírása a ref. hitközségeknek, annyira, hogy rendesen csak a családfők számíttatnak, a család egyéb tagjaira semmi reflexió, — szigorú kikérdezés történik arra nézve is, mind egyik gazda mit ajánl építkezésre, a predikátor és tanító évi fizetésére, a nemeseknél plane kötelezőt is emlegetnek sat.</p>
460	Pápa	1782. Aug. 12.	<p>m, eredeti.</p> <p>Rába Boldizsár megyei szolgabíró rendeletet ad ki, mely szerint mindaz, ki a helybeli ref. egyház által tanuúl kijelöltetik, a bizottmány előtt megjelenni tartozik.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
461	Pápa	1782. Aug. 12.	<p>Rába Boldizsár megyei szolgabíró, s esküttje Ujheli Antal, a pápai ref. egyház kérelmére tanukat hallgatnak ki de c o u t r u m :</p> <p>1. tudja-e tanu bizonyosan, vagy hallotta-e, hogy veszprém-megyében az asszonyfai pusztában levő kemenczehelyi nevű rétet, ugyszinte a mátyusházi pusztában a malomnál fekvő azon rétet is, melyeket most néhai Csúzi József pápai predikátor maradéki birnak, azelőtt mindenkor a pápai predikátorok birták?</p> <p>2. Tudja-e tanu azt is, hogy Asszonyfán azon öt holdföldet, melyet most Csúzi József uram successorai birnak, elébb szinte a pápai predikátorok birták?</p> <p>A pápai egyház javára nyilatkozott mindegyik hit alatt vallott tanú.</p> <p>m, hiteles másolat.</p> <p>A pápai ref. egyház biróilag inteti meg Csúzi Gáspár és József helybeli közbirtokosokat, hogy házaikat, melyek elébb az ő birtokát képezték, ne tegyék magok közt osztály tárgyává, miután azok visszanyerhetése iránt felsőbb helyre már folyamodott.</p> <p>A birtokosok e megintésre egyszerűen válaszolák, hogy ők nevezett házaikat föl-</p>
462	Pápa	1782. Aug. 23.	<p>A pápai ref. egyház biróilag inteti meg Csúzi Gáspár és József helybeli közbirtokosokat, hogy házaikat, melyek elébb az ő birtokát képezték, ne tegyék magok közt osztály tárgyává, miután azok visszanyerhetése iránt felsőbb helyre már folyamodott.</p> <p>A birtokosok e megintésre egyszerűen válaszolák, hogy ők nevezett házaikat föl-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
465	Pápa	1782. Aug. 26.	desuri ajándékozás után birják; ha azért valami kifogása van az érdemes egyháznak: végezzen a földesurral. I, eredeti. A megyei küldöttség teljesíti hivatását, összeírván a pápai reform. egyház fizető tagjait, mely munkából kiviláglik, mennyit ajánlottak az egyháztagek épületek felállítására, lelkészek s tanítók tartására pénzben, gabonában, s alapítványban? I, másolat.
464	Pápa	1782. Aug. 26.	Baranyai Ferencz és hitvese Varga Zsuzsánna, mindkettőjük halála után, Acsádon levő malomrészöket a pápai predikátorok tartására hagyják. m, eredeti.
463	Pápa	1782. Aug. 30.	Tanukihallgatás aziránt: tudja-e tanu, hogy a pápai reformatusoké volt a ház, mely utóbb Csúzi Gáspár urra szállott, — valamint, hogy némely tisztikok professori házak voltak, — végül hogy a reformatusoknak kötemploma volt toronnyal, mely elhanyagván, helyén most ispotály építtetik? Rába Boldizsár megyei főszolgabíró s esküttje Csoknyai József által történt kihallgatás alkalmával négy róm. kath. tanu a ref. egyház jogai mellett nyilatkozott. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
466	A tevel	1782. Aug. 31.	Alkájér kömivesmester Szathmári Ács András teveli predikátor jelenlétében meg- becsüli a pápai reform. egyház teveli cu- riáján levő házát, a becsár 515 forint. n, eredeti.
467	A. tevel	1782. Aug. 31.	Ugyanazon épületben az ács és asz- talosmunka a teveli előljáróság által be- csültetik 198 forint 10 denárra. m, eredeti.
468	Pápa	1782. Szept. 7.	A megyei gyűlés azon elv nyomán, hogy a vallásgyakorlat feletti intézkedés nem a fejedelem, hanem egyenesen az or- szággyűlés joga, a nézetet akarja érvényre emelni, hogy a protestánsokat még az ar- ticularis helyeken sem illeti meg a vallás- gyakorlat joga. E nézet valósítása ellen tiltakozik a megyei protestánsok testülete, mely nyilatkozat azonba tisztelettel félre- tétetett. l, másolat.
469	Pápa	1782. Szept. 7.	A pápai ref. egyház alázatos észre- vételei a Bécsben 1782 február 26-kán kelt királyi leiratra, mely a nyilvános val- lásgyakorlatot föltétekhez, jelesen a lélek- szám s anyagi erőhöz köti. l, egykoru kézirat.
470	Pápa	1782. Szept. 10.	Horváth Ferencz és Tallián Ferencz megyei kiküldöttek bizonyítványa arról, hogy ők a pápai ref. egyház folyamodványa párját egyéb, számszerint nyolcz darab iratokkal

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
471	—	—	együtt gróf Eszterházy Károly egri püspök s földesurnak megküldötték, szinte egy hovával később az urodalmi praefectusnak is. I. hiteles másolat. Zemplénmegyének a stolát szabályozó határozata, melyben kimondatik, hogy jövőben az 1647. XII. törvényezikk értelmében mindegyik felekezet lelkészei saját hivaiktól kapják fizetésöket. I. másolat.
472	Pápa	1785. Január 6.	Sánta Tatay János végrendelete, melyben a pápai egyházzról s annak szegényeiről jóltevőleg emlékezik, hagyván imezeknek 6 forintot, az egyháznak pedig építésre, a többi hagyományosok kielégítése után fennmaradt pénzösszeget. m, eredeti.
473	Ógyalla	1785. Február 1.	Idősb Jókai Sámuelnek Ábrahám zsidóval kötött szerződése, melyben annak. curialis háza telkén helyet enged három évig husmérésre. m, eredeti.
474	Pozson	1783. Márcz. 29.	Veszprémmegye értesítettik a helytartótanács által azon királyi leiratról, mely rendeli, hogy az elfoglalt épületek becsára 2825 frt és 22 dénár ekkorig sem vétetvén fel, az a pápai ref. egyház javára, a kir. kamaránál fog 4 ^o / _o kamattal gyümölcsözni. I. másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
475	Vesz- prém	1785. Május 5.	Pápayáros ref. polgárai kéri a me- gyét, hogy a számukra is engedélyezett nyilvános vallásgyakorlatot tartalmazó s a helytartótanács által a megyéhez már le- küldött királyi leiratot törvényes alakban nekik kiadatni kegyeskedjék, mely kérelmök a fentirt napon tartott gyűlésben teljesítte- tt is. l, hiteles másolat.
476	Pápa	1785. Május 5.	Budai Antal, mint hitvесе Szokolay Zsuzsánnának meghatalmazottja beleegyez abba, hogy sógorasszonya Németh György és Dobosnak, az ő nemes telkén épült há- zaikat kibecsültesse. m, eredeti.
477	Pápa	1785. Május 10.	Kolosvári Ferencz megyei eskütt, fő- bírói meghagyás nyomán értesíti Ruszek János pápai bírót, hogy a felség által a protestánsoknak engedélyezett vallásgyakor- lat már hatóságilag kihirdettetett, s felkéri őt is érintett rendeletnek a város terüle- tén leendő közzétételére, valamint örökösre a felett, hogy rendetlenségek ne történje- nek, és senki az illető hitfelekezetet vallása gyakorlatában ne háborgassa. l, eredeti.
478	Pápa	1785. Junius 25.	A pápai ref. egyháznak az Eöry Szabó családdal kötött szerződése, melyben ne- vezett család saját nemesi telkéből az épí- tendő imaház számára átenged 47 $\frac{1}{2}$ négy-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
479	Pápa	1785. Auguszt. 5.	<p>szegőlet szabad bejárással együtt, miért is az egyház elengedi annak tartozásában levő 1120 forintját, s megtéríti a zsidelyezés költségét 300 forintot, melyet az Eöry család fizetett ki az általa haszonbérben birt parochialisház földélete kijavításaért. m, eredeti.</p> <p>Idősb Jókai Sámuel nem lévén képes a pápai ref. egyházat cselekvőleg, öt pedig szenvedőleg illető egyezerforint visszafizetésére: ő gyallai szőlőhegyét jelöli ki ez összeg erejéig. m, eredeti.</p>
480	Pápa	1785. Aug. 50.	<p>Baranyai Ferencz s Varga Zsuzsánna pápai reform. lakosok, átengedik az acsádi malomnak általok birt ötödrészét a pápai predikátorok tartására. m, eredeti.</p>
481	Moesolád	1785. Szept. 5.	<p>Mészely Istvánné Bódis Juliánna, átengedvén a piacon levő házat a pápai reform. egyház szükségére, lakosainak a lakást felmondja. m, eredeti.</p>
482	Tóth vársony	1785. Szept. 7.	<p>Pázmándy Éva, Oroszy Krisztina beváltják családjoknak a multban tett ígértét, átengedvén a gyapjamosói dülőben levő nyolcz pozs. mérős szántóföldet a pápai ref. egyháznak. m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány kellének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
485	Vesz- prém	1785. Nov. 12.	Kihirdeti veszprémmegye a kir. hely- tartótanácsnak ezévi szeptember 9-kéről kelt rendeletét, melyben meghagyatik neki, hogy ezentúl a lisztválasztásoknál ne a fe- lekezeti érdekre, hanem és kizárólag az egyén érdemeire legyen tekintet és figye- lemmel. I, eredeti.
484	Pápa	1785. Decz. 12.	Sándor Gergely a pápai ref. egyház gondnoka, Tallián Ferencz főszolgabíró előtt megindítja a pert szilasbalhási közbirtokos Kenessey Lázár ellen 1020 forintra rugó tartozásért. m, eredeti.
485	Pozson	1784. Ápril 14.	Királyi rendelet nyomán, megbizza a helytartótanács a megyei s egyéb illetékes hatóságokat, hogy a helvét s ágostai hit- vallású, valamint a nemegyesült görög egy- házak birtokában levő alapítványok pontos összeírását eszközöljék. I, másolat.
486	Nagy harsány	1784. Ápril 19.	Halász József predikátor értesíti a pá- pai egyház főgondnoki hivatalát, hogy hosz- szabb gondolkozás, s a körülmények kellő bírálata után, az egyház meghívását elfo- gadja, — ez alkalommal felkéri Torkos Ja- kab superintendenst is, hogy őt a dunántúli superintendentia kebelébe felvenni, s fő- pásztori grátiájára méltatni kegyeskedjék. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helve	ideje	
487	Pápa	1784. Juni 17.	Sándor Gergely a pápai egyház gondnoka összeírja egyháza tőkéit, s ingatlan vagyonát. Mely összeírás szerint nevezett egyház vagyona képvisel 38316 frt 20 krt 2019 forint évi jövedelemmel. l, eredeti.
488	Pápa	1784. Juli 18.	Halász József lelkész, Eöry János és Bende Péter előjárók megalkusznak a pápai cserepesmesterrel a templomtető befedésére, ölenként számítandó 60 pénzben. m, eredeti.
489	Pápa	1784. Juli 26.	A pápai ref. egyház előjárósága kötelezi magát, hogy a néhai Telekesi Török István özvegye Komáromi Katalin Asszony által még 1732-ben a pápai predikátorok és professorok javára hagyott, de most az imaház építésére felhasznált 4050 forinttól évenként 5 ^o / _o kamatot fizetend, valamint a többi hagyományost is évenként kielégítendi.
490	Veszprém	1784. Aug. 25.	l, eredeti. Eöry János a pápai egyház megbízottja, megköti a teveli ház eladása iránt a szerződést Hollósi János és Kovács Judit házasságokkal 625 forintban. m, töredék.
491	Veszprém	1784. Aug. 27.	Sándor Gergely egyházi gondnok pert kezd özvegy Komáromi Józsefné Eösz Katalin ellen 273 forinttartozásért, szolgabíró Rába Boldizsár előtt. l, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
492	Pápa	1783. Február 1.	Simon György pápai plebános bizonyítványa arról, hogy Molnár János és Szabó Erzsébet reform. jegyesek a szent mise után három izben kihirdettettek, — s megengedi, hogy azok saját hitfelekezetök lelkésze előtt tehetik le a házassági esküt, ha előbb kötelezettségöknek eleget tesznek. l, eredeti.
493	Pápa	1783. Február 9.	Eperjesi István egyházi gyűlés elé terjeszti a leltárt, melyben elősorolva vannak a templomépítésnél használt, s jelenleg még meglevő különféle eszközök. m, eredeti.
494	Veszprém	1783. Február 14.	A pápai ref. egyház veszprémmegyét közreműködésre kéri a kir. kamaránál, hogy épületei s telkei becsárát, mely jelenleg a győri sóhivatalnál jövedelmez, kezéhez vehesse. m, eredeti fogalmazás.
495	Buda	1783. Ápril 7.	Elrendeli a kir. udvari kamara, hogy a veszprémi sóhivatal fizesse ki a pápai ref. egyházat illető 2825 forint és 22 krt kamataival együtt, mely 1772 óta a győri sóhivatal kezelése alatt volt. l, másolat.
496	Kapos	1783. Ápril 17.	Domokos Ferencz, herczeg Eszterházy ügyvéde, beleegyezik abba, hogy a pápai egyház a Komáromi Józsefné által 110 forinttartozásban átengedett bácsi sző-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
497	Pápa	1783. Május 12.	lőt, mely urodalmi telken van, nevére irat- hassa, s tulajdonjoggal birhassa. m, eredeti. A pápai ref. egyház megbizza Hor- váth Margavics Józsefet s társait, hogy a telkek s épületek becsárát 2825 forint s 22 krt a veszprémi sóhiyataltól vegyék fel. l, eredeti.
498	Pápa	1783. Május 27.	A pápai ref. egyház e napon tartott consistoriumának jegyzőkönyvében ez áll: Tiszteletes Járdánházi Gábor pro- fessor uram a maga functióját el- kezdette, az iskolai ifjuság taní- tásához fogván in nomine Domini Amen.
499	Pápa	1783 Julius 30.	m, hiteles másolat. Eöry János a pápai egyház főcurátora, a Szondy Zsuzsánna által hagyományozott, Chernel László egyik végrendeleti végre- hajtó által pedig, hihetőleg a vallásgyakor- latnak Pápán lett beszüntetése után a fel- sőbbi reform. egyháznak ajándékozott mosdót kannával együtt visszaköveteli.
500	Pápa	1783. Szept. 15.	m, eredeti fogalmazás. Nemes Görzsönyi Katalin e napon alá- írt végrendeletében hagy a pápai ref. egy- háznak 25 forintot, a tanító professornak pedig egy vetett ágyat. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
501	Pápa	1786. Ápril 4.	Járdánházy Gábor professor beszéde az e napon tartott közvizsga előtt és után. Ugyanitt olvasható nevezett professor-nak halotti beszéde is, melyet Torkos Jakab teveli predikátor és superintendentus temetésekor a teveli templomban 1785 december 1-jén tartott. m, másolat.
502	Pápa	1786. Aug. 2.	Miután 1785 évi január 31-kén Eöry János pápai ref. curátor kértére még egy tanukihallgatás történt, s négy tanu ismét a pápai egyház jogai mellett nyilatkozott: nevezett curátor, Csúzi József successorait törvényesen meginteti, hogy az asszonyfai és mátyusházi rétet s földeket a pápai egyháznak mint hajdani pium legátumot jólélekkel liquidálják, illetőleg birtókába vissza-boesássák. m, hiteles másolat.
505	Pápa	1786. Szept. 8.	Tudomásul veszi az egyház consistoriuma, hogy Járdánházy Gábor professor Nyárádra költözött, ott rendes lelkészi állomását elfoglalandó. m, másolat.
504	Pápa	1786. Szept. 29.	Tiszteletes Csépan János professor megérkezett, s professori funkcióját elkezdette, — így adja ezt elő az egyház jegyzőkönyve a jelzett napról. m, hiteles másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
505	Tata	1786. Decz. 20.	A Jókaiféle perben végrehajtás rendeltetvén el, végrehajtóul Miskei Pál főszolgabíró küldetik ki. l, eredeti.
506	Pápa	1786. Decz. 20.	Kaszás János, a Jókai Sámuel által birt, de a pápai reform. egyház részére lefoglalt ó gyallai jószág jövedelméről számol. m, eredeti.
507	Pápa	1787. Január 10.	Járdánházy Gábor nyugtája 54 forint-ról, mely összegben, hogy minden fizetési hátralékát a pápai egyház pénztárából felvette, megismeri. l, eredeti.
508	Pápa	1787. Február 8.	A pápai reform. egyház elégtelen tagjainak kívánalma hat pontban az egyház kormányzatát illetőleg. Kívánják ezek „Együgyű Reflexiók” című iratukban, hogy Horváth Margavich József pereceptor jövőben évenként pontosan számoljon --- kívánják, hogy disinteressatus személyekből álló presbyterium legyen, s ebbe az alsóbb néposztályból is, dologhoz értő, becsületes emberek beválasztassanak, --- kívánják, hogy a presbyteri gyűlés ne a curátor házában, hanem a parochián a tiszteletes predikátorok jelenlétében s közreműködésével tartassék, különben a nem ily alakban tartandó gyűlés végzéseit nem fogják respectálni sat. m, eredeti, aláírás nélkül.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
509	Pápa	1787. Febr. 18.	Osváld Zsigmond elismeri, hogy azon ház a ref. templom végében, mely a vétel alkalmával az ő nevére iratott, nem az övé hanem az egyházé, melynek pénztárából fizettetett a vételár is, s mindez csupán a könnyebb megszerezhetés szempontjából történt. m, eredeti.
510	Pápa	1787. Márcz. 2.	Eöry János curátor felvesz özvegy Sándor Gergelyné Torkos Zsuzsanna Aszszonytól egyháza részére rövid időn visszaszafizetendő 400 forintot. m, eredeti.
511	Pápa	1787.	Az egyház elégtetlen tagjai felhívják Eöry János gondnokot, hogy éveken keresztül be nem terjesztett számadásait valahára mutassa fel, különben mindenről felelőssé teszik. m, másolat.
512	A. tevel	1787. Június 28.	Vecsei Miklós a. teveli predikátor a pápai lelkészi állomás elfogadásával gyűlésileg megkináltatván, köszönetet mond a megtiszteltetésért, de kijelenti, mikép helybenmaradását lényeges okok követelvéen, mozdulni nem fog. m, eredeti.
513	Kömlőd	1787. Július 10.	Endrédi Ács József kömlődi lelkész szinte meghívást nyer a pápai egyháztól, de megköszönvén a személye iránt tanu-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
514	Pápa	1787. Január 7.	<p>sított vonzalmat, helybenmaradását ünne- pélyesen kijelenti. m, eredeti.</p> <p>Eősz Katalin könyörög az egyházi consistorium előtt, hogy tartozása miatt jog- gal lefoglalt szőlője adassék neki ismét vissza.</p>
515	Pápa	1788. Január 15.	<p>m, eredeti.</p> <p>Eőry János gondnok, egyháza nevé- ben kéri a megyét, nevezzon ki bírót, a ki Balháson a Kenessey Lázár által kijelöl- endő ingó s ingatlan vagyont összeírja s leltározza.</p>
516	Bőny	1788. Febr. 15.	<p>l, eredeti.</p> <p>Pázmándy József superint. főcurátor értesíti a pápai egyházat a kormány által felállítani szándékolt vegyes iskolákról, ki- fejezvéen soraiban ellenszenvét azok iránt, s megküldvén ez alkalommal a debreczeni reform. egyháznak e tárgyra vonatkozó vé- leményét is.</p>
517	Pápa	1788. Márcz. 26.	<p>m, eredeti.</p> <p>Torkos János Pápan a Szentlászlóut- czában levő családi háznak őt illető har- madrészét az egyháznak 300 forintért örök árban ajándékol átengedi.</p>
518	Pápa	1788. Márcz. 29.	<p>m, eredeti.</p> <p>Torkos Pál, a főnebbi Szentlászlóut- czai háznak őt illető harmadrészét szinte átengedi a pápai egyháznak 280 forintért. m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
319	Pápa	1788. Ápril 6.	Tatay Imre s hitvese Nagy Eszter, ismét ez utóbbinak nővére Nagy Mária, a pápai ref. iskola építésére alapítottak 50 forintot, követelvén ez összegnek a családra viasszaszállását, 'ha az iskola beszűntetlennék. m, eredeti.
320	Pápa	1788. Ápril 8.	A Tormacs család tagjai bíró által intelik meg a eurátori hivatalt, értesítvén általa az egyházat, hogy a megvásárolt Torkosféle házban még az ő családi részök benn van, ez hát teherként nehezedik a vevő egyházra. m, másolat.
321	Pápa	1788 Május 27.	A pápai egyház segélyt kér a Superintendentiától, hogy a szegénysorsu tanulóifjakra nézve oly jótékony intézetet az alumniumot megbővithesse. Ez ügy az azon évi május 27-kén Kocson tartott gyűlésben az esperesi kar figyelmébe ajánltatik. m, eredeti.
322	Debreczen	1788. Aug. 14.	Debreczen város tanácsa értesíti a pápai egyházat, hogy a nála kamaton levő 12000 forinttőkének kamatát ő mindég kellő időben küldi, de a nyugtát rendes időben soha sem kapja. Kéri hát az ez érdembeni intézkedést, különben kénytelen leend a tőkét visszafizetni. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
523	Buda	1788. Nov. 10.	Az ó gyallai birtok iránt Jókai Sámuel ellen kezdett s föllebezett perben a hétszemélyes tábla a kir. tábla ítéletét helybenhagyja. I, eredeti.
524	Pápa	1788. Nov. 19.	Pázmándy János elismeri, hogy azon részjószágot, melyet Kenessey Lázár tartozása kielégítéseül a pápai egyház birtokába bocsátott, nevezett egyháztól 1934 forint s 4 krért megvette, s a kialakult vételár lefizetése után azt már birtokába is vette. m, eredeti.
525	Pápa	1789. Junius 11.	A pápai iskola részére alkotott törvények, melyek azon évi augusztus 22-kén Csépan János professor által nyilvánosan ki is hirdettettek. m, másolat.
526	Pápa	1790. Márcz. 11.	Ez évi januárhóban veszprémmegyéhez érkezett királyi leiratban kijelentetik, mikép a legközelebbi országgyűlésig, mindennemű és természetű vallásügy, kizárólag a türelmiparancs határozatai, illetőleg fejedelmi intézkedés szerint oldatik meg. E leirat ellenében a megyei protestánsok a fejedelmi diplomák s békekötések által biztosított vallásgyakorlatukhoz ragaszkodnak, kijelentvén, hogy ragaszkodásukat legfensőbb helyen is készek védeni. I, eredeti.

Sorszám	Az okmány kellének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
527	Alsóőr	1790. Május 6.	Mórocza Sámuel s Oroszy Krisztina házassok. Tótvázsonyban lakó Tósoki Mihálynál kamaton levő 200 forinttőkéjüket a pápai ref. egyház iskolája szükségeire átengedik. m. eredeti.
528	Buda	1790. Aug. 26.	A tiszántúli superintendenciában gyűlt a pápai egyház számára 359 forint 9 kr. Ez összeg Deáki István debreczeni predikátor által elküldetett Budára Hunyadi Ferencz szinte debreczeni predikátor és generális notáriushoz, ki is azt onnan Noszlopi József által küldötte Pápara. m. eredeti.
529	Pápa	1790. Decz. 10.	Tiszteletes Márton István ur, a helybeli consistorium által professornak választatik. Fizetése lészen évenként 400 rhénes forint, az egyházi szolgálatért a gyülekezet templomában 12 pmérő buza, s minden tanítványtól 2 forint. m. hiteles másolat.
530	Pápa	1791. Febr. 1.	A pápai ref. egyház folyamodik Torkos Jakab pápai espereshez, hogy tűz által semmivé lett egyházi épületei, jelesen iskolája felépítésére, professorai évdíjának emelésére nyujtson segélyt az egyházmegye. Mely folyamodvány köröztetése, s tartalmának sikeres előmozdítása az egyházmegyei gyűlés által elhatározott. m. másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helve	ideje	
551	Pápa	1791. Július 20.	Bóné József özvegye felszámítja az egyház részére tett kiadásait, melyeket kölcsönös computus útján megtéríttetni kéri, másolat.
552	—	1791.	Consilia contra Protestantes per Clerum cusa, e czim alatt létezik egy irat, melyben utasítatik a clerus, miként igyekezzék a protestánsokat a kormány előtt gyanúsítani, s elhomályosítani, hogy így a róm. katolikusok annak kegyét megnyerhessék. I, töredék.
555	Buda	1791. Szept. 25.	Az ezen évben tartott zsinat határozata nyomán báró Prónay Gábor gömörmegyei főispán elnöklete alatt összeült egyes bizottmánynak, az alsóbb és felsőbb iskolák kormányzását, valamint a vallásos könyvek praeventiv censuráját megállapító szabályai. I, másolat.
554	Pápa	1791. Nov. 2.	A collegium pénztára az egyháztól különválasztatik, kineveztetvén a collegium legelső pénztárnokául kellő utasítással Nemzetes Kovács Ferencz ur. m, másolat.
553	Pápa	1792. Febr. 18.	Eskümintá presbyterek számára, készíttette Eöry János curátor. m, eredeti.
556	Pápa	1792. Márcz. 9.	Özvegy Szöllösi Istvánné végrendelete, melyben az egyháznak 25 forintokat rendel fenmaradandó vagyonából kiadatni. m, eredeti.
557	Pápa	1792. Márcz. 20.	A pápai reform. egyház alumnusai kötelezik magokat arra, hogy háladatosságuk

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
538	Pápa	1792. Ápril —	<p>jelöl, ha a consistorium által képeseknek fognak ítélteni, a legkisebb osztály vezetésére egy évig szívesen vállalkoznak.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Németh Ádám, Vajda Péter, Tóth István, Tóth József alumnusok ifjú heveség s meggondolatlanságból az egyház kívánalmának, miszerint, ha az illetők által tanítóképeseknek ítéltenek, egy évi tanítóságra szívesen vállalkoznak, határozottan ellenszegülnek. Később megbánva tettüket, készeknek nyilatkoznak a tanítóság elfogadására, bocsánatot kérvén az egyháztól, s visszavételüket az alumnusok közzé.</p> <p>l, eredeti.</p>
539	Páp	1792. Május 12.	<p>László Lőrincz tanuló alumnusi kötelezettsége alól menekülni kívánván, kilép; később rendetlen s dölyfös magaviselete miatt elutasítatik. Megbánva tévedéseit, tanuló társai közé kéri magát visszavétni. Kérelme megadatik, de a consistorium formászerinti megkövetése, s tizenkét botütés kiállása után.</p> <p>m, eredeti.</p>
540	Pápa	1795. Febr. 5.	<p>A pápai iskola professorai Márton István s Lácza József értesítik a pápai esperességet a tanulók gyors szaporodásáról, valamint arról is, hogy a pápai egyház belátván az építkezés halaszthatlan voltát, legközelebbi gyűlésében az ifjuság számára</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
541	Pápa	1795. Április 24.	<p>lakszobák építését határozta el. Kéri hát a lelkészi kart oda működni, hogy híveik ez üdves ezélra adakozzanak, s az anyagok szállításában a pápai egyháznak segédkezet nyujtsanak.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>A pápai ref. gymnasiumban az elemi iskola tanfőjének díjlapja Sárospatakra küldetik, hol azt Szombati János igazgató körözteti, biztosítván a vállalkozó, Torkos Jakab pápai esperes által, hogy tanusítandó szorgalma s erkölcsös magaviselete után számolhat a pápai tractusban biztos előléptetésre.</p> <p>m, eredeti.</p>
542	Pápa	1795. Július 28.	<p>A pápai ref. egyház megbizza Márton István gymnaziumi professort, hogy a Bécsben lakó hitsorsokat az iskola segélyezésére felhívja, sőt személyesen megkérje.</p> <p>l, eredeti:</p>
543	Pápa	1795. Június 1.	<p>Láczai József házbérre évenként 60 forintot kér a pápai egyháztól, továbbá azt kéri, hogy miután ő az előléptetett Márton István helyét tölti be, illő, hogy annak fizetését is huzzza. Első kérelme azonnal teljesített, a második az építkezésre kiadott sok költség miatt boldogabb időkre halasztatott.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
544	Pápa	1794. Július 19.	Folyamodik Lácza József a helybeli presbyteriumhoz, hogy második kérelmét is teljesítse, mivel az jogos és méltányos. m, eredeti.
545	Pápa	1794. Nov. 2.	A pápai reform. collegiumbeli deákifajknak törvényeik 86. §-ban, melyek a jelzett évben és napon közönségesekké is tétettek. m, másolat.
546	Pápa	1794. Nov. 11.	Tiszteletes Lácza József professornak fizetése javítását kérő folyamodványa az egyház consistoriuma által kellően méltányoltatván, évdija 40 pmérő gabonával javíttatik. m, másolat.
547	Pápa	1795. Márcz. 29.	Lácza József a collegiumra ügyelő pápai consistorium rendeleteire metsző észrevételeket tesz, s azokban a tanári kar ellen emelt vádakat a maga részéről el nem ismeri, s azokat élesen bírálja, sőt egyenként czáfolja. m, másolat.
548	Pápa	1795. Márcz. 29.	Horváth József szerényen még is férfiasan felel a consistoriumban ellene is emelt vádakra. m, eredeti.
549	Pápa	1795. Ápril 10.	Lácza József és Horváth József levélben kérik fel Eöry János egyházi gondnokot ügyök mielőbbi részrehajlatlan vizsgálatára, különben kénytelenek azt a superintendentia elé terjeszteni.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
			<p>A fájt e két jólelkű s buzgó profes- sornak, hogy a consistoriumban általános panasz emeltetett a tanórák elhanyagolása, a classistáknak a hétköznapi istenitisztele- től visszatartása, az éneklés mellőzése, s a szünidő megnyújtása ellen, s ők mago- kat hibásoknak nem érezvén, kéri a vizs- gálatot.</p> <p>m, eredeti.</p>
330	Kőszeg	1793. Május 26.	<p>Chernel Sámuel a pápai ref. collegium számára 1000 forintalapítványt tesz, köte- lezvén magát nevezett összegnek egy év alatti befizetésére.</p> <p>m, másolat.</p>
331	Pápa	1793. Június 15.	<p>A pápai ref. egyház és iskola előljá- rói arra kéri gróf Ráday Gedeon főcurá- tort, eszközölné ki, hogy a dunamelléki superintendentia a pápai collegiumot decla- rálná a superintendentia anyaiskolájául, s azon ünnepi legátiókat, melyek sem a de- breczeni sem a pataki iskolák által még elfoglalva nincsenek, engedje át ezen col- legium ifjai számára.</p> <p>m, eredeti fogalmazás.</p>
332	Pápa	1793. Június 23.	<p>Jegyzéke azon tantárgyaknak, melyek a jelen iskolaévben a rhetorok és poeták- nak eltanítottak, és a melyekből közvizs- gát is adnak.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
533	Pápa	1793. Aug. 12.	E napon tárgyalatott a ref. egyház consistoriumában Ferenczi Sámuel tanító kérvénye, melyben az a Sándorféle alapítványnak végrendeletileg őt illető kamatát kiadatni kéri. Határozattá lőn, hogy ha a per alatti ügy szerencsésen befejeztetik, a multról is meg fogja kapni az őtet jogosan illető kamatot. m, eredeti.
554	Veszprém	1796. Május 25.	Az itt tartott superint. gyűlés elé három kérelmet nyújt be a pápai egyház előljárósága. Tantervet mutat fel, mely szerint a collegiumi ifjuság a philosophiát és theologiát három év alatt bevégezheti, — kéri továbbá a pályavégzett theologusoknak rektorokul alkalmazását az esperességekben, -- végül panaszt emel a b. somogyi esperesség ellen, mely a pápai tanulókat az ünnepi legáció élvezésétől körében eltiltja. A két elsőbb kérelem azonnal teljesítettett, a harmadikra nézve a révkomáromi gyűlés ide vonatkozó határozatának érvényben maradása határozatilag kimondatott. m, másolat.
533	Pápa	1797. Febr. 7.	Baranyai Ferenczné nemes Nagy Juliánna, kéri a pápai ref. egyház consistoriumát, hogy mostohaleányait hamis hírek terjesztéseért megdorgálni, s általuk személye megkövetését eszközölni kegyesked-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			jék, — a consistorium választmányra bizza ez ügy elintézését. m, eredeti.
556	Pápa	1797 Márcz. 21.	A gyülekezet szegényei folyamodnak Eöry János főgondnokhoz, hogy tekintve a mostani drágaságot, a rendes évi se- gélyen kívül, szíveskedjék őket a Kenes- seyféle alapítvány kamataiban is részesíteni. m, eredeti.
557	Pápa	1797. Május 5.	Csirke Tatay János corrector köszö- netet mond a consistoriumnak itteni hiva- taloskodása alatt vele érzetelt jóságaért, egyszersmind bizonyítványa kiadását tisz- telettel kéri. m, eredeti.
558	Vesz- prém	1797. Június 7.	A veszprémmegyei nemesség evang. része kéri a megyei hatóságot, hogy az 1791. XXVI. törvénycikk alapján mentse fel az insurgens ev. nemességet a róm. kath. istenítisztelet kötelezett látogatásától. m, eredeti fogalmazás.
559	Pápa	1797. Jún. 11.	A pápai ref. egyház külső s belső előjárói folyamodnak a superintendent. con- sistoriumhoz, hogy az ekkorig kizá- rólag általuk fentartott pápai is- kolát vegye pártfogása alá, esz- közölvén számára ünnepi legá- tiókat, bor és buza supplicatiókat, valamint rektoriákat is. m, hiteles másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
560	Tata	1797. Június 15.	A most érintett folyamodvány a superint. gyűlésen tárgyalatván, a többség a pápai iskolát ismeri el a kebelében létezők közt elsőnek, s gyarapításán szíve szerint igyekezni is fog. m, hiteles másolat.
561	Pápa	1797. Június 22.	Csirke Talay János az egyház consistoriumához beadott nyilatkozatában részletezve elősorolja subrectori s correctori ffzetése hátralékát, mely összesen 325 forintra rug, kérvén ez összeg gondviselését, míg neki arra szüksége leendő. m, eredeti.
562	Pápa	1797. Decz. 17.	Láczai József professornak, mint a múlt évben kinevezett gazdasági felügyelőnek, fáradsága némi jutalmául minden száz akó bor után öt akó árát rendeli a consistorium évenként kiadatni. m, eredeti.
563	Péczel	1798. Ápril 18.	Itt tartotta a dunamelléki superintendia gyűlését, melyben a pápai iskolát a superintendia anyaiskolájául elismeri, s mint ilyennek támogatását igéri. m, hiteles másolat.
564	Pest	1798. Augusztus 20—22.	Az itt tartatott convent alkalmával a tiszamelléki és dunántúli superintendenciák az ünnepi követségekre nézve abban allapodtak meg, hogy az egyházak jogában álland ezután is azon iskolából kérni ünnepi legátust, a mely nekik tetszik, s

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			ebbe a többi superintendentia is belenyugodott.
565	Pest	1798. Aug. 22.	m, másolat. A két protestáns egyház küldöttjei Budán az ország nádoránál közreműködésért, s azután magánál a fejedelemnél a budai zsinat határozatainak megerősítéseért könyörögnek.
566	Pápa	1798. Nov. 22.	l, másolat. Márton Gábor gymn. tanító kéri az egyházi consistorium engedélyét arra, hogy somogymegyében a Sárközycsaládnál nevelőséget vállalhasson.
567	Pápa	1799. Január 8.	m, eredeti. A helybeli consistorium már a múlt évben elhatározván az ifjuság számára ispotály felállítását, e célból a pápai hiveket kegyadományért kereste meg, s az eredmény az lőn, hogy a pénztárnoki jelentés szerint begyűlt 196 frt 46 $\frac{1}{2}$ kr.
568	Debrecen	1799. Január 14.	m, másolat. A tiszántúli superintendentia a királyi helytartótanácsnak hozzá intézett ezen kérdésére: vannak-e hazánkban a reform. hiveknek olyan iskoláik, melyekben az ifjak theológiát is tanulhatnak? adott válaszáat közli a dunántúli kerülettel, értesítvén ez alkalommal a gróf Rádai Gedeon bécsi költségeinek általa megtérítendő részéről is, kérvén

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
569	Vesz- prém	1799. Oktober 19	<p>annak Domokos Lajos kezeihez küldését. E válaszban a pápai collegium a debreczeni és sárospataki iskolákkal egyenlő rangba helyeztetik.</p> <p>l, hiteles másolat.</p> <p>Roboz Ferencz végrendelete, melyben a pápai iskola gyarapodására hagy kétezzer forintot, kikötvén, hogy ennek kamata évenként családjabeli tanulónak, s csak ilyenek nem létében adassék és pedig hat szorgalmas tanulónak segélyül.</p>
570	Pápa	1800. Január 6.	<p>m, eredeti.</p> <p>Láczai József rectorprofessor kéri a pápai egyház consistoriumát, intézkednék aziránt, hogy a helybeli kalmárok és mesteremberek az iskolai ifjuság számára csakis a professorok tudta és beleegyezésével nyujtsanak hitelt és költsönt, mely kérelmet a consistorium méltányolván, intézkedett is a polgári hatóság útján.</p>
571	Pápa	1800. Január 10.	<p>m, hiteles másolat.</p> <p>Tóth Ferencz a pápai egyház consistoriuma által professorul hivatván meg, hajlandónak nyilatkozik a kijelölt állomás elfogadására, de csak is azon föltét alatt, ha neki tudományos készületre idő engedtetik.</p>
572	Pápa	1800. Junius 2.	<p>m, eredeti.</p> <p>Gaál János a gyülekezet kántora, eskély fizetését 50 forinttal kéri javíttatni.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
573	Pápa	1800.	Tanterv a pápai ref. collegium számára, három éves tanfolyammal két tanár Márton István és Lácza József kezelése mellett. l, eredeti.
574	Pápa	1801. Ápril 13.	A collegiumi ifjuság az egyház consistoriumától a háromszögű kalap eltörlését, s a kor és ifjusághoz illőbb alaknak behozatalát kérelmezi. m, eredeti.
575	Pápa	1801. Ápril 26.	Bereczky Márton, Bereczky Péter s Kovács József a fensőbbiség iránti tiszteltlenség, s lázító beszédekért elutasított tanulók, ismétli bevételekért folyamodnak a helybeli consistoriumhoz. Ügyök azonnal tárgyalatott: mivel azonban folyamodványukban mintegy követőleg lépnek fel, s így bünbánatuk, még kevésbbé javulásuknak semmi jelét nem adják: kérelmek nem teljesíttetik, de bizonyítványaik kiadatása elrendeltetik. m, eredeti.
576	Bőny	1801. Május 9.	Az itt tartatott superint. gyűlésre folyamodik a pápai professorátus a collegiumnak Révkomáromba áthelyezéseért, támogatván e kérelmét a komáromi egyház képviselői is. E kérelem ellen ovást tesz a pápai egyház, kérvén a tárgyalás felfüggesztését, miután ő már e tárgyban a fejedelemez folyamodványt is terjesztett fel. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
577	Pápa	1801. Május 31.	Egeralja nemes község a pápai egyháztól segélyt kér, hogy tornyos templomát felépíthesse. Tekintvén a pápai egyház most érintett községnek az ő iskolája iránt is tanusított jó indulatát, költségei fedezésére saját pénztárából hat rhénes forintot utalványoz. m, másolat.
578	Pápa	1801. Junius 5.	Tiszteletes Tóth Ferencz ur theologiae professornak a pápai collegiumban számos hallgatóság előtt beigtattatott. Fizetése mint collegáié 450 forintban határozatott meg, melyet évnegyedenként fog kapni, lakása pedig az iskola épületében leend. m, hiteles másolat.
579	Pest	1801. Aug. 20.	A két protestáns egyház képviselőinek értekezlete követséget nevez a fejedelemhez a budai zsinat határozatainak megerősítése, — a felszaporodott vallássérelmek orvoslása, — még is a siketnémák intézetében tanuló protestáns növendékeknek saját lelkészeiktől nyerendő vallásoktatás ügyében. l. másolat.
580	Pápa	1801. Aug. 20.	A pápai reform. egyház és iskola külső s belső előjárói, a hittanári szék megalapítása érdekében nyomtatott iven folyamodnak segélyért a magyarhoni protestáns egyházban vallásbuzgalmukról ismeretes egyesek és testületekhez. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
581	Pest	1801. Aug. 22.	E napon tartatott a magyarhoni négy reform. superintendentiának conventje, mely által felhatalmaztatott a pápai iskola igazgatósága, hogy diákjait a szokott nyári supplicációra mind a négy superintendentia gyülekezetei s patronusaihoz kiküldhesse, — a gymnáziumok pedig, jelesen a losonczi a dunántúli és dunamelléki, — a miskolczy a tiszamelléki, — a máramarosszigeti pedig a tiszántúli superintendentiákba fogják supplicánsaikat küldhetni. m, másolat.
582	Pápa	1802. Január 15.	A pápai collegium ifjusága folyamodik a veszprémi tractushoz, hogy a hamvaiból föléledt iskolát vegye pártfogása alá, jelesen a tanítói díjlapokkal ezen iskola ifjait örvendeztesse meg. Mely kérelem teljesítése a február 11-ki gyűlésben el is határoztatott. m, eredeti.
583	Pápa	1802. Máj. 24.	Özveggy Miklós Sámuelné Boday Erzsébet 400 forintot alapít a pápai ref. collegium javára a kikötéssel, hogy az évenkénti kamat a komárommegyei Kisigmándon lakó Boday családból itt tanuló két ifjunak adassék. m, hiteles másolat.
584	Losonc	1802. Máj. 26.	A pápai reform. collegium fundamentomos törvényei, melyeket készített a pápai reform. egy-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			ház consistoriuma, s elfogadott a Losonczon tartott superintendenciális közgyűlés. m, másolat.
585	Panyidarócz	1802. Május 27.	Sebestyén János átad a pápai reform. egyháznak 500 forintot oly föltét alatt, hogy ezen összeg kamatát évenként veszprém, zala, és fehérmegyében lakó Sebestyén-család Pápán tanuló tagja kapja, s idegen csak akkor élvezhesse e jótéteményt, ha a családból senki itt nem tanulna. m, eredeti.
586	Pápa	1802. Nov. 8.	Özveggy Horváth Györgyné Lévai Zsuzsanna végrendelete, melyben a pápai ref. egyháznak hagy 50 forintot, mely összegből 10 forint a gymnaziumot, 2 forint pedig a rektort fogja illetni, — ezenkívül Torkos Jakab predikátor és superintendens urnak hagy 20 forintot. m, eredeti.
587	Pápa	1802. Decz. 19.	A pápai egyház consistoriuma a három professor évi fizetését 500 forintban állapítja meg. m, másolat.
588	Pápa	1805. Márcz. 25	E napon tárgyalta a pápai egyház consistoriuma, a collegium togátus ifjainak a hegedülés tanulhatásáért benyújtott folyamodványát, s a professorátus véleménye következtében, a válasz tagadó lön. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
589	Pápa	1803. Ápril 11.	Séllei József togátusdiák a pápai iskolában, töredelmes szívvél ismervén elhibáit, melyek miatt a tanuló ifjuság sorából kitöröltetett, igérve javulását, visszavételért könyörög. Kérelme a consistorium által a javulás föltétele mellett megadatik. m, eredeti.
590	Szentgál	1803. Május 17.	A pápai egyház consistoriuma benyújtja az itt ülésező superint. gyűlés elé megerősítés végett a collegiumi ifjuság számára készített törvényeket, — továbbá a rektoriát önhibája miatt elvesztő ifjat azzal kéri büntettetni, hogy az ezen superintencia körében semmi nyilvános hivatalt ne viselhessen. Mindkét kérelem üdvesnek találtatván, a gyűlés által elfogadtatott. m, biteles másolat.
591	Pápa	1803. Decz. 3.	Bende József a collegiumi perceptor-ságot, melyet hét évig ingyen, egyedül a közügy iránti szeretetből viselt leteszi, kérvén felmentő végzést. m, eredeti.
592	Pápa	1803. Decz. 4.	Soos Zsuzsánna özvegy Szentgyörgyvölgyi Sámuelné tíz forintot hagy a nemes pápai collegiumnak, mely összeg nevezett collegium pénztárába deczember 11-kén be is folyt. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
593	Pápa	1805. Decz. 17.	A ref. collegium professorai, a folyvást növekedő drágaság miatt fizetésjavításért folyamodnak a consistoriumhoz, igérvén, hogy az irányukban tanusítandó jóságot megérdemelni igyekeznek. m, eredeti.
594	Pápa	1804. Január 2.	A pápai ref. egyház consistoriumában három tagu bizottmány neveztetik ki az egyház és collegium iagó és ingatlan javainak leltározására, — megrendeltetvén ez alkalommal a feltöbb levelek, kötelezők s elenodiumok számára egy almárium két kulcsesal, melyek egyike a gondnoknál, másika pedig a pénztárnoknál fog állani. m, hiteles másolat.
595	Pápa	1804. Január 16.	Eöry János a pápai egyház főgondnoka folyamodik a nádori hivatalhoz, hogy az 1752-ben Galgóczi Ferencz pápai plebános által erőszakosan elvitt, s azóta folyvást a plebánián maradt Matrikula visszaadatását elrendelni kegyeskedjék. l, másolat.
596	Veszprém	1804. Január 18.	Eöry János főgondnok kérelme, miszerint az évek óta egyházi adóval hátralevő pápai egyháztagoktól azt végrehajtás után beszedetni sürgöli, a megye által akként intéztetett el, hogy a gyűlés azonnal egy esküttet nevezett ki végrehajtóul. l, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
97	Pápa	1804. Márcz. 16.	A helybeli consistorium a collegium professorainak évdíját 600 rhénes forintra határozza, de zokon veszi, hogy a tanári kar ennyi jóakarat mellett is folyvást hidegséget s bizalmatlanságot tanúsít irányában, a mi csak is az intézetnek vállalhatik kárára.
598	Pápa	1804. Márcz. 23.	m, eredeti. Márton István igazgató tisztelettel jelenti a superintendensnek, hogy ő és collegái az egyház gyűlésébe, miután abból több fontos és őket közlelről érdeklő tárgyak eldöntésekor kihagyattak, megjelenni nem fognak.
599	Buda	1804 Ápril 10.	m, eredeti és másolat. József nádor helytartótanácsi elnök a megyei hatóság útján értesíti a pápai ref. egyházat, hogy a tőle még 1752-ben elvett Matrikula eredetiben nem, csak is hiteles másolatban kiadható, miután abba már kátholikusok is jegyeztettek be.
600	Pápa	1804. Ápril 20.	I, másolat. A pápai ref. egyház előjárói Bezerédy Ignác kir. tanácsos és urodalmi főtitket kéri, hogy miután az urodalom a helybeli evangélikusoknak ingyen tágas belső telket adott, engedje át nekik udvarul, azonnali fizetés mellett, azon két házat, melyek a collegium nyugoti oldalán még fenállanak.
			I, másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
601	Pápa	1804. Ápril 21.	Márton István, Lácza József, Tóth Ferencz professorok a helybeli consistoriumhoz beadott emlékiratukban sajnálatukat nyilvánítják a felett, hogy a consistorium tanári lakról, vagy ennek kárpótlásáról a fizetésjavításkor nem gondoskodott, — nem titkolják továbbá megilletődéseket azon álhir terjesztésén, mintha ők a collegiumot eladni, vagy azt elvinni törekednének: mindamellettt ők is az ügy iránti szeretetből tanácsolják, hogy ha nem bírja meg az egyház a reá nehezülő terhet, engedje át az iskolát igazi gazdájának a superintendentiának. m, eredeti.
602	Bécs	1804. Ápril 24.	A pápai egyház a fejedelmhez benyújtott folyamodványában panaszt emel a professorátus telhetlensége ellen, — azután tizenöt pontban mutogatja szükségét annak, hogy a collegium Pápán hagyassék. m, másolat.
603	Bécs	1804. Ápril 28.	Kormány Ferencz magy. kir. kancelláriai kiadósegéd bizonyítja, hogy a pápai reform. egyház előjárósága által beadott folyamodványa a helytartótanácschoz áttétett, és pedig e záradékkal: re interea integre servata. l, eredeti.
604	Pápa	1804. Ápril —	A pápai ref. egyház consistoriuma egy emlékiratban igyekszik lerontani azon oko-

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
605	Pápa	1804. Május 3.	<p>kat, melyeket a professorok egyesekhez írt leveleikben, különösen pedig Pázmándy József főcurátor előtt hatalmasan támogat- tak, csakhogy azt Komárom mellett capa- cítálhassák.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Vigyázó Károly főbíró bizonyítványa arról, hogy a reform. collegium tözsom- szédságában levő Becseiféle ház árvere- zésekor, nevezett collegium képviselőit a házvételtől bíróilag el nem tiltotta.</p>
606	Révko- márom	1804. Május 9.	<p>l, eredeti.</p> <p>A révkomáromi egyház biztosítja a superintendentiát arról, hogy a főiskolát áthelyezése esetében pártfogolja, jelesen négy professor, valamint az ifjak részére épületeket állítand, alapítványokat teend, s a fizetésekhez pénzsegélylyel járuland. Vé- gül azt is érinti, hogy neki fensőbb tan- intézet állítására már 1794-ben adatott ki- rályi engedély.</p>
607	Pápa	1804. Juniús 24.	<p>m, hiteles másolat.</p> <p>Márton István, Lácza József, Tóth Ferencz professorok a consistorium elnö- kéhez Eöry János urhoz intézett nyilatko- zatukban, ünnepélyesen ellenmondanak a collegiumban tervezett nagyobb szerű repa- rációnak, különösen Zsoldos György ez érdembeni legparányibb intézkedésének, kér- vén a consistoriumot, hogy e válságos</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
608	Pápa	1804. Junius 28.	<p>napokban minden történhető zavar és vi- szálynak elejét venni igyekeztek.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Eöry János a pápai egyház és colle- gium curátora, a helybeli consistorium ne- vében folyamodik a superintendentiához az iskolának helyben maradását elhatározó vég- zésért, — kijelentvén ez alkalommal, hogy az egyház jogait bárhol, bármikor, s bárki ellenében védeni fogja.</p>
609	Szent- gál	1804. Julius 9.	<p>m, másolat.</p> <p>Az előjáróság hitelesen bizonyítja, hogy egyenesen a pápai reform. egyház felhívására, a collegium telőjéhez, valamint az állásokhoz szükséges szálfákat nem csak ingyen az egyház és iskola iránti szere- tetből adta, hanem azok hazaszállításában is segédkezett.</p>
610	Pápa	1804. Julius 10.	<p>m, eredeti.</p> <p>E napon teljesített Eöry János egy- házi gondnok s Osváld Zsigmond collegiumi inspector kértére Vigyázó Károly veszprém- megyei főbíró és Szokoly József esküdt által ama birói megintés, melyben Márton István, Lácza József s Tóth Ferencz pápai professorok aziránt vonatnak kérdőre:</p> <p>1. mi oka annak, hogy neve- zett professorok a helybeli con- sistorium mellőztével kizárólag magokat kívánják a collegium képviselőiül tekintetni?</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>2. miért nem adják vissza többszöri felhívásra, a nekik csak ideiglenesen használat végett átadott alapítványokat, kötelezőket s egyéb a pápai egyházat jogosan illető leveleket?</p> <p>A válasz férfias és bátor volt. Hivatkoztak a királyi rendelet ezen szavaira: <i>re interea integre servata</i>, s állították, hogy e rendelet lebegvén minden tettöknél szemeik előtt, intézkedtek úgy és nem másként, végül kijelenték, hogy a vádpontokra vonatkozó nézeteiket majd a superint. gyűlés mint rájuk nézve egyedül illetékes forum előtt bőven s tüzetesen kifejtenedik.</p> <p>m, hiteles másolat.</p> <p>A tiszamelléki reformáltak superint. gyűlése megkeresés folytán kijelenti, hogy miután a collegium Pápán létezése a négy kerület által határozottatott el, rendén látja annak megmozdítása ügyét az ez évben augusztus 20-kán tartandó értekezletben tárgyalni, s megállapítani.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Melczer László kir. táblai protonotarius Eöry János egyház s collegium curátora kértére tanukihallgatást rendel, mely teljesítettik Vigyázó Károly megyei főbíró s Kamondy Lajos eskütt által e kérdés fe-</p>
611	Sáros-patak	1804. Julius 16.	
612	Pápa	1804. Julius 20.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
613	Pápa	1804. Aug. 5.	<p>lett: vallja meg a tanu hite szerint, hogy pápai professor Márton István urtól, mikor és micsoda vallástalanságra vezető szókat hallott? az első tanu Bereczky Péter vádlólag, a második Csirke János mentőleg szólott.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Eöry János gondnok és inspector kérelmére kiküldi veszprémmegye Havranek József főorvosát, hogy a ref. collegium épületeit megvizsgálván, adjon bizonyítványt arról, vajjon a lakszobák, tanteremek, s a táplálék egészségesek-e?</p> <p>Nevezett főorvos minden lakosztályt tisztának, egészségesnek talált, csupán hármát ajánlt a felügyelőség figyelmébe: a főzőedények gyakori czineztetését, a szobák s teremek naponkénti szellőztetését, még is a dohányzó ifjaknak a folyósókra utasítását.</p> <p>I, eredeti.</p>
614	Buda	1804. Aug. 7.	<p>A helytartótanács meghagyja a dunántúli ref. superintendentiának, hogy az engedetlen professorok ellen, kik a pápai egyházat illető okiratok visszaadására hajlamot nem mutatnak, a megyei hatóság közbejöttével még fegyveres erőt is használhasson, ha ezt a szükség kívánná.</p> <p>I, másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
615	Pápa	1804. Aug. 19.	<p>Eöry János egyházi s collegiumi curátor kértére, Melczer László kir. táblai protonotárius rendelkezése folytán, tanúk hallgattatnak ki Pápán Vigyázó Károly megyei főbíró s esküttje Kamondy Lajos által professor Márton István multja s jelene iránt, jelesen e kérdések felett:</p> <p>1. tudja-e a tanu, hogy 1777-k évben, a kecskeméti iskolában történt zenebonának, midőn a logikusok és rhetorok az iskolát elhagyták, Márton István mint akkor ott tanult diák, volt egyik főindítója, s miképen büntettetett?</p> <p>2. vallja meg a tanu, hogy utóbb a debreczeni collegiumban is 1786-ban Márton István professor, akkor debreczeni togátusdiák, mi zenebonát indított, s miként büntettetett?</p> <p>3. vallja meg tanu, hogy Márton István, mióta Pápán lakik is, mindenkor viszázkodott a consistorium tagjaival, s másokkal is, s mindenkor arra törekedett, hogy saját akaratát keresztül vihesse.</p> <p>4. tudja-e tanu, hogy a mult évben néhai Tóth Istvánné Horváth Juliánna halála után a gond-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
616	Pápa	1804. Aug. 19.	<p>viselése alá bizott bepecsételt levelekből egy 500 forintos obligatiót kicsipett Márton István, hogy került az vissza a succesorok kezébe?</p> <p>Hat tann vallomása részben a vádlott ellen, részben pedig mellette szólt.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Márton István maga s collegái nevében tiltakozik az örségi esperességből professori fizetésre beküldött sommapénz kamatra kiadása ellen, kötelezván magát arra, hogy ha e pénz hevertetése miatt a pénztár szenvedne: ő a kamatot saját erszényéből megtérítendi.</p> <p>m, eredeti.</p>
617	Pest	1804. Aug. 20.	<p>A pápai ref. egyház előjárói 21 pontban indokolt nyilatkozatuk által igyekeztén capacitálni a két protestáns egyház Pesten tanácskozó értekezletét Pápának Komárom feletti előnyéről, kéri a pápai collegium megerősítését.</p> <p>A kérelem augusztus 21-kén tartott ülésben megadatott, kijelentvén, hogy ily lényeges és nagy horderejű tárgyban, ezután is kell, hogy egyes superintendentiák melőzésével az egyetem határozzon érvényesen.</p> <p>l, hiteles másolat.</p>
618	Pápa	1804. Aug. 31.	<p>Szilassy József megküldi a superintendentensi hivatalnak, a folyó évi augusztus</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
619	Pápa	1804. Szept. 3.	<p>20 és 21. napjain Pesten a két protestáns egyház küldöttjei által tartott convent jegyzőkönyvét, kérve annak a gyülekezetekkel közöltetését.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>E napon iratott alá azon tanukihallgatás, mely Eöry János pápai főgondnok s collegiumi felügyelő kívánatára Kelemesi Melczer László kir. táblai protonotárius által rendeltetett e kérdések felett:</p> <p>1. Igaz-e, hogy midőn Márton István 1790 utolján professorságát Pápán megkezdette, már fenállott a collegiumnak azon két emeletes épülete, melyben a classisok és a professor lakószobái vagynak, -- kik, s micsoda funduson építették azt?</p> <p>2. Hát a hátulso déli része, mely három emeletes, melyik esztendőben, kinek költségén, s erejével, és mi funduson építettett?</p> <p>Hét tanu vallomásából kiderül, hogy a két emeletes ház az 1788-ki tűzvész után épült, s Márton István ide jöven abban lakott mindaddig, míg házat nem vett, — a három emeletes épület néhány évvel később építettett, részben a pápai egyház költségén s erejével, de segélyt nyert a szomszéd reform. egyházaktól, különösen</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
620	Pápa	1804. Szept. 5.	<p>az anyagok szállításában, — a fundus, mely- lyen az épületek állnak, mindenkor Tor- kosfundusnak nevezetett.</p> <p>m, eredeti.</p> <p>Tanúk hallgattatnak ki, és pedig két tárgyban:</p> <p>1. Mi fortélylyal vette Már- ton István professor tanut arra, hogy a collegium egészségtelen voltáról bizonytságot tegyen?</p> <p>2. Igaz-e, hogy érintett profes- sor az ifjuságot arra serkentette, hogy folyamodvánnyal járuljon a superintendentiához, kérve ab- ban a collegiumnak Komáromba mielőbbi áttételét?</p> <p>Kunthe János sebész a tanulók gya- kori betegségét főleg a hideg szobáknak, silány táplálkozásnak, s a folytonos tanu- lásnak tulajdonítja.</p> <p>Tamassa Ferencz gymn. praeceptor Már- ton István professort a 2-k pontra nézve teljesen ártatlannak vallja.</p> <p>m, hiteles másolat.</p>
621	Pápa	1804. Szept. 12.	<p>Torkos Jakab superintendens bizonyít- ványt állít ki arról, hogy a collegiumot illetőleg, Pápa mind szellemi, mind anyagi tekintetben előnnyel bír Komárom felett.</p> <p>l, másolat.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
622	Pápa	1804. Szept. 29.	Márton István professor, Torkos Jakab superintendens és Pázmándy József főcu- rátor meghagyása folytán átadja Osváld és Szalóky István uraknak, mint a pápai egy- ház küldöttjeinek, sajátlag a collegiumot illető okiratokat, aminthogy azok 1813-ban visszakerülvén, Tóth Ferencz rectorpro- fessor által a collegiumi archivumba be is tétettek. m, eredeti.
625	Köm- löd	1804. Október 15	Az itt székelő superint. gyűlés, meg- ismertetni törekszik a kir. helytartótanács- sal a pápai egyház előjárósága, és a professorátus közt lámadt egyeneltenség okát, igérvén annak lehető megszüntetését, aminthogy már intézkedés is történt a ne- vezetesb okmányoknak kettős zár alatt tar- tása iránt. l. másolat.
624	Köm- löd	1804. Október 15	Megfontolván végre a gyűlés a col- legium ügyében kinevezett választmány né- zetét, s kellően indokolt véleményét; vala- mint más részről a pápai egyház tetteken nyilatkozó buzgalmát s ajánlatát: határo- zatilag kimondja a collegiumnak Pápán maradását, kijelentvén, hogy bár a lo- cale consistoriumot eddigi con- stitutionalis activitássában, meg- hagyja, de jövőre a jus vocatio- nis et dimissionis az övé leend. m, hiteles másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
625	Kömlöd	1804. Oktober 13	<p>Márton István, Lácza József, Tóth Ferencz professorok a superintendentiale consistoriumhoz intézett folyamodványban hármat kérnek:</p> <p>1. hogy a pápai ref. egyháznak egyedül a philosophiae professor választásánál legyen szavazata és pedig az általa fizetendő összeggel arányban.</p> <p>2. hogy a folyó évi márczius 11-kén tartott consistorium jegyzőkönyve, mint az egyenletlenség teremője semíttessék meg, mert sértő s lealázó mindegyik professorra nézve annak első pontja ime passusa: köteleztetnek a professorok tanításbani szorgalmukat azáltal nevelni, hogy a literarium systemában kiszabott tudományokat a rendelt időre tökéletesen elvégezni, s mindenekben a locale consistorium alatti állásukat, s a subordinatiót elismerni.</p> <p>3. hogy minden professori kérdések e gyűlésen megoldassanak, -- végül nekik a leköszönésre s a szabad mehetésre engedély adassék.</p> <p>m, másolat.</p>
626	Pápa	1804. Nov. 11.	<p>Somogyi Gedeon, Halászi Pál, Baráth Mihály, Tamassa Ferencz eskütt diákok, s volt classicus praeceptorok engedélyt kérnek a tanári kartól arra, hogy ők mint</p> <p>13*</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
627	Pápa	1804. Nov. 24.	<p>pályavégzett tanulók a nyilvános leczkék látogatására ne szoríttassanak, mi megtagadtatván, ügyöket a superintendens elé viszik, ki is azt a helybeli consistorium ítélete alá bocsátja, mely is ez: folyamodók kötelezletnek naponként négy órát nyilvános előadások hallgatásával tölteni, a nap többi óráját pedig önképzésre, s előkészületre rektori hivatalukhoz felhasználni.</p> <p>l, másolat.</p> <p>Márton István igazgatótanár kéri a superintendenst, eszközölné ki, hogy a consistorium a most érintett négy ifju ügyében hozott ítéletét semmítse meg, miután eljárása úgy az iskolai törvények, mint a gyakorlattal ellenkezik, — egyszersmind figyelmeztesse a presbyterium elnökét, hogy a professorokat, mint a gyűlés tagjait, jövőben, különösen iskolaügy tárgyalásakor a gyűlésre meghívni kötelességének ismerje.</p> <p>l, eredeti.</p> <p>A tiszánimnemi s dunamelléki superintendentiák értekezlete tárgyalás alá vevén a pápai egyház és iskola gondnokának emlékiratát, melyben kéri, hogy az iskola függőben levő ügye valahára fejeztessék be, — továbbá, hogy a mult évi convent határozata emellessék érvényre; — utoljára</p>
628	Pest	1805. Aug. 22.	

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>hogy a pápai iskolának csak nemrég kölcsönzött cím „superintendentialis” semmitesség meg, mivel ezzel a többi három superintendencia felügyeleti joga megsemmisíteni céloztatik: az értekezlet nem érzvén magát jogosultnak ily fontos s következményeiben messzeható tárgy elintézésére; ez ügynek a társkerületekkel közlését véleményezi.</p> <p>m, eredeti.</p>
629	Pápa	1805. Szept. 5.	<p>Káldi János veszprémmegyei főbíró s Osváld Dániel eskütt hitelesen bizonyítják, hogy az 1752 hatóságilag elfoglalt, s akkori pápai plebános Galgóczy Ferencznek gondviselése alá bízott ref. Matrikulába egyetlen római kath. csecsemő keresztsége sines bevezetve.</p> <p>l, másolat.</p>
650	Pápa	1806. Január 5.	<p>Márton István rectorprofessor értesíti a pápai egyház főgondnokát a különféle iskolai számadások elkészültéről, kérvén azoknak a collegium épületében leendő megvizsgálását.</p> <p>m, eredeti.</p>
651	Pápa	1806. Január 5.	<p>Eöry János főgondnok tudomásúl veszi a jelentést, de kijelenti, hogy az eddigi szokás szerint az egyház consistorialis termében fog a számadás megvizsgálatni, s a leltározás végett, onnan fog a hely szí-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
652	Pápa	1806. Január 9.	nére választmány küldetni, ha arra szükség leend. m, eredeti. A pápai egyház consistoriuma elhatározza, hogy a collegium mindennemű javai leltározatassanak, kiküldvén e munka teljesítésére Nagy Szabó István és Eöry Gábor előjáró urakat azon utasítással, hogy a leltárilag összeirt javakat azonnal az illető gondviselő keze alá bocsássák. m, másolat.
653	Pápa	1806. Január 9.	Mátis János a pápai ref. gyülekezet egyházfia, bizonyítványt ad arról, hogy ő főgondnoki parancsra professor Márton István urat és társait számadások vizsgálása végett az egyházi lakon leendő megjelensre tisztelettel megkérvén, attól e választ nyerte: ha tetszik az uraknak számot venni, jöjjenek ide, mi ugyan egy toppot se megyünk. m, eredeti.
654	Pápa	1806. Január 9.	Nagyszabó István s Eöry Gábor consistorialis tagok meghívják Márton István s Tóth Ferencz professorokat a collegiumi számadások vizsgálására a parochiális házhoz. Nem megyünk, válaszolá Márton István hevesen, most is azért tagadta meg négy tractus ötezer forint segélyét, mivel a számadások a parochiális háznál revideáltattak. m, eredeti.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
655	Pápa	1806. Január 18.	<p>Kovács István, Tóth Dániel, Szabó Pál collegiumi praeceptorok, az egyház constoriuma elé beadott nyilatkozatukban alaptalannak nyilvánítják a vádat, mintha ők özvegy Zsoldos Györgyné asszonynak számukra küldött ebédjét mint élvezhetlent az utczára öntették volna ki, kérvén e tárgyban szigorú vizsgálatot.</p> <p>A véghez vitt vizsgálat részökre kedvezően ítven ki, a consistorium által teljesen ártatlanoknak nyilvánítottak.</p> <p>m, eredeti.</p>
656	Buda	1806. Márcz. 1.	<p>Szemere Ferencz hites ágens közli Eöry János pápai főgondnokkal, a helytartótanácsnak 1805 szeptember 3-kán kelt azon határozatát, mely szerint a pápai mátrikuláknak, melyek a vallásgyakorlat beszüntetése óta a pápai plebános gondviselése alá helyeztettek, azonnali kiadatását rendeli el, kérvén a gondnoki hivatalt a veszprémi káptalan ez érdembeni megkeresésére, mivel a helytartótanács arra bizta e tény végrehajtását.</p> <p>m, eredeti.</p>
657	Veszprém	1806. Márcz. 11.	<p>Zsolnai Dávid veszprémi kánonok válaszul írja Eöry János főgondnoknak, hogy ő a pápai plebánost már felhívta a kérdéses mátrikulák visszaadására, — reményli is, hogy a legelső felhívásra kész leend azokat igazi tulajdonosának a pápai ref. egyháznak visszaadni.</p> <p>m. eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
638	Balhas	1806. Márcz. 14.	Radó Sándor kifizetvén a Jókaiféle ezer forintos adósságot, kéri a pápai reform. egyháztól a most már öt illető kötelezőnek kiadatását. m, eredeti.
639	Pápa	1806. Ápril 14.	Márton István professor értesíti Osváld Zsigmond főbíró és inspector urat az eskü-minta elolvasásáról. Irja, hogy a kerületi gyűlésig leend ideje e tárgy felett gondolkozni, egyelőre annyit mondhat, hogy e pusztá formalitás a kiveszett békességnek nem visszaszerzője, hanem inkább annak sirja s temetője. m, eredeti.
640	Pápa	1806. Május 6.	Becze Izrael tanuló az alumnusok közé felvétetni ohajt. Ohajtása, illetőleg kérelme, professori ajánlat után a consistorium által megadatik. l, eredeti.
641	Pápa	1806. Május 13.	A pápai egyház és collegium előljárói a superintendentiához intézett folyamodványukban azt kéri, hogy mivel a kömlödi gyűlésnek a collegium Pápán maradását megállapító határozata elferdítve köröztetett, a mennyiben ott maradása bizonyos föltételektől tétetett függővé; a Csepen tartott gyűlésben pedig egyenesen kimondatott, hogy a társsuperintendentiáknak e tárgyba avatkozni nincs joga: intézkedjék a superintend. gyűlés határozottan, — kéri

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
642	B.füred	1806. Május 14.	<p>továbbá utasíttatni a professorokat a csepi gyűlés által követelt eskü letételére, — végül a collegiumi számadásoknak év elején, a parochia teremében, az eddigi szokás szerint leendő megvizsgáltatását ismételve hatályosan sürgetik.</p> <p>m, másolat.</p> <p>Az itt tartott superintend. gyűlésen világos és határozott szavakban mondatik ki a collegiumnak Pápán maradása, — a collegiumi archivumnak kettős zár alatt tartása, egyik zár kulcsát őrizvén az egyház gondnoka, másikat az igazgató, — valamint a professoroknak hit alatti szolgálata, a minthogy Márton István és Tóth Ferencz professorok e gyűlésen fel is eskettek, az ezután alkalmazandó professorokra nézve pedig végeztetett, hogy azok nem várva be a superintend. gyűlés idejét, a helybeli consistorium által, beigtatásuk alkalmával azonnal feleskettessenek.</p> <p>m, hiteles másolat.</p>
643	Pápa	1806. Május 20.	<p>Kolmár János kiküldött értesíti a pápai consistoriumot a B.-Füreden folyó évi május 12 és 13. napjain tartott kerületi gyűlés nevezetesebb határozatairól. Elmondja ugyanis, hogy itt ismételve meghatározott a collegiumnak Pápán maradása; annak czime „collegium reformatorum papense,“ kormányzata, s a pro-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
644	Pápa	1806. Junius 18.	<p>fessori eskü. Előadja a professoroknak a gyűlésre beadott folyamodványa tartalmát, melyben kéri a főiskolát illető okiratoknak, kötelezők és szerződéseknek az iskolai archivumba betételét, a helybeli consistorium tagjai számának leszállítását, s a professori eskünek a debreczeni esküminta szerinti letehetését. Fölemlíti végül, hogy ő és követtársai a professorok kívánalmait módosító nyilatkozatot adtak be szinte még a gyűlés alatt, mely nyomban felolvastatván, részben elfogadtatott.</p> <p>m, másolat.</p> <p>A collegium classicus praeceptorai arra kéri az egyház előjáróságát, kegyeskednék a coquia czélszerűebb berendezéséről atyailag gondoskodni.</p>
643	Pápa	1806. Julius 4.	<p>m, eredeti.</p> <p>Csabai Zsuzsánna Zsoldos György özvegye, törvényes bizonyság előtt vallja, hogy a Szentlászlóutczában férje által megvásárolt ház és ahoz tartozó szántóföld, nem ötöt sem utódait, hanem egyenesen a pápai ref. egyházat illeti, mint a melynek pénzen és számára azok szereztettek.</p>
646	Pápa	1806. Decz. 6.	<p>m, hiteles másolat.</p> <p>Tóth Dániel, Szabó Pál, és Pósa Gábor eskütt diákok, mivel a legközelebbi censurán szorgalmuk s tudományos előhaladásuknak semmi jelét nem adák, az is-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>kolaszék által alumíniumuk elvesztésére ítéltettek, a hozzáadással, hogy ha jövőben is készületleneknek találtnak, példásan fognak büntetelni.</p> <p>Ezen ítélet megsemmítéseért folyamodnak a nevezett ifjak föllebbezés útján a helybeli ref. egyház consistoriumához.</p> <p>I. eredeti.</p>
647	Pápa	1806. Decz. 8.	<p>Ács Mihály elismeri, hogy azon 1980 forintokat, mely összegért a collegium melletti házat közárverés útján Simonyak József kapitány részére megvette, a ref. egyház curátorától Eöry Jánostól a ház árának kifizetésére felvette.</p> <p>m, eredeti.</p>
648	Pápa	1806. Decz. 16.	<p>Tóth Dániel esküdtiak, a helybeli consistorium elé intézett folyamodványában kikel Márton István professor ellen, ki a főlebb érintett büntetésen kívül, őt még legatióvesztésre is büntette, kérvén tisztelettel a reá kimondott túlszigorú büntetés megsemmítését.</p> <p>I, eredeti.</p>
649	Pápa	1806. Decz. 17.	<p>A consistorium által kinevezett bizottmány tudni ohajtván, és pedig magától Márton István professortól a nevezett ifju irányában alkalmazott büntetés indokát, barátságosan felkérte őt felvilágosításaul e kényes ügynek, ki is nyomban felelé: pél-</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
630	Pápa	1806. Decz. 18.	dát kellett adnunk, hogy mi tudunk a nyakunkra nőtt zabolátlan ifjaknak is parancsolni, s a példának már is ezerekre menő haszna van, — kijelenté továbbá, hogy ha az ő eljárása hibásnak fog találtatni, kész a felfolyamodó kárát saját erszényéből megtéríteni 30 forint erejéig. Ezzel a vizsgálat befejezettnek nyilvánított. m, eredeti. Tóth Dániel betegségét igazoló bizonyítványokat mellékelve folyamodványához, elégtélt s kártérítést kér az egyházi consistoriumtól.
631	Révkomárom	1807. Márcz. 15.	l, eredeti. A révkomáromi ref. egyház ismételve kér engedélyt a magas kormánytól két új tanári szék felállíthatására, előadván folyamodványában, hogy neki e célra épületei, s alapítványai szinte vannak, — ezt igazolandó, néhány alapítványt folyamodványa mellé csatolva a kormánynak bemutat.
632	Buda	1807. Ápril 14.	l, hiteles másolat. A helytartótanács értesíti a dunántúli reform. superintendentiát arról, hogy a révkomáromi reform. egyháztanács, fenálló gimnáziumában két felsőbb tanári cathedrárt kíván alapítani, — felhivja egyuttal a superintend. consistoriumot mielőbbi jelentésre

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
653	Pápa	1807. Ápril 30.	<p>aziránt, micsoda és hány tantárgyat adnának elő az új tanárok?</p> <p>I., hiteles másolat.</p> <p>A pápai reform. egyház előjárósága értesíti Pázmándy József superintend. főcurátort arról, hogy Tóth Ferencz pápai hittanár magát a sárospataki theologia cathedra elfoglalására felajánlta, kérvén ez alkalommal a főcurátort, hogy érintett tanár urat sziveskedjék az ittmaradásra reábeszélni.</p>
654	Révkomárom	1807. Június 27.	<p>m., másolat.</p> <p>Csejtei István a révkomáromi ref. gymnazium directora értesíti Torkos Jakab superintendens urat, hogy a helytartótanács rendelete következtében, a legközelebbi superintend. gyűlés elé beterjeszti gyűlékezete a kívánt tantervet, mely szerint az új tanárok működni fognak, — kérvén a superintendenst ügyelni arra is, hogy üdves vállalatuk a pápai iskola tulbuzgó curátorai által meg ne hiusittassék.</p>
655	Szilashalás	1808. Május 23.	<p>I., eredeti.</p> <p>A superintend. gyűlés felküldi a révkomáromi tantervet a helytartótanácsához, kijelentvén kísérő soraiban, hogy neki anyaiskolája a pápai collegium, melyben az ifjúság három tanár vezetése alatt physikát, philosophiát és theológiát is tanulhat. Ha még is a magas kormány Révkomárom</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
656	Ács	1808. Nov. 18.	számára, a hivek saját költségén felállítandó magasabb fokú iskolát engedélyez: a superintendenciának ez engedély ellen semmi kifogása nines. I, eredeti. Tóth Pápai Pál superintend. főnotárius jelenti a superintendensi hivatalnak, hogy az általa sürgetett felirat, tudniillik a komáromi iskolaügyre vonatkozó, még ekkorig sem küldetett fel, mivel a főcurátor annak jelen viszonyok közti felküldését nem tartja czélirányosnak. Most hát nescit cui domino pareat unda maris végzi levelét a kedélyes jegyző.
657	Pápa	1809. Május 4.	m, eredeti. A pápai ref. egyház előjárósága meghatalmazza Osváld Dániel s Eöry László előjárókat, hogy a folyó hó 8-kán Balháson tartandó superintend. gyűlésen, az egyház és collegium jogainak védelmére, minden hatalmukban álló törvényes és tisztességes eszközöket felhasználjanak.
658	Balhás	1809. Május 8.	m, eredeti. A pápai egyház előjárósága hosszan s alaposan indokolt folyamodványában kéri a helytartótanácsot, hogy a révkomáromi egyháznak a collegium áthelyezését, s új tanszékek felállíthatását sürgető kérelmét egyszerűen figyelmen kívül hagyni méltóztassék. I, másolat.

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m.
	helye	ideje	
659	Balhas	1809. Május 9.	<p>Az itteni superintend. gyűlést arra kérik a pápai ref. egyház előjárói, hogy a helytartótanács által felkivánt révkomáromi felterjesztésre rögtönzött reflexiókat, az illető helyre eljuttatni szíveskedjék.</p> <p>l, eredeti fogalmazás.</p>
660	Pápa	1809. Május 15.	<p>Osváld Dániel s Eöry László küldöttek értesítik küldőiket a pápai reform. egyház tagjait a folyó évi május 8-kán Szilasbalhason tartott superintend. gyűlés lefolyásáról, melyet rájuk nézve sérelmesnek mondanak már csak azért is, hogy midőn a komáromi egyház folyamodványa azonnal felolvastatott, sőt kijavítás végett egyik küldött Molnár Sámuelnek vissza is adatott, az övék többszöri sürgetésre is fel nem vétetett sal.</p> <p>m, másolat.</p>
661	Pápa	1809. Nov. 19.	<p>A pápai reform. egyháznak az algondnok s egyháziak választását szabályozó statútuma, mely szerint az algondnokság évi tartamára bármi okból nem vállalkozó egyháztag 100 forintot, az egyházfiség alól menekülni kívánó pedig azonnal 25 forintot az egyház pénztárába befizetni köteleztetnek, — a statútum harmadik pontjában pedig az is mondatik, hogy az egyházi tartozást pontosan nem fizetők megzálogoltassanak, s tartozásuk erővel is behajtasék.</p> <p>m, eredeti.</p>

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
662	Pápa	1810. Junius 17.	Ágoston József, Nagy Sándor, Környei József, Polyányi József, Mocsi Pál publicus praeceptorok, Torkos Jakab superintendentenshez czimzett folyamodványukban kijelentik, hogy iskolájuknak feléje sem mennek, ha a becsületökön Márton István professor azon nyilatkozata által, mintha ők a hivatalviselésre teljesen alkalmatlanok volnának, ejtett sérelem orvosolva nem leend. m, eredeti.
663	Pápa	1810. Junius 23.	Nagyszabó István és Szép Ábrahám küldöttek, értesítik a pápai ref. egyház közönségét a Tótvázsonyban folyó évi junius 20-kán tartott superintend. gyűlés folyamáról. Elmondják értesítésökben, hogy nem akarván az ingerültséget növelni, békítő szerepre vállalkoztak, s eredményül bemutatják az itthon készült, de csak a gyűlés helyén aláírt kérelmet, nem lévén szükség annak benyújtására, különben is eléretvén az ohajtott cél. m, eredeti.
664	Pápa	1810. Julius —	A pápai reform. egyház élőtagjainak összeírása, melyből kitűnik, hogy az összes lélekszám ekkor 1027 lélekből állott. m, eredeti.
665	Pest	1811. Márcz. 9.	Szilassy József dunántúli reform. főcurátor terjedelmesen s kimerítőleg válaszol a pápai tekintetes szent ekklésia azon hozzá

Sorszám	Az okmány keltének		T a r t a l o m
	helye	ideje	
			<p>intézett folyamodványára, melyben az a magas kormánynak az éveken át dühöngött belviszály s egyenetlenség-kitöréseit fékező, az esengve várt békét visszahozó, s a sokat hányatott collegium jövőjét biztosító határozatát számára hiteles alakban kiadatni tisztelettel kéri.</p> <p>Sajnálataát fejezi ki nevezett főcurátor a felett, hogy a kérelmet csak részben teljesítheti, mivel a magas kormány, sem a kancellária, sem a helytartóság utján hozzá, s általa a superintend. consistoriumhoz semmi specificus határozatot, illetőleg végzést nem küldött, — s mit ő e tárgyban tud, nem több, mint a helytartótanácsnak még a múlt év folytán a cancelláriához felterjesztett véleménye, mely a dunántúli ref. hívek anyaiskolájául, a kezdetben is királyi engedélylyel alapított pápai collegiumot ismeri el, mely vélemény a cancellária s a fejedelem által is helyeseltetvén: Révkomárom kérelmétől az 1809-diki 5741. számú rendelet által egyszerűen előmozdittatik, s e határozat felől már értesítettet is.</p> <p>Ennyit tud ő, s ennyit tudni a pápai egyháznak is elég s megnyugtató, — ha mégis az egyház e határozatot birni ohajtja, felsőbb helyre intézendő kérelme által ohajtott célját könnyen s bizton elérendi.</p>

FÜGGELÉK.

A legrövidebb kivonatban ismertetett okmánytáron kívül, magában foglalja még e szerény levéltár az egyháznak:

1. régibb anyakönyveit három kötetben, — az első 1703 november 4—1739 szeptember 3-áig, tartalmazza a születtek névjegyzékét teljesen, a házások s halottakét ellenben hézagosan. 1718 deczember 30-káról, a születtek sorozatában e jegyzék olvasható: *Publico religionis exercitio prohibito et interrupto, in pagis quibusdam vicinis per Ministros nostrates anno 1719 Januario, Februario et Martio mensibus, nonnulli civium papensium nostratum infantes sunt baptisati.*

E kötetben találjuk feljegyezve a kuruczháborura vonatkozó kormányrendeleteket, valamint azon egyházlagok neveit is, kik 1705-ben a schola tornyának építésére adakoztak.

a második kötet 1739—1752 május 5. Nevezett hónap 8-kán betiltatván itt a reformált hívek vallásgyakorlata, e könyv hatóságilag a pápai plebános gondviselése alá adott, ki is az eseményt következőleg jegyezte fel ennek 213-k lapján: *Anno Domini 1752, 12-a Mensis Maji, Matricula praesens secundum clementissimum Sacratissimae suae Majestatis mandatum, ecclesiae romano catholicae parochiali papensi per I. Magistratum comitatensem assignata est,*

qua etiam die publicum exercitium haereticorum funditus eradicatum mansit, amandatis omnibus ministris, occupatis, et executioni mancipatis eorundem scholis, oratoriis et domibus, et in omnibus mihi, Francisco videlicet Galgóczy, qua oppidi hujus parochia subiecti sunt. In hac autem Matricula ii tantum reperiuntur, qui a parentibus acatholicis nascentur, quorum series infrascripto sequitur modo.

kissé alább ugyanazon lapon:

Mirari desine lector, nullius hic nomen, tametsi id apposuerim, insertum esse,—omissio siquidem hujus rei, de consilio superiorum, ex praegnantibus rationibus facta est, et infantes etiam ab acatholicis natos, ordinariae inscriptiones esse Matriculae debrehendes.

1783-ban visszaállítván a vallásgyakorlat templom iskolákkal együtt, lépéseket tett az egyház veszprémi megyés püspök Bajzáth Józsefnél az anyakönyv visszanyerhetése végett, de siker nélkül, — utoljára 1804-ben a helytartótanácsához folyamodott, s ez meghagyta a veszprémi káptalannak: ut *petitus liber matricularis in origine restituatur*. E határozat előmutatása után 1806 márczius 14-kén ismét birtokába jutott az egyház 54 éven át nélkülözött kincsének, örömmel mutatván fel a gyűlés előtt ezt a küldöttek egyike Eöry Szabó Gábor presbyter és consistorialis jegyző.

a harmadik kötet 1753 szeptember 13—1783 május 1, — vezetni kezdette e könyvet Ferenczi János a. teveli lelkész, folytatták utódai, kiknek szolgálatával éltek a pápai árvaegyház tagjai a nevezett időszakban.

2. Évi számadásait 1696-tól kezdve, majd külön majd jegyzőkönyvileg vezetve, melyek a historai hézagok

kitöltésénél hasznos szolgálatot tesznek. Így például 1696 június 4-kéről a számadókönyv e tétele: Kocsi Bálint kályhája rakásaért fizettem Gerencsér Györgynek 40 pénzt, igazolni látszik a föltevést, hogy ő gályarabsága után ismét Pápán viselt közhivatalt.

3. Jegyzőkönyveit 1720 január 6-kától kezdve, hézagosan kezdetben, de már később rendszeren vezetve. Ezek tartalmát képezik: a jövedelem és kiadásról, kivált a régibb időben gondosan vezetett számadás, s annak évenkénti pontos vizsgálata; az egyházi események érdekesb mozzanatainak leírása; a tornyosuló vész előli menekülés, vagy a megnehezült idő terheinek enyhítése, vagy éppen eltávolítása feletti higgadt s komolyan átgondolt tanácskozások élénk rajza, melyek sok tekintetben fényt s világot vetnek az egyház eseményekben oly gazdag multjára.

4. A collectorok könyveit 1724 óta. Ezekből kitűnik, hogy itt az egyházadó mindenkor birtokaránylag vettetett ki a hallgatókra: — továbbá, hogy e népes és tekintélyes egyház 1660 után, a mikor először kondult meg felette a vészharang, számban folyvást apadt szinte a mult század végeig; — valamint az is, hogy leszámítva a valóságban tett költségeket, s a dúló háborúk okozta károk megtérítését, ezen egyházban a teherviselés eleitől fogva álm s játék volt, mint az ma is, a leggazdagabb család sem fizetvén többet egyháza szükségeire évenként 20 forintnál.

5. Levélgyűjteményét 1700—1811, több mint kétszáz vegyes tartalmu darabbal. Történelmi érdek s jelentőséggel bír e gyűjteményben az egyháznak vagy is gondnokainak, mint Cseh Csúzi Pál, Sándor Gergely, Torkos János s Eöry Jánosnak, a bécsi, pozsoni s budai ágensekkel, kiválólag Dömjén Gergely, Nogall István, Nagy Sámuel s Szemere Ferenczcel folytatott levelezése. Érde-

kesek egy bécsi s valószínűleg ügyvédnek *Manu propria* név alatt Cseh Csúzi Pállal 1750 körül éveken keresztül váltott levelei is; mert ezek az ügyállás lélekismeretes felderítésén kívül, hiven tükrözik a kor jellemét, s az emberek, még a magasrangúak gyarlóságait is; sőt férkezhetőnek hiszik a legszigorúbb hivatalnokot is, csak a hely, idő s díj legyen szerencsésen megválaszlvá.

6. A szent bibliát, melynek nyomtatása kezdetett a veszedelem előtt Váradon, és elvégeztetett Kolosvárott Szenczi K. Ábrahám által MDCLXI, s ebből egy példányt a Sz. Generalis commissiójából küld a Pápai sz. eccleziának Comáromi C. György etc.

7. Urasztali készleteit, milyenek:

a) A vallásbuzgalom és kegyelet által ajándékozott selyemterítők, értékes abroszok, drága szövött, arany s ezüst csipkeszegélylyel ékített keszkenők, melyeknek anyagi értékök mellett, történelmi becsök is van. Ilyenek ez utolsók közül:

1690-ről egy fehér muselin keszkenő szkofiummal kivarva, szélein e körirattal: *Franciscus Botka de Széplak, Magdalena Babolesai de eadem*, mindnégy sarkán szőlőfürtös levelekből szőtt koszorú, közepén e bibliai mondattal: *én vagyok az igaz szőlőtő.*

1692-ről egy valóban művészileg kiállított becses darab, közepén az előbbihez hasonló koszorú, ugyanazon bibliai szavakkal, négy sarkán saját szívét sebző pellikán, mint az anyai szeretet emblemája, szélein e felirattal: *Horváth Miklós uram meghagyott özvegye Sándor Zsuzsanna, Anno 1692 die 31-a Martii.*

1700-ról egy másik értékes darab, sarkain koszorúval, szélein e körirattal: *Adtam ezen keszkenőt az eccleziára Szigethi Erzsike 1700.*

1721-ről ismét egy csinos darab, sarkain virág ko-

szorúval, szélein e körirattal: Kádártai Mihály adta 1721.

1740-ről a főnebbiekhez hasonló műdarab e körirattal: Ezen keszkenőt ajánlja N. T. Sárközy I. ur özvegye Sándor Zsuzsánna a P. R. Sz. E. Anno 1740 die 29-a Martii.

1758-ról egy fodros fehér muselín terítő, kék selyem virágokkal kivarva, e körirattal: Néhai boldog emlékezetű kapitány Nájd Ferencz özvegye Nemes Papp Mária adta a Pápai nemes eccleziának.

Egy kék selyem terítő, arany csipkével gazdagon szegélyezve. Közepén nagyobb szerű csillag aranszálakból himezve, e körirattal: egyetek barátim, igyatok és részegedjete meg szerelmesim! Énekek éneke V. I. A szegélyen belől pedig e felirat olvasható: a pápai hely. conf. levő szent ekklézia számára, Isten dicsőségéhez való buzgóságból, az uri szent asztalhoz való készületül ajándékozta N. T. T. Pados Ferencz uram özvegye Noszlopi Zsuzsánna 1783.

Egy kisebb szerű fehér keszkenő évszám nélkül, de alakja, czifrái, a betűk s nyelve a mű régisége mellett tanuskodnak. A keszkenő közepén látható a bárány emelve a győzelmi zászlót, felette E. P. alatta pedig K. M. N. B. betűk, kissé távolabb egy négyszögben pedig e szavak olvashatók: ecce agnus dei, qui tollit peccata mundi, Jesu Christe miserere nobis!

Legtekintélyesb archacologjaink egyike e darabot a XIV, legkésőbbben pedig a XVI. századból s a reformáció korából hiszi származottnak. *)

*) Az e szám alatt elősorolt műdarabokat a Vasárnapi Ujság 1875-ki folyama 33-k számában tüzetesen s szakértőleg ismerteti Rómer Flóris kitűnő régészünk.

b) Edények:

1. Négy ónkánná évszám s felirat nélkül.
2. Egy zöld mázú cserépkorsó e felirattal: a pápai ref. ekklézsia korsója 1867.
3. Két ezüst kehely gazdagon aranyozva s cifrázva 1657 évszámmal.
4. Egy kis ezüst pohár, valószínűleg a betegek
5. egy ónpohár a sebes vagy fekélyes ajknak számára.
6. Három óntányér, egy 1734-ről P. R. E. betűkkel, kettő minden jegy s évszám nélkül.

7. Egy nagy óntál 1783-ról P. R. E. jegyezve.

8. Egy 8 latsúlyú kenyérosztó ezüstitányér P. R. E. 1875. betű s számjeggyel, — vételára 22 forint o. é.

9. Egy kisebbszerű urasztali készlet, kehely s tányérral, s bortartóval, a lelkész használatára házi betegeknel, a tányéron olvasható e felirattal: a pápai reform. egyháznak Liszkay József 1873, vételára 40 forint.

8. Egy skatulyát, melyben vannak:

1. A parochiális ház, és a templom fundusát illető eredeti levelek 1783—1787.

2. A predikátorok, professorok, és kántorok nyugtái évi fizetésök felvételéről 1732—1750.

Itt az első pont fényesen igazolja, hogy a pálma teher alatt nő s izmosul; mert a százhuszonöt éves küzdelem, csapás s anyagi sülyedés sem hangolá le kedélyét s csüggeszté reményét a számban s erőben megfogyott egyháznak, sőt mihelyt a türelmiparancsnak csak hírét vette is, mint hajdan a templomépítő zsidóság, egyik kezével százados jogaiért küzdött, a másikkal temploma s iskolái építéséhez fogott.

A második pontban érintett nyugtákból csekély kombináció után, bárki is képes összeállítani az egyház kebelében e korszakban működött predikátorok, professorok és kántorok névsorát, úgy szinte működésök idejét.

9. Végül az egyház pecsétjét két példányban. Egyik 1816-ról e körirattal: a pápai reform. ekklezsia pöcsétje, -- a másik ugyanazon körirattal 1861-ről. Egyik ezüst, másik rézalappal, melynek közepén nyitott könyv, angyalok által tartva, felette ragyogó nap széllövellő sugarakkal, alatta e szavak: az isten beszéde mindörökké megmarad.*)

---

*) Ez utolsót saját költségén készítteté, s ajándékozta egyházunknak Kőrmendy Dániel h. ügyved, s egyházi előljáró ur neje Horváth Mária Asszonyság.

ZÁRSZÓ.

Nem mindennapi jelenet, főkép egyházirodalmunkban, hogy az olvasó oly könnyen jut könyvhez, mint ez alkalmmal.

Nyilatkozatunk nem ajánlat, csakis indokolása akar lenni a füzet olcsóságának.

Negyvenév óta kutatok s buvárokodom egyháztörténelmünk sivár mezején, csendesen, minden zaj nélkül, nem keresve anyagi hasznót, nem vadászva feltűnést, egyedül az ügynek ohajtván szolgálatot tenni, ha bár áldozattal is.

Kutatásim s buvárlatom első zsengéit beillesztém kéziratomba, melyet mint a pápai reform. főiskola hittanára tanítványim számára készítettem, s a mely utódaim által is éveken át kézi-könyvül használtatott.

Nagyobb tér s kedvezőbb alkalom nyílt előttem Győrött, melyet megragadva, „A Nagygyőri reform. egyház multja és jelene“ című monográphiájában mutattam fel kutatásom eredményét a közönség előtt. S a mű, mivel a pátenstűgy kivételével, kizárólag helyi viszonyokkal foglalkozott, több mint ötszáz példányban Győrváros mivelt s elfogulatlan polgáraiban pártolókra talált.

A véletlen úgy akará, hogy a pápai reform. egyház

levéltára előttem is megnyílt, s megismerkedvén tartalmával, elhatározám, természetesen a presbiteri gyűlés beleegyezése után, a századok óta porlepte kincseket napfényre hozni, s az enyészet ellen, melyhez már annyszor s oly közel állottak biztosítani, megerősítvén határozatomban Rómer Flóris, Révész Imre, Szilágyi Sándor s Ballagi Mór szaktudósok méltányoló elismerése, s jóakarató buzdítása. És most három évi folytonos működés után a füzet készen áll.

Ha Tóth Kálmán jeles írónknak többen méltatlanul, sőt jog nélkül szemére lobbanták, hogy az „Ördög párnája” című szindarabjáért négyszáz aranyat mert kérni; — tőlem tán joggal kérdezheti bárki: mi pénzbánya áll rendelkezésemre, vagy mi mellékes czél s utógondolat bírhat arra, hogy munkámat ily csekély árért bocsátom a közönség rendelkezésére?

Nyugodt lélekkel felelem mindenkinek: engem ez áldozatra egyedül a vágy s ohajtás birt, vajha a legkorlátozottabb helyzetű lelkészársam is e szerény mű lapozgatása által kedvet nyerjen a férkezhető történelmi okmányok közzétételére, egyuttal ösztönt a szellemi tevékenységre, haj mert magyar reform. egyházunkban, legalább túl a dunán a hírneves Márton, Sebestyén, Tóth Ferencz, Ángyán, Kolmár, Hetényi s Pap István munkás korszaka után, oly szellemi csend s pangás állott be, mintha itt a kezek tötlenségre, s az elmék zsibbadságra volnának kárhóztatva.

Azért tisztelt lelkészársaim! ha fájlaljuk anyagi helyzetünk, s egyházi tekintélyünk sülyedését: igyekezzünk eltávolítani a sülyedés okát, mert ezt első sorban mimagunk tehetjük.

Híveink méltó panasza az, hogy mi hivatásunk körén túlcspongva idegen isteneknek tömjénezünk. Térjünk meg

hát elhagyott isteneinkhez, átengedve a rimelés, regény s balladaalkotás, különösen pedig a politikai discussiók s pártusák zajos és gyakran izgalmas terét másoknak; mi pedig, ha ugyan hisszük, hogy országunk nem e világból való: lassunk, alkossunk, gyarapítsunk a gondviselés által számunkra kijelölt magasztos pályán.

Van itt gyom, s ezt irtani, — kincs, melyet ápolni, elv s eszme, melyeknek testet s alakot kölcsönözni, élet s igazság, melyek iránt lelkesülni a mi fő s elengedhetlen tisztünk, — s ha ennek apostoli hév- s buzgalommal megfelelünk, ismét birni fogjuk hiveink vonzalmát, mely gazdag kárpótlást nyújt a hullatott verejtékért, — és mellettünk fog nyilatkozni a közvélemény, melynek helyeslő szózata telterőre buzdit, s megedzi lelkünket, hogy többé ne csüggedjünk a küzdelmek s háborúk tüzeiben.

NÉVMUTATÓ.

	sorszám.		sorszám.
A.		Bánffy Judit	8
Acsádi Juliánna	219	Bányai István	349
Agha András	14	Barabás József	285
Alapi Gergely	63	Baranyai Ferencz	464
Alistáli János	106	Baráth Mihály	626
Alkájér kőmives	466	Barbély Mihály	7
Almási András	187	Báthorkeszi István	61
Allós István	381	Battyáni Ferencz	6
ab Argentó János Péter	83	Battyáni Kristóf gróf	45
Attyai Benedek	67	Becze Izrael	640
Ács József, endrédi	513	Bekes Ádám	214
Ács Mihály	647	Beleznay Miklós	423
Ágoston József	662	Belső Mihály	29
Árvai Márton	321	Bende Péter	398
B.		Bende József	591
Badicz István	354	Beniczky Sándor	228
Bagi Panna	176	Bereczky Márton	575
Bakó János	174	Bereczky Péter	575
Bakó István	204	Berendi Márton	42
Balassa Dienes	3	Berényi Zsigmond	197
Balassa Mihály	3	Bertha Benedek	159
Balassa Kelemen	3	Besznák János	154
Balogh László	352	Beszprémi István	47
Balogh Márton	52	Betlen Ádám, gróf	217
Bándics Ferencz	204	Beythe István	6
Bánffy Dienes	70	Bezerédy István	96
Bánffy György	217	Bezerédy Ignác	600
Bánffy Mária	264	Biczó János	7
		Bika Ferencz	287

	sorszám.		sorszám.
Bika István	302	Csejtei István	654
Bittó József	177	Csécsi János	151
Bodai Erzsébet	583	Csépan János	504
Bódis Juliánna	481	Csirke János	612
Bogács Ferencz	29	Csirke Tatay János	557
Bogyoszlói Mihály	330	Csiszár György	236
Bolleraki György	47	Csizmadia Benedek	29
Boné Ádám	173	Csizmadia Katalin	425
Boné József	531	Csoknyai József	465
Borbély Ábrahám	248	Cseh Csúzi Gáspár	304
Borbély Imre	247	Cseh Csúzi Pál	202
Borsay János	240	Cseh Csúzi János	168
Borsadi Pál	22	Cseh Csúzi József	124
Borsos Márton	187	Czeczei Mihály	429
Bosnyák István	97	Czeglédi Pál	14
Bosnyák Pál	17		
Botka Ferencz	28	D.	
Bottló Erzsik	25	Dancs György	430
Böröllei György	42	Darvas József	257
Börze Judit	251	Deáki István	107
Budai Antal	476	Deáki István	528
Burján Éva	170	Dezső Zsigmond	170
Bús Imre	7	Dobai József	257
Buzinkai György	254	Dolostyák Kristóf	321
		Domokos Ferencz	100
C.		Domokos Lajos	568
Csabai Mihály	207	Domokos Márton	227
Csabai Zsuzsánna	645	Dömölki András	45
Chernel Erzsébet	363	Draskovics György	20
Chernel György	305	Dusicza Mihály	151
Chernel László	223	Dujmonith János	59
Chernel Sámuel	550		
Chernel János	159	E.	
Christianus Augustus	127	Endrédi Dániel	89
Csanádi János	372	Endrédi László	372
Csapó Katus	194	Eördögh Pál	316
Csáki István, gróf	111	Eöry János	106
Császár Mihály	369	Eöry János	556
Csáji Márton	151	Eöryszabó Gábor	632
Cser Imre	231	Eöryszabó László	657
Csetneki József	142	Eősz Asztalos Mihály	159

	sorszám.		sorszám.
Eösz Asztalos Katalin	491	Görzsönyi Katalin	500
Eperjesi György	235	Gyenge István	118
Eperjesi István	57	Gyimóthi István	119
Eperjesi István	493	Györffy János	161
Erdődy György	112	Györffy József	459
Eszéki Márton	6	Györke Benedek	29
Eszterházy Antal, gróf	115	Győrvári István	14
Eszterházy Ferencz gróf	45		
Eszterházy Imre, gróf	197	H.	
Eszterházy István, gróf	23	Halász Péter	142
Eszterházy Károly, gróf	352	Halász József	486
Eszterházy Pál, gróf	40	Halászi Pál	626
Eszterházy János, gróf	28	Hámel Bruyninx	81
Eszterházy József, gróf	132	Hajdán István	251
		Hajdán Julianna	360
F.		Harczi Ferencz	204
Farkas Dorottya	8	Harsányi ret. Jekész	90
Fekete Imre	42	Havranek József	613
Felső Balázs	9	Hágó Ilona	212
Feresák Regina	338	Hegyi István	9
Ferenczi István	263	Heizler Menyhért	81
Ferenczi Sámuel	553	Henez Imre	17
Festetics Pál	97	Herbat Imre	42
Forgács Ádám	61	Héring István	251
Forró István	254	Hertelendy Zsigmond	276
Füleki Sámuel	257	Hoffmann Rudolf	77
G.		Hollósi István	159
Galgóczi Ferencz	310	Hollósi János	490
Galgóczi István	56	Horváth Balázs	42
Gaál Imre	29	Horváth Ferencz	60
Gaál Mihály	38	Horváth Gergely	29
Gaál János	572	Horváth István	53
Gánes Benedek	162	Horváth László	182
Gerencsér György	104	Horváth Mihály	173
Gindli Marinka	216	Horváth Zsigmond	194
Gombai György	143	Horváth János	45
Gombos György	237	Horváth János	429
Gondán János	181	Horváth József	548
Gonzaga Alajos	39	Horváth Julianna	615
Gömöri János	86	Horváth Margavies József	497
		Hunyadi Ferencz	528

	sorszám.		sorszám.
I.		Komáromi Kata	122
Ibrahim Ispaja	31	Komáromi Pál	286
Ignác Judit	251	Komáromi Zsuzsanna	246
Iványi János	102	Komáromi József	192
K.		Kontor János	148
Kamondi Lajos	615	Kopócsi Pál	441
Kanizsai János	11	Kormány Ferencz	603
Karakói Demeter	75	Kosár Ferencz	452
Karácson Péter	49	Kothurnides Sámuel	85
Kardos Pál	75	Kozma Ferencz	59
Kaszás János	506	Kozma György	22
Kádas György	4	Kovács Ferencz	534
Kádártai Pál	108	Kovács Kata	207
Kálfai István	83	Kovács István	635
Káldi János	629	Kovács József	575
Kálmán Pál	452	Kovács Judit	490
Kápolnai Katus	32	Körbei István	14
Károly VI. császár s király	132	Környi József	662
Károly Lajos	70	Körösy Anna	252
Kelez Miklós	223	Körösy Erzsébet	118
Kelemen Márton	266	Körösy Ferencz	29
Kemleki Kata	56	Körösy Mihály	108
Kenessey Péter	210	Körösy Sámuel	235
Kenessey István	140	Kövesdi János	145
Kenessey Lázár	484	Kun István	89
Kiss Ferencz	231	Kun László	448
Kiss Imre	176	Kun János	620
Kiss István	206	Kutasi Mihály	15
Kiss Sándor	304	L.	
Kocsi Bálint	59	Ladmoczi István	83
Kocsis György	256	Lakatjártó Márton	42
Kodermann János	76	Laki Márton	46
Kohári István	154	Lampért Erzsébet	268
Kokon Péter	4	Lampért Mihály	373
Koller Lőrincz	255	Lajos, II, magyar király	2
Kolmár János	295	Láni	86
Kolmár János	643	László Lőrincz	539
Kolonics	91	Lóczai József	540
Kolosvári Ferencz	477	Lehen Ferencz	269
Komáromi ref. lelkész	90	Leopold, I, császár s magy. kir.	72

	sorszám.		sorszám.
Lepsényi Gergely	119	Nagy Mária	519
Lévai Juliánna	586	Nagy Mihály	382
Liptai Imre	36	Nagy Sámuel	412
Literáti Gergely	81	Nagy Sándor	662
Losonczy István	239	Nagy Juliánna	555
M.		Nagyszabó István	632
Madarász János	263	Naprágyi Demeter	20
Megassi Miklós	45	Naszályi István	150
Marcus Antonius de sancta		Nádasdy Boldizsár	26
Victoria	91	Nádasdy György	161
Marton András	267	Nádasdy Kata	190
Marczalltheöi Sára	6	Nádasdy Ferencz gróf	36
Mária Terézia magy. kir.	284	Nádasdy Leopold gróf	292
Márok Lukács	7	Németh Ádám	538
Márpurch Claudius	84	Nyári Miklós, bedeghi	8
Márton Gábor	566	Nyíri Miklós	42
Márton István professor	529	Noszlopi József	528
Mátéfi István	255	Noszlopi Judit	287
Mátis János	663	O.	
Melczér László	612	Olasz Ferencz	114
Mensatoris István	86	Olesvári Zsigmond	257
Meszece Péter	108	Orbán Csizmadia Péter	57
Meszlényi Ferencz	220	Orosz Erzsébet	126
Mészáros Mihály	22	Orosz Ádám	36
Mihályfalvi János	442	Orosz Mihály	426
Miskei Pál	505	Orosz István	305
Mocsi Pál	662	Orosz Krisztina	482
Mokri Bénéámin	649	Orosztoni Péter	3
Molnár Márton	29	Orosztoni János	6
Molnár János	492	Orosztoni Zsuzsanna	16
Montecucoli	94	Oroszvári András	330
Mórocz Sámuel	527	Osváld Dániel	629
Mottkó Pál	182	Osváld György	360
N.		Osváld Zsigmond	425
Nagy András	179	P.	
Nagy Eszter	519	Pacsai Zsuzsanna	123
Nagy Ferencz	63	Papp Ferencz	260
Nagy Katalin	161	Parragh Péter	429
Nagy István	29	Patonay János	165

	sorszám.		sorszám.
Pálf János, kanizsai	25	Rauser György	8
Pápai M. Mihály	232	Rhédey Ferencz	453
Pápai Pál	178	Rimaszombathi János	83
Pásztori Gergely	10	Rinaldó Ferencz	84
Pázmándy Éva	482	Roboz Benedek	61
Pázmándy Péter	278	Roboz Ferencz	569
Pázmándy János	524	Rohácsi evang. lelkész	86
Pázmándy József	516	Rohovics Ferencz	199
Pázmándy Juliánna	393	Rothál János, gróf	74
Perrakovics Ferencz	148	Ruszek János	477
Perneszkó János	102	Ruzsa György	42
Peszi János	123	Ruzsa János	222
Pécsi Péter	42	Ruyter Mihály	78
Pénzes Mihály, ihárosi	42		
Pethő Zsuzsánna, geesei	17	S.	
Péter plebános	1	Sallai János	86
Péter Ferencz	162	Sebe Ferencz	383
Péter Mihály	327	Schestyén János	585
Polyányi József	662	Selestej János	330
Pongrácz Gáspár	177	Sennyei István	13
Pordán Miklós	29	Simon Ádám	178
Pordán Pál	10	Simon György	492
Pordán Eöry Ferencz	150	Somody Zsuzsánna	206
Pósa Gábor	646	Somogyi Gedeon	626
Potyondy Gáspár	45	Somogyi Miklós	96
Prájning János András	95	Somogyi Ilona	160
Prónay Gábor, báró	533	Somogyi Jutka	205
Puskás Éva	256	Soos Ferencz	257
		Soos Ilona	265
R.		Soos Imre	305
Rabbi István	32	Soos István	291
Radó Sándor	638	Soos Zsuzsánna	592
Radvánszky	243	Stehenics János	256
Ragályi Ferencz	158	Sáfrán Kata	166
Raffaidesz János	86	Sándor Gergely	52
Rajczy Judit	179	Sándor György	35
Rába Boldizsár	461	Sándor László	105
Ráday Gedeon	444	Sándor Mihály, báró	278
Ráday Pál	149	Sári Kata	214
Rákóczy Ferencz, II.	111	Sári István	25
Rátonyi Gábor	254	Sárkány Dávid	257

	sorszám.		sorszám.
Sárközy Gábor	403	Szilágyi Mihály	254
Séllei István	54	Szilágyi Sámuel	245
Séllei József	589	Szilágyi Sámuel	254
Seres Imre	37	Szilágyi Sámuel	453
Seres Vincze	37	Szili Erzsébet	150
Sréter János	115	Szili Gergely	49
Stubner György	57	Szili György	61
Szabó Balázs	29	Szili Márton	32
Szabó Benedek	29	Szili János	450
Szabó Erzsébet	492	Szilvási István	59
Szabó Ferencz	219	Szluha Ferencz	144
Szabó Gergely	29	Szoboszlai István	254
Szabó Pál	635	Szokolay György	193
Szabó Péter	119	Szokolay Zsuzsanna	476
Szakonyi János	60	Szombathi János	541
Szalóki András	371	Szombathelyi Márton	309
Szalóki István	622	Szondy Zsuzsanna	300
Szalontai István	64	Szőke János	408
Szathmári Ács András	466	Szúdói	90
Szathmári György	257	Szücs Gergely	42
Szathmári P. Mihály	369	Szücs Imre	250
Szathmári Sámuel	254	Szücs Mihály	353
Szegedi Ferencz	304	Szücs Pál	278
Szeghi János	26		
Szekér János	29	T.	
Szeleczy Mihály	172	Tallián Ferencz	452
Szeli György	42	Tallián Sándor	115
Szemere Ferencz.	636	Thaly Kata	25
Szepsi Mátyás	119	Tamassa Ferencz	620
Szentpéteri István	83	Tatai Csirke Sámuel	83
Sztankovánszky András	181	Tatai Sánta János	472
Schneider Péter	316	Tatai Imre	519
Schnée János	338	Teleki József, gróf	145
Szécheny György	34	Terstyánszky István	148
Székely Ádám	228	Terstyánszky József	380
Székely Zsuzsanna	228	Tholdy Márton	50
Szép Ábrahám	663	Thóti Demeter	7
Szép János.	263	Tódy Márton	29
Szigethi Sámuel	254	Torma Ferencz	205
Szikszaí Pál	193	Torkos Katalin	425
Szilassy József	618	Torkos Pál	518

	sorszám.		sorszám.
Torkos Zsuzsánna	510	J.	
Torkos Jakab	193	Jankovics Péter	37
Torkos Jakab superint.	283	Járdánházy Gábor	498
Torkos János	393	Jeszenák Pál	156
Torkos József	408	Johannidesz ev. lelkész	86
		Jókai Sámuel	393
U.		Józsa István	37
Uki Ferencz	50	József, II, csász. s magy. kir.	437
Uki János	7	V.	
Ujfalusi Márton	58	Varga Zsuzsánna	215
Ujvári András	357	Varga Zsuzsánna	464
		Vajda Ferencz	253
Z.		Vajda Péter	538
Zabó Lukács, baboiesai	4	Vay Ábrahám	257
Zaff Miklós	76	Vay István	444
Zámbó Krisztina	19	Veesei Miklós	512
Zámbó Sára	14	Velz György	78
Zápolya János	1	Veres József	263
Zichy Ferencz, gróf	316	Vesclényi Ferencz	35
Zinzendorf, gróf	201	Véghelius Ferencz	99
Zmeskál Gábor	142	Veszprémi Miklós Sámuel	370
Zsigmond Mihály	42	Vigyázó Károly	615
Zsoldos Györgyné	635	Wolkra János, gróf	137
Zsolnai Dávid	637	Vörös László	221
Zsörk Örsik	222	Vörös Sándor	438

